imburgs agblad

★ 1985 – † 1991

insdag 20 augustus 1991 — 73e jaargang nr. 195.

itgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,50

GORBATSJOV AFGEZET

● *Een boze Moskoviet probeert een soldaat uit een tank te sleuren, nadat gistermorgen Sovjet-cavaleristen waren opgerukt in de richting van het parlementsgebouw van de Russische Federatie.*

Jeltsin voert verzet aan tegen nieuwe conservatieve leiders

Staatsgreep in Moskou

Van onze redactie buitenland

MOSKOU – De conservatieve nieuwe leiding van de Sovjetunie, verenigd in het 'Comité voor de noodtoestand', die gisteren president Michail Gorbatsjov heeft afgezet, lijkt de macht inmiddels stevig in handen te hebben. De belangrijkste politieke tegenstander van het nieuwe bewind, de Russische president Boris Jeltsin, heeft de bevolking opgeroepen vandaag in staking te gaan. Hij kreeg gisteravond de steun van een tank-eenheid, die posities heeft ingenomen rond het parlementsgebouw van de Russische Federatie in Moskou. In de hoofdstad is gisteren fel en emotioneel geprotesteerd tegen de machtswisseling. De totale omvang van het verzet is echter onduidelijk door de afkondiging van een strenge perscensuur.

Dat de greep van de nieuwe machthebbers op het land nog niet totaal is, blijkt uit het feit dat enkele prominente politici onder wie Jeltsin gisteren felle kritiek op de machtswisseling konden leveren. Omringd door enkele duizenden aanhangers las Jeltsin bovenop een tank een verklaring voor, waarin hij opriep tot een algemene landelijke proteststaking voor onbepaalde duur.
Hij eiste de onmiddellijke terugkeer van Gorbatsjov als president. Jeltsin riep de militairen op de nieuwe leiders niet te steunen. Verder zei Jeltsin dat hij alle KGB- en politieeenheden in zijn republiek onder zijn bevel heeft geplaatst. Vele honderden aanhangers van de Russische president wierpen barricades op rond het parlementsgebouw in Moskou.

'Anarchie'

De nieuwe leider van de Sovjetunie, vice-president Gennadi Janajev, heeft harde maatregelen afgekondigd om 'verdere anarchie te voorkomen en de rust in de Sovjetunie te herstellen'. Maar tijdens een persconferentie in Moskou beloofde hij gisteren ook het hervormingsbeleid van de afgezette president Michail Gorbatsjov te zullen voortzetten.
Janajev zei dat Gorbatsjov rust houdt, op geen enkele manier gevaar loopt en na zijn herstel 'hopelijk zijn taken zal hervatten'. Alle internationale overeenkomsten zullen door het nieuwe bewind worden gerespecteerd, aldus Janajev.

'Ziek'

Volgens vice-president Janajev is er geen sprake van een staatsgreep omdat president Gorbatsjov ziek is. „Hij kon zijn taken niet langer verrichten," aldus Janajev, die daar aan toevoegde dat de vice-president in dat geval conform de grondwet diens taken overneemt en er dus geen sprake is van een coup. De afgezette leider zou oververmoeid zijn en in zijn vakantieverblijf in de Krim rust houden. Volgens onbevestigde berichten staat Gorbatsjov onder huisarrest.

Bush

President Bush van de Verenigde Staten heeft maandag verklaard dat er wel degelijk sprake is van een staatsgreep. Hij noemde de machtswisseling 'ongrondwettelijk' en 'een verontrustende ontwikkeling, die mogelijk ernstige gevolgen heeft voor de Sovjet-maatschappij zelf en de betrekkingen met andere landen, waaronder de VS'.
Bush kondigde aan dat de economische hulp aan de Sovjetunie voorlopig bevroren wordt.

EG

De EG vergadert vandaag in Den Haag over een soortgelijke stap. De Duitse bondskanselier Kohl, de Britse premier Major en de Franse president Mitterrand hebben de machtswisseling gisteren allen veroordeeld. Volgens de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken Van den Broek moet Europa 'een duidelijk signaal' aan Moskou geven.

Zie verder pagina 5

● **Nieuwe leiders kondigen strenge maatregelen af**

● *Staande bovenop een Sovjet-tank leest de president van de Russische Federatie Boris Jeltsin (tweede van links) een verklaring voor waarin hij fel uithaalt naar de nieuwe machthebbers en oproept tot een landelijke staking van onbepaalde duur.*

Sovjettroepen trekken Vilnius en Riga binnen

VILNIUS/RIGA – Volgens de televisie van Vilnius zijn gisteravond laat ongeveer honderd pantservoertuigen de Litouwse hoofdstad binnengetrokken. De televisie riep de bevolking op het parlementsgebouw te verdedigen. Later in de nacht trokken de militairen zich volgens een woordvoerder van het parlement echter terug.
De Sovjet-legervoertuigen hadden eerder het parlementsgebouw omsingeld. Alle wegen naar het gebouw waren geblokkeerd door pantservoertuigen, tanks en soldaten.
De elite-eenheid Zwarte Baretten van het Sovjetministerie van Binnenlandse Zaken heeft gisteravond het gebouw van het Volksfront in de Letse hoofdstad Riga ingenomen. Het Volksfront is de naar onafhankelijkheid strevende beweging die in Letland aan de macht is en de meerderheid in het parlement heeft. De inneming van het gebouw werd gemeld door het Baltische persbureau Baltfax.

max. 22º

min. 13º

BEWOLKT, LATER ZON

Vanochtend passeert een koufront met veel bewolking onze provincie. Het blijft droog. Vanmiddag klaart het op en zien we opnieuw geruime tijd de zon. De wind die vanochtend uit het zuidwesten waait, draait vanmiddag naar het westen en wordt matig. De temperatuur loopt op tot 22 graden in de middag en daalt vannacht naar 13 graden. Na morgen wordt warm en zonnig zomerweer verwacht. Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

VANDAAG:

zon op:	**06.30**	**onder:**	**20.54**
maan op:	**18.33**	**onder:**	**01.04**

MORGEN:

zon op:	**06.32**	**onder:**	**20.52**
maan op:	**19.06**	**onder:**	**02.04**

Goalkeeper-kanon drie weken onklaar

...daar hadden we het volgende op gevonden...

'Bondgenootschap zal situatie nauwgezet volgen'

Navo: coup in Sovjetunie bedreiging voor Europa

Van onze verslaggever

DEN HAAG/BRUSSEL – De Navo vreest dat de omwenteling in de Sovjetunie niet alleen de economische en politieke hervormingen in het land bedreigt, maar ook de stabiliteit in Europa. De Sovjetunie onder Michael Gorbatsov vormde volgens de Navo 'een van de pilaren onder het streven naar samenwerking in Europa'. Nu Gorbatsjov is afgezet zal het bondgenootschap de situatie nauwgezet volgen.

In het hoofdkwartier in Brussel kwamen de permanente vertegenwoordigers bij de Navo gisteren in spoedzitting bijeen om over de machtswisseling te praten. In een verklaring spreken de zestien lidstaten hun 'diepe bezorgdheid' uit over de ontwikkelingen in de Sovjetunie. De ambassadeurs vrezen dat de gebeurtenissen de voorbode zijn van een koerswijziging van de Sovjet-politiek.

Met de machtsovername is volgens de NAVO waarschijnlijk een eind gekomen aan de hervormingspolitiek en de rechtsstaat, 'met zeer ernstige consequenties voor de Sovjetunie, de buurlanden en de internationale gemeenschap'. De interne hervormingen van Gorbatsjov betekenden het einde van de Koude Oorlog, maar nu moet worden afgewacht wat de gevolgen zijn van de staatsgreep voor de internationale verhoudingen.

De ambassadeurs deden geen officiële oproep aan hun politieke bazen, de ministers van Buitenlandse Zaken van de Navo, om een extra vergadering te beleggen. Ingewijden verwachten echter dat binnen enkele dagen een Navo-ministerraad bijeen zal worden geroepen. De Nederlandse minister Van den Broek deelt die verwachting.

Het bondgenootschap verwacht van de Sovjetunie dat de internationale verdragen over wapenvermindering worden nageleefd. In de verklaring wordt met name gewezen op het manifest van de Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (CVSE), zoals dat in november vorig jaar in Parijs ook door de Sovjetunie werd ondertekend. De Parijse afspraken behelzen een plechtige belofte de democratie en de mensenrechten te respecteren.

De bondgenoten zullen nauwgezet volgen hoe de nieuwe machthebbers omspringen met hervormers uit het Gorbatsjov-kamp en tegenstanders van de coup, zo staat in de verklaring van de Navo-ambassadeurs.

k

Produktie geheel in eigen beheer

'Werther' van Massenet nieuw bij Opera Zuid

De kersverse Stichting Opera Zuid startte vorig jaar de eerste produktie in de theaters van Limburg, Brabant en Hasselt. De overbekende 'Figaro' werd een groot succes. De pers stak de loftrompet en de zalen waren uitverkocht. Thans presenteert Opera Zuid een nieuwe produktie, in feitede eerste die geheel in eigen beheer is tot stand gekomen.

Een internationale, professionele cast staat garant voor nieuwe successen. Zij het dat de opera 'Werther' van de Franse componist Jules Massenet, naar de roman van Johann Wolfgang Goethe 'Die Leiden des jungen Werthers' niet zo populair is als menige andere opera. Met uitzondering van de aria die Pavarotti onlangs in het Londense Hyde Park liet horen: 'Pourquoi me reveiller au souffle du printemps?' Dit lyrische drama, dat honderd jaar geleden voor het eerst werd opgevoerd, is nochtans een van Massenets sterkste en meest hecht gecomponeerde opera's. Alles draait om de liefde van een jonge man voor een vrouw, diens bezetenheid en diens wanhoop.

Artistieke keuze

De produktie is een puur artistieke keuze geweest van regisseur Aidan Lang. Toen Lang en dirigent David Robertson elkaar ontmoetten, konden ze elkaar meteen in deze keuze vinden. Lang en Robertson zijn ontzettend blij met de gerenommeerde cast. „Deze opera kun je alleen brengen als je de geschikte krachten weet te vinden", zegt Robertson. Het drama speelt in een intellectueel milieu. Het probleem kan dat van iedereen zijn. Albert en Werther komen op Charlotte's weg. Maakt Charlotte de juiste keuze? Hoewel er bij 'Werther' sprake is van een introverte cultuur van het sentiment, is de opera, volgens Robertson, zeker niet sentimenteel, absoluut geen kitsch. De woorden van het drama zijn afgewogen, geen enkel woord er verspild en de melodie loopt parallel met de tekst.

De hoofdfiguren moeten veel variatie in hun stem kunnen brengen. Mezzo-sopraan Charlotte moet starten als een jong meisje; in enkele uren tijd moet ze echter uitgroeien van een lichte tot een dramatische sopraan. De muzikale dialogen moeten nauw met elkaar zijn vervlochten.

De Canadese Jean Stilwell vervult de rol van Charlotte, de Franse tenor Christian Papis, die als de opvolger van Pavarotti wordt bestempeld, brengt Werther tot leven.

Roger Smeets (Nederland) vertolkt Albert en Kathryn Magestro (USA) Sophie. Andere rollen worden gezongen door de Nederlanders Lieuwe Visser, Hein Meens en Tom Haenen. Het Stedelijk Helmonds Concertkoor levert de zes kinderstemmen. „De kinderen vertegenwoordigen 'geluk en onschuld'", licht Robertson toe. „Ze zingen en acteren op een ongedwongen manier." Om de kinderen bij de dagelijkse repetities niet te overbelasten wordt gewerkt met twee of drie teams. Jacques Peeters is zangeregisseur, Graham Michael Lilly repetitor. De begeleiding wordt verzorgd door het Limburgs Symphonie Orkest, waaruit de Opera Zuid werd geboren.

Jonge cast

De opera wordt in het Frans gezongen, met Nederlandse ondertiteling boven de scène. Opvallend is dat de leiding van de produktie, evenals de cast, nog zo jong is, maar internationaal reeds carrière heeft gemaakt. Robertson (33), veelzijdig operadirigent, studeerde af aan de Royal Academy of Music in Londen en studeerde verder bij verschillende persoonlijkheden op muziek-dramatisch gebied. De Engelse regisseur Lang (34) heeft eveneens een imposante staat van dienst. Maastrichtenaar Roger Smeets (bariton) studeerde aan het Stedelijk Conservatorium.

In 'Le nozze di Figaro' was hij reeds te zien in de rol van Graaf Almaviva. In Berlijn treedt hij dit seizoen op als Escamillo in Carmen. Decor- en costuumontwerper Lez Brotherston werkte voor opera, toneel en ballet.

De Opera Zuidproduktie wordt gesubsidieerd door rijk en provincie, de gemeente Maastricht verleent faciliteiten. 'Een muziekdramatische produktie is in Nederland nu eenmaal niet rendabel te krijgen', aldus publiciteitsmedewerker Peter Winkels.

De première van 'Werther' heeft dinsdag 17 september plaats in het Casino van Den Bosch. Op 19 september is de opera in de Heerlense schouwburg te zien, 24 september in Sittard, 28 september in Maastricht. Voorts in Kerkrade (1 oktober), Venlo (3 oktober), in Tilburg, Bergen op Zoom, Eindhoven en Rotterdam.

mya maas

● Twee van de medewerkers aan de nieuwe produktie van Opera Zuid, 'Werther', repetitor Graham Michael Lilly (l) en dirigent David Robertson (r). Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Buitenlandse contacten en uitnodigingen beter benutten

Kunstenaars pleiten voor internationaal cultuurbeleid

Kunstenaars moeten beter in de gelegenheid worden gesteld buitenlandse contacten en uitnodigingen te benutten dan tot dusver het geval is. Om goed te kunnen inspelen op de toenemende internationalisering van de kunstsector dient de overheid een internationaal cultuurbeleid te ontwikkelen. De Federatie van Kunstenaarsverenigingen stelt dit in het advies 'Kunstenaar Kunst Publiek' dat is aangeboden aan minister D'Ancona van cultuur.

Het advies van de federatie, waarbij zo'n 16 beroepsverenigingen met 5.500 leden zijn aangesloten, is gericht op het tweede Kunstenplan voor de jaren 1993 tot 1998 dat het ministerie thans in voorbereiding heeft.

Een internationaal cultuurbeleid is nodig omdat Nederlandse beeldende kunstenaars steeds meer concurrentie ondervinden van buitenlandse kunstenaars op de Nederlandse markt. Niet alleen galeries en de kunsthandel spelen daarbij een rol, ook het aantal Nederlandse opdrachten voor buitenlandse kunstenaars neemt toe. Van de kunstenaars die door bemiddeling en subsidie een opdracht ontvingen was in 1988 dertig procent woonachtig in het buitenland, aldus de federatie.

Integratie

Door de toenemende Europese integratie zal de toegankelijkheid voor buitenlandse kunstenaars alleen nog maar groter worden. „Over de concrete gevolgen zijn op dit moment nog weinig gegevens beschikbaar, maar het ministerie van wvc en sommige opinieleiders op het terrein van de beeldende kunst onderschatten de gevolgen van de internationalisering", aldus de federatie. Daarbij heerst ook de opvatting dat een confrontatie met buitenlandse kunst de kwaliteit van de Nederlandse kunst zal bevorderen.

Niettemin is het Nederlands internationaal cultureel beleid daartegen te weinig ontwikkeld, de middelen zijn te beperkt en de samenwerking tussen de ministeries laat te wensen over, aldus de kunstenaarsverenigingen. De federatie pleit voor de instelling van een coördinerende instelling zoals Duitsland, Zweden, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk dat al kennen, om een internationaal cultuurbeleid vorm te geven.

De Federatie heeft de minister in twee aparte adviezen ook aanbevelingen gedaan meer te doen aan het vormgevingsbeleid en het jeugdtheater en poppentheater in het tweede kunstenplan.

Opera Zuid met Verdi's La Traviata

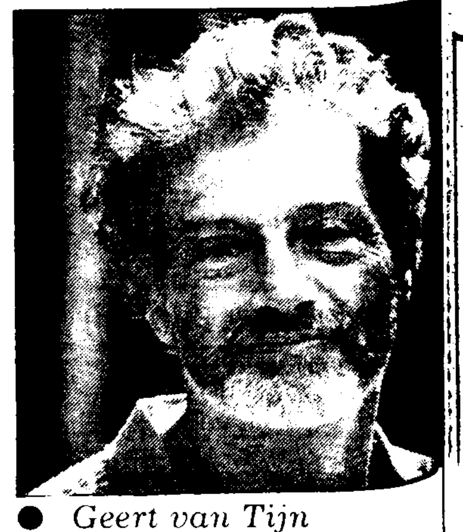
'La Traviata' van de Italiaanse componist Giuseppe Verdi is de opera die de Stichting Opera Zuid na 'Werther' op het programma heeft gezet. Het werk werd in 1853 gecomponeerd naar de roman 'La dame aux camélias' van Alexander Dumas jr. De opera wordt in het Italiaans gezongen, maar Nederlandse teksten verschijnen, evenals bij 'Werther' boven de scène. De première vindt 25 januari 1991 plaats in Sittard. Vervolgvoorstellingen lopen in Limburg, Brabant en België.

'La Traviata' is een groots opgezette produktie waaraan in totaal 150 personen meewerken. Het koor wordt gevormd door studenten van het Conservatoriumkoor van de Rijkshogeschool Maastricht. Voor muzikale begeleiding van de 40 koorleden en 13 solisten tekent het LSO. Peter Watson neemt de regie van de oorspronkelijke regisseur, de Scandinaviër Göran Järvefelt over, die plotseling gestorven is. Dirigent is Hubert Soudant. Evenals 'Le nozze di Figaro' wordt 'La Traviata' gerealiseerd in samenwerking met de Welsh National Opera uit Cardiff, waarvan het decor, de kostuums en de rekwisieten afkomstig zijn. Ze werden ontworpen door Carl Friedrich Oberle.

Kaarten kunnen nu reeds worden besteld bij de kassa's van de diverse theaters.

Orgelconcert in kerk Beek

De Vriendenkring 'De Rijckere-orgel' brengt op zaterdag 24 augustus het derde orgelconcert van dit seizoen op het historische De Rijckere-orgel van de Hervormde kerk in Beek. Organist is Ton Reynaerdts uit Maastricht, die werken uit zal voeren van Bach, Buxtehude, Cabanilles, Dandrieu, Frescobaldi, Sweelinck en Tallis.
Ton Reynaerdts, geboren in 1955 te Roermond, studeerde aan het Conservatorium in Maastricht bij Jean Wolfs. Na zijn opleiding gaf hij vele concerten in Nederland, België, Frankrijk en Engeland. Voorts was hij diverse malen te beluisteren op de radio.
Het concert begint om 20 uur en de toegang is gratis.

● Geert van Tijn

Koor van 80.000 in Olympisch Stadion

Als het aan de Amsterdammer Geert van Tijn ligt, klinkt mei volgend jaar in het Olympisch Stadion uit tachtigduizend kelen een speciaal gecomponeerde koorcompositie van Theo Loevendie. De door Van Tijn georganiseerde massale samenzang, bedoeld als ode aan het ten dode opgeschreven stadion, wordt als wereldrecord meerstemmig zingen in het Guinness Book of Records opgenomen.

Geert van Tijn is vol van koorzang en heeft als zo veel 'gedrevenen' last van beroepsdeformatie: „Als ik een gezelschap bij elkaar zie, in een sociëteit of in een café, denk ik: 'Hoe zou dat klinken?' Daar moet je die mensen dan vooral niet mee lastig vallen, want ze komen daar waarschijnlijk niet om te zingen... Ik ben vooral gefascineerd door wat er mogelijk is met een willekeurige groep die bij elkaar komt. Je zou het een experiment met een 'instant koor' kunnen noemen."
'Het wereldrecord meerstemmig zingen' wil Van Tijn vestigen. Daartoe moet hij 80.000 mensen op de been krijgen en met hen een meerstemmige compositie gedurende tenminste zes minuten door de Amsterdamse atmosfeer laten schallen. Van Tijn: „Het huidige record staat op een uitvoering van 60.000 mensen, in 1937 in Duitsland gevestigd. Dat record moet dus worden gebroken."

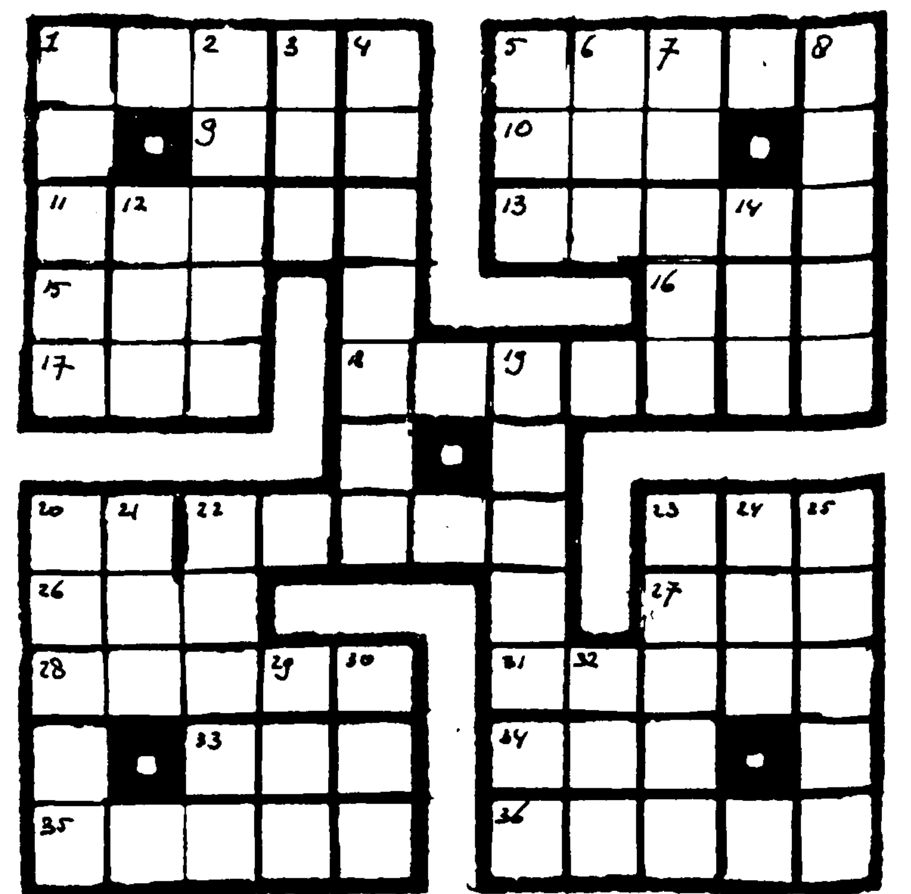
Maar er is in voetbalstadions toch zo vaak community singing te horen? Neem de Engelse Cup Final die soms door 80.000 mensen wordt bezocht? Van Tijn: „Maar dat is niet meerstemmig. Het is trouwens wel prachtig wat ze daar zingen: soms hoor je een compleet operakoor van Verdi."

Heeft hij ervaring met massaregie? Van Tijn: „Theo Loevendie gaat een stuk schrijven waarbij zijn fascinatie voor 'the wave', de golf, naar voren komt. Het gaat om een golf van muziek, zang, die ergens begint, dan aanzwelt en dan weer doorgolft. Je begrijpt dat je 80.000 mensen niet gelijk kunt laten zingen. Juist in het stadion moet je iets uithalen met 'wisselzang', zodat de tribunes elkaar bereiken met het geluid. Het duurt ongeveer een seconde voor het geluid aan de overkant is. De opstelling is als volgt: op het middenveld staan 20.000 losse zangers van de Openbare zanglessen. Dat is er het basiskoor.
En op de tribunes moeten dan 150 koren komen te staan. Er hebben zich al bekende koren opgegeven, zoals het Wognums Mannenkoor en de Koorschool van de St. Bavo uit Haarlem.
Koren die zich willen opgeven voor moeten zich wenden tot de stichting Korenslag, postbus 16553, 100 RB Amsterdam of rechtstreeks bellen met Geert van Tijn: 020-626795

Oplossing van gisteren

A	R	U	B	A		A	B	E	E	L
▷	E		A				A		E	L
	N	O	T	A		M	A	S	T	
B		K	O	M	F	O	R	T		B
L	O		N		R		S		▷	L
O	O	K		B	A	S		L	E	O
N	R		B		N		B		N	O
▷		K	R	A	K	E	E	L		T
	M	O	E	S		K	R	A	T	
▷	O		E				I		O	I
M	E	L	▷	E		S	N	O	E	T

puzzel van de dag

Horizontaal: 1. gebladerte; 5. oliehoudend gewas; 9. jongere broer of zuster; 10. zangstem; 11. wenden; 13. Europ. taal; 15. roem; 16. water doorlatend; 17. meisjesnaam; 18. editie; 20. wapen; 23. paardje; 26. bevel; 27. in orde; 28. deelteken; 31. uitbouw; 33. pulverachtig; 34. Noach; 35. pl. in Duitsland; 36. broeikas.

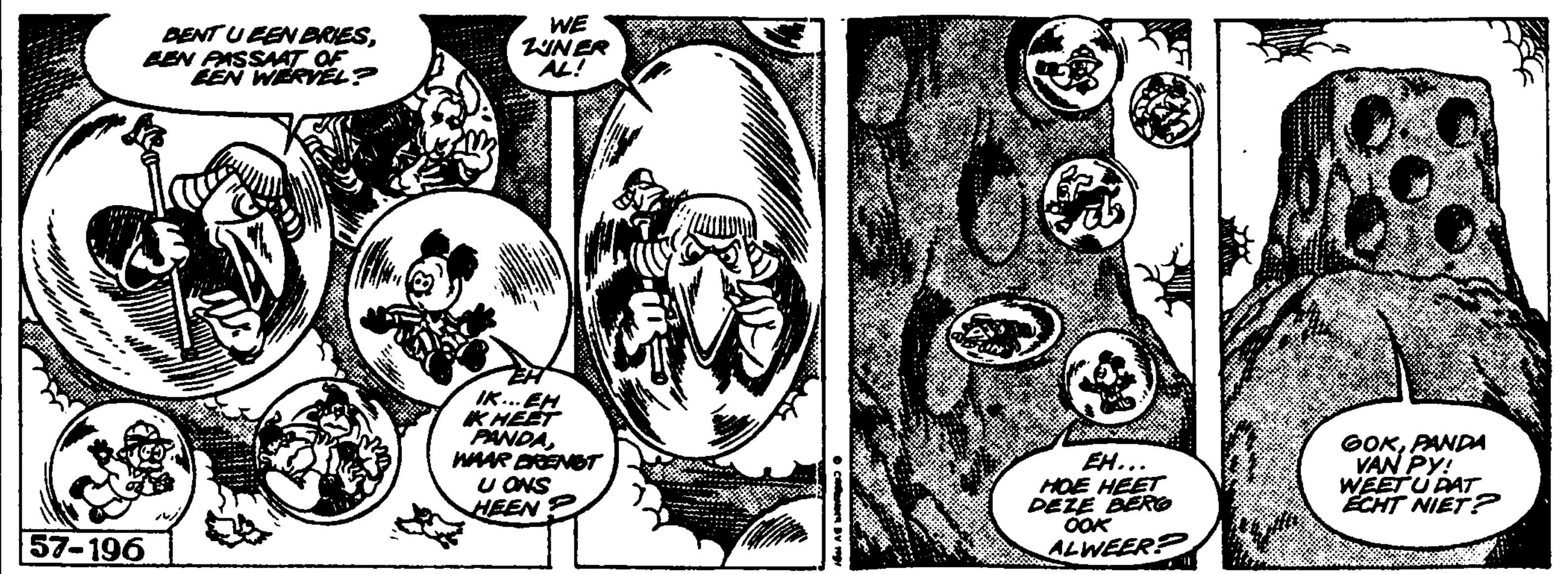
Verticaal: 1. soort stof; 2. plant; 3. pl. in Gelderland; 4. voertuig; 5. vruchtennat; 6 riv. in Indonesië; 7. halsbont; 8. bouwk versiering; 12. tijdperk; 14. vr. munt; 19 iedere keer; 20. jongensnaam; 21. Europeaan; 22. inhoudsmaat; 23. etui; 24. pl. in België; 25. rangtelwoord; 29. vogel; 30 op de manier van; 32. staafje.

lambik baba

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

panda en de luchtpost

recept

Gevulde meloen

Bij dit voorgerecht wordt de kip gepocheerd in de bouillon en hierin tot verdere bewerking bewaard. Roostert u de amandelen vooraf, bewaar ze dan in een goed afsluitbaar blikje. Bewaar de meloenballeetjes in een schaaltje apart en laat zowel uit de meloenhelften als van de balletjes het uitgelopen vocht wegvloeien voor u de vulling maakt.

Benodigdheden voor 4 personen: 2 dl kippebouillon, 1 dubbele kipfilet, 2 zoete meloentjes, 2 el mayonaise, 1 el yoghurt of koffieroom, zout en tabasco, 2 volle el geschaafde amandelen.

Pocheer kipfilet in bouillon gaar en verdeel in repen. Halveer meloentjes, schep zaadjes eruit en schep uit vruchtvlees meloenballetjes. Meng mayonaise en yoghurt of koffieroom en breng op smaak met tabasco. Rooster geschaafde amandelen. Meng reepjes kip met de mayonaise en schep hier de meloen balletjes door. Vul de meloenhelften met deze salade en bestrooi de meloentjes met de geschaafde amandelen.

TIP: In plaats van yoghurt of koffieroom kunt u ook sherry door de mayonaise mengen.

huub meijer

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Piccolo-advertenties 045-719966

Fax:
Redactie 045-739264
Advertenties 045-739284
Algemeen 045-739364

Telex:
Redactie 56123

Banken:
ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 046-746868
Heerlen-Centrum 045-717719
Kerkrade 045-452932/455506
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577
Valkenburg 04406-15046

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal ƒ 79,20
per maand ƒ 26,40
losse nummers ƒ 1,50
Bfr. 29

Overdracht levert overheid 700 miljoen op

Ministerie verkoopt gebouwen hogescholen

DEN HAAG – Minister Ritzen van Onderwijs wil de gebouwen van de 82 Nederlandse hogescholen aan die hogescholen verkopen voor een bedrag van 1 miljard gulden. Van de opbrengst zal Ritzen 300 miljoen gulden storten in een waarborgfonds voor de scholen. Voor de bewindsman zelf resteert zo een opbrengst van 700 miljoen.

Over deze uitwerking van de overdracht van de hogeschoolgebouwen aan de hogescholen hebben minister Ritzen en de hbo-raad, de vereniging van Nederlandse hogescholen, deze zomer overeenstemming bereikt. Ritzen, die de overeenkomst op Prinjesdag bekend wil maken, heeft de 82 hogescholen eind vorige week elk een voorstel gedaan voor het bedrag dat hij in principe voor de verkoop van hun gebouwen wil ontvangen. De hbo-raad, die het model waarop Ritzen zijn voorstellen baseert ontwikkelde, heeft de hogescholen geadviseerd het bod van de bewindsman te accepteren.

Minister Ritzen kreeg eind juni in het kabinet toestemming om onderwijsgebouwen te gaan verkopen aan de hogescholen, maar ook aan de universiteiten en scholen voor middelbaar beroepsonderwijs. De verkoop van de gebouwen past in het streven naar deregulering, is de redenering van het kabinet. Bovendien levert de overdracht, als het parlement daarmee akkoord zou gaan, de overheid eenmalig enorme inkomsten op.

Voor de hogescholen, de universiteiten en scholen voor middelbaar beroepsonderwijs is het in eigendom krijgen van de gebouwen aantrekkelijk omdat zij dan voortaan zelf een beslissing tot verbetering of uitbreiding kunnen nemen. Op dit moment wordt dat soort beslissingen genomen door het ministerie van Onderwijs in Zoetermeer.

De eerste 480 miljoen gulden die de verkopen opleveren, mag Ritzen gebruiken om een gat in zijn begroting voor 1991 te dekken, zo heeft het kabinet in juni ook al afgesproken. Over de bestemming van de rest van de extra inkomsten, die overigens pas in 1992 en latere jaren zullen binnen komen, is toen nog niets beslist.

Pronk: hulp aan Ethiopië hervatten

SCHIPHOL – „De nieuwe regering in Adis Abeba lijkt representatief te zijn en stevig in het zadel te zitten dus nu is de tijd aangebroken om te kijken of de ontwikkelingshulp aan Ethiopië hervat kan worden."

Dit zei minister Pronk voor Ontwikkelingssamenwerking gisteravond op Schiphol voor zijn vertrek naar Ethiopië. Pronk leidt de 'EG-troika' voor Ontwikkelingssamenwerking die enkele dagen naar Ethiopië gaat om uit te zoeken hoe de hulp van de Europese Gemeenschap en de bilaterale hulp van de aangesloten leden het best gecoördineerd kunnen worden. Pronk wordt vergezeld door zijn Portugese collega Durao Barroso, zijn Luxemburgse collega Wohlfart en de EG-commissaris voor Ontwikkelingssamenwerking Marin.

Pronk zei van de nieuwe Ethiopische regering te willen horen welk sociaal-economisch beleid zij wil volgen en hoe zij de territoriale toekomst ziet van het land dat tien jaar door burgeroorlog geteisterd is geweest. Het belangrijkste gespreksonderwerp zal ook zijn de handhaving van de mensenrechten, aldus Pronk.

De EG heeft voor 1991 150.000 ton graan ter beschikking gesteld en ruim 300 miljoen gulden uitgetrokken voor noodhulp aan de miljoenen Ethiopiërs die honger lijden. Daarvan is echter nog slechts een fractie uitgegeven. Hulporganisaties uiten regelmatig de klacht dat de EG-bureaucratie snelle noodhulp onmogelijk maakt.

De EG-ministers voor Ontwikkelingssamenwerking spraken begin juli af een EG-bureau voor humanitaire noodhulp op te richten waarover in september tijdens een extra OS-raad een besluit genomen zal worden. De voorbereidingen zijn echter vertraagd en de extra OS-raad gaat niet door, aldus Pronk. Nederland heeft dit jaar ruim 14 miljoen gulden uitgetrokken voor noodhulp aan Ethiopië. Dit najaar zal Pronk een besluit nemen over de hervatting van de Nederlandse ontwikkelingsrelatie met Ethiopië.

• Fagel-zaak

De gemeentepolitie van Eindhoven heeft zaterdag een derde verdachte aangehouden in de moordzaak-Fagel. De 23-jarige M.O. uit Deventer wordt ervan verdacht betrokken te zijn geweest bij de inbraak in het restaurant van de 42-jarige Gerard Fagel in Bosch en Duin op 9 juni 1989. De restauranthouder werd tijdens die inbraak doodgeschoten. Bijna twee weken geleden arresteerde de politie twee mannen uit Nijmegen. Een van hen, de 21-jarige S.Z., heeft inmiddels bekend het fatale schot te hebben gelost.

• Paus

De Hongaarse opperrabbijn Peter Kardos heeft tijdens een ontmoeting met paus Johannes Paulus II de Rooms-Katholieke Kerk beschuldigd van „onverschilligheid" tegenover de jodenvervolging door de nazi's. Het Vaticaan heeft tevergeefs geprobeerd hem een andere, mildere tekst te laten voorlezen. De ontmoeting van de paus en de opperrabbijn zou rechtstreeks op de televisie te zien zijn, maar de uitzending werd al na vijf minuten afgebroken. De Hongaarse krant 'Kurir' sprak gisteren van 'censuur'.

• Filippijnen

De vice-president van de Filippijnen, Salvador Laurel, heeft zich gisteren kandidaat gesteld voor de presidentsverkiezingen in mei 1992. Salvador Laurel was twee jaar minister van Buitenlandse Zaken onder Aquino vóórdat hij zich aansloot bij de oppositie. De twee gegadigden naast Laurel zijn: het parlementslid Juan Ponce Enrile en de zakenman Eduardo Cojuango.

• Ikonen

De illegale invoer van Russische ikonen, die vorige week werd ontdekt tijdens een controle bij de grens-post Nieuweschans, is vermoedelijk geen incident. De douanedienst Groningen sluit niet uit dat er sprake is van georganiseerde kunst-smokkel. De Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) heeft inmiddels vastgesteld dat de antieke schilderijtjes niet afkomstig zijn van diefstal in West-Europa.

• Architecten

Het bestuur van de Stichting Amsterdams Fonds voor de Kunst heeft de Merkelbachprijs 1991 toegekend aan de architecten Lucien Lafour en Rikkert Wijk. Lafour en Wijk krijgen de prijs van 10.000 gulden voor het door hen ontworpen bouwwerk aan de Realengracht, Vierwindenstraat en Vierwindendwarsstraat. De Merkelbachprijs wordt vanaf 1964 eens in de drie jaar toegekend voor een bouwwerk dat in de voorafgaande periode van drie jaar in Amsterdam werd voltooid.

• Coffeeshop

Een 50-jarige bezoeker van de coffeeshop La Rocca aan het Damrak in Amsterdam is zondagmorgen zwaar gewond geraakt toen hij door vijf personeelsleden naar buiten werd geslagen. De man gedroeg zich volgens het personeel zo lastig, dat werd besloten hem op straat te zetten. Daarbij werden zodanige klappen uitgedeeld dat het slachtoffer met ernstige hoofdwonden in het ziekenhuis moest worden opgenomen. Zondagnacht was hij nog buiten bewustzijn. De portiers zijn in bewaring gesteld.

• Snelwegen

Veilig Verkeer Nederland (VVN) en de Algemene Verkeersdienst (AVD) gaan de komende maanden actie voeren tegen het onvoldoende afstand houden op de snelwegen door automobilisten, zo hebben de organisaties gisteren bevestigd. Uit cijfers van de AVD in Driebergen blijkt dat het zogenaamde 'kleven', rijden op te korte afstand van de voorligger, de belangrijkste oorzaak is van ongevallen op de snelwegen.

• Bedden

Het gemiddeld aantal ziekenhuisbedden is vorig jaar ten opzichte van 1989 met 921 gedaald. Het aantal verpleegdagen nam af met 3,2 procent. De bezettingsgraad daalde zowel bij de ziekenhuizen als bij de verpleeghuizen, maar steeg in psychiatrische ziekenhuizen en in inrichtingen voor zwakzinnigen. Dit staat in een jaaroverzicht over 1990 in een uitgave van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Tussen 1980 en 1990 is het aantal bedden in ziekenhuizen met ruim achtduizend gedaald tot 65.000.

Volgende week spoeddebat in de Tweede Kamer

Coalitie zoekt uitweg in conflict over wao

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – CDA en PvdA zoeken koortsachtig naar een uitweg voor het wao-conflict. In beide partijen bestaat de politieke wil om het probleem op te lossen. Volgens de PvdA hangt succes echter in belangrijke mate af van de bereidheid van het CDA om de PvdA tegemoet te komen. Bij de sociaal-democraten wordt nadrukkelijk gesteld dat men geen kabinetscrisis wil. Ook kringen rond het kabinet spreken tegen dat er van een crisisdreiging sprake is.

De politieke leiders van CDA en PvdA, premier Lubbers en vice-premier Kok hebben gisteren in een gesprek 'de klokken gelijk gezet'. Daarmee zou een basis zijn gelegd om de wao-discussie later deze week in het kabinet te hervatten. Lubbers en Kok streven er beiden naar deze week tot besluitvorming te komen. Een door de VVD gewenst Kamerdebat zal pas volgende week dinsdag plaatsvinden, de eerste dag na de zomervakantie van de Kamer.

Varianten

In kabinetskringen circuleren inmiddels een achttal varianten voor de omstreden wao-besluiten van enkele weken geleden. Deze worden allen op het ministerie van Sociale Zaken gemaakt. Minister De Vries is op zich bereid het bezuinigingsbedrag van 4,4 miljard gulden, dat de ingreep in de wao moet opleveren, met 400 miljoen terug te brengen. Ook voor Kok is de 4,4 miljard niet meer heilig.

Binnen de PvdA-fractie wordt veel verwacht van een hogere 'boete' voor werkgevers die een werknemer de wao insturen. Die boete zou geen vier maanden salaris moeten zijn maar een jaar. Blijvend zou daardoor 1,5 miljard gulden bespaard kunnen worden. Bovendien zou de boete zo afschrikwekkend werken, dat er veel minder wao'ers komen. Dat bespaart nog eens honderden miljoenen guldens.

Het PvdA-voorstel om af te zien van een beperking van de duur van een wao-uitkering zou dan ook alleen eenmalig een gat opleveren, niet blijvend. Met de hogere boete voor de werkgevers zouden er zelfs extra opbrengsten zijn.

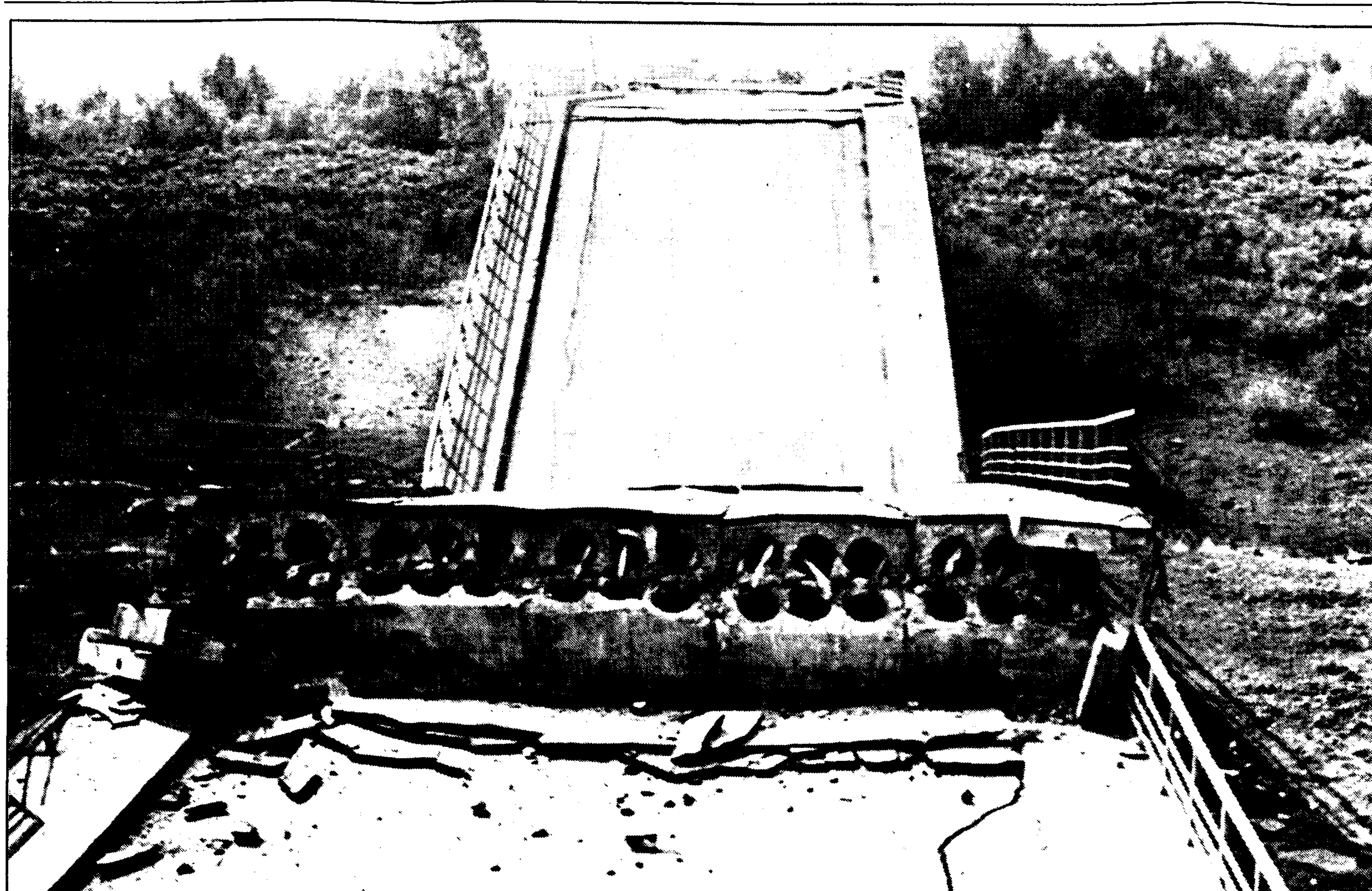
Een andere variant voor de wao-besluiten voorziet erin dat de leeftijdsgrens waarboven wao'ers niet meer getroffen worden door kabinetsbesluiten (50 jaar) wordt verlaagd. Daarnaast wordt bezien of arbeidsongeschikten van wie nu al vaststaat dat zij nooit meer zullen werken, ontzien kunnen worden. De Vries ziet echter geen mogelijkheden om daarvoor objectieve criteria vast te stellen.

De Vries verwacht geen steun van de PvdA voor het aanpakken van de uitkeringshoogte van wao'ers. In CDA-kring wordt een ander PvdA-idee afgewezen. Dat voorziet in een directe relatie tussen de koppeling van lonen en uitkeringen en ingrepen in de wao: bij wao-maatregelen geen ontkoppeling, bij ontkoppeling geen keiharde wao-maatregelen. Kok houdt vooralsnog vast aan de koppeling, ook al besloot het kabinet in juli de koppeling in 1992 in principe los te laten.

Gat

Kok heeft gisteren in een brief aan het kabinet laten weten dat er voor 1992 nog een financieel gat is van 1,5 miljard gulden. Oplossingen daarvoor heeft hij niet. Nieuwe bezuinigingen acht Kok onhaalbaar. Eventueel zou in 1992 de vennootschapsbelasting weer sneller geïnd kunnen worden, net als in 1990 al gebeurde. Deze eenmalige actie zou het gat kunnen dichten.

In kleine kring hebben enkele ministers gisteren gesproken over koppeling, koopkracht, belastingen en premies voor 1992. Het kabinetsberaad over de begroting 1992 wordt vandaag hervat.

● *Een brug over de rivier de Strug is opgeblazen door Kroatische eenheden. Desondanks slaagden troepen van het federale leger erin de stad Okucani binnen te vallen.*

Servië en Montenegro boycotten presidentiële raad

Weer botsingen in Kroatië

Van onze redactie buitenland

BELGRADO – In Kroatië is het gisteren opnieuw tot botsingen gekomen tussen Kroatische veiligheidstroepen en Servische guerrillastrijders. De onrustige gebieden werden gisteren bezocht door teams van de federale commissie die moet toezien op de naleving van het op 7 augustus uitgeroepen staakt-het-vuren in de Joegoslavische republiek. In een verklaring liet de commissie weten dat het bestand in bepaalde delen van de republiek niet wordt gerespecteerd.

Schoten werden opnieuw uitgewisseld in Okucani, het Slavische bolwerk waar sinds vrijdag hevig is gevochten en waar tanks van het federale leger zaterdag binnentrokken, naar eigen zeggen om de strijdende partijen te scheiden. Stepe Mesic, de Kroatische voorzitter van het Joegoslavische presidium, beschuldigde echter voor de radio het federale leger ervan de kant van de Serviërs te kiezen. Hij zei niet zeker te weten of alleen individuele officieren zich met conflicten bemoeiden, of dat die tussenkomst onderdeel was geworden van een systeem.

Rebellen

Het in de buurt van Okucani gelegen Pakrac, waar ook voornamelijk Serviërs wonen, was gistermorgen volgens de televisie in Belgrado voor het grootste deel in handen van Servische rebellen. Gezegd werd dat de Kroatische troepen bezig waren zich terug te trekken uit de regio. De Kroatische radio meldde alleen dat in Pakrac en Okucani hevig werd gevochten.

Ook uit andere delen in het westen van de in het centrale deel van Kroatië gelegen regio Slavonië kwamen meldingen van vuurgevechten. Geschoten werd er volgens radio Zagreb gistermorgen onder andere in Osijek, de hoofdstad van Slavonië. Verschillende punten in de randgebieden van de stad zouden zijn beschoten vanuit omliggende, door Serviërs beheerste dorpen.

Servische rebellen zouden ook een Kroatische aanval op de plaats Virginmost, 45 kilometer ten zuiden van Zagreb, hebben afgeslagen. Er waren geen meldingen van doden of gewonden.

Het succes van de Servische rebellen heeft voeding gegeven aan de angst dat ze bezig zijn te proberen Kroatië in tweeën te delen en Slavonië, de korenschuur van de republiek, te isoleren.

Servië en Montenegro weigeren deel te nemen aan een bijeenkomst van het collectieve presidentschap die vandaag zou beginnen. Zij zijn het er niet mee eens dat de bijeenkomst in Brioni wordt gehouden, zo meldt het Joegoslavische persbureau Tanjug gisteren.

In een brief aan president Stipe Mesic, een Kroaat, schrijft de vertegenwoordiger van Montenegro dat het duidelijk is dat de bijeenkomst van vandaag en morgen in Brioni niet kan doorgaan 'omdat Mesic hiervoor niet het akkoord heeft gekregen van alle presidenten van de republieken'.

De vertegenwoordiger van Servië noemde het aanwijzen van Brioni in plaats van Belgrado als plaats van bijeenkomst een manoeuvre van Mesic om de bijeenkomst te verhinderen.

Uiteenlopende acties voor vakcentrales geen probleem

UTRECHT – Het is voor de vakcentrales FNV, CNV en MHP geen probleem als aangesloten vakbonden voor uiteenlopende actievormen of -duur kiezen. De vakcentrales proberen de acties tegen de wao- en Ziektewetplannen van het kabinet wel landelijk op elkaar af te stemmen, maar dat wil niet zeggen dat alle bonden dezelfde acties moeten voeren.

Dit heeft een woordvoerster van het coördinatiecentrum van FNV, CNV en MHP gisteren gezegd naar aanleiding van berichten over onenigheid tussen FNV- en CNV-bonden in de Rijnmond. De Industriebond FNV en de Vervoersbond FNV in de Rijnmond willen op Prinsjesdag een dag lang staken uit protest tegen de kabinetsplannen, terwijl de Vervoersbond CNV wil volstaan met een werkonderbreking van een uur tijdens het voorlezen van de Troonrede.

De Industriebond FNV laat de districten vrij in de invulling van de acties op voorwaarde dat ze vanaf Prinsjesdag drie weken lang in actie kunnen blijven.

Het hoofdbestuur van de Industrie- en voedingsbond CNV beraadt zich maandag op de wao-acties. Het is volgens een woordvoerder niet uitgesloten dat het bestuur besluit om de bondsraad (ledenvertegenwoordiging) te raadplegen over aard en vorm van de acties.

VOF Treintaxi wil duidelijkheid van ministerie

DEN HAAG – VOF Treintaxi gaat het ministerie van Verkeer en Waterstaat om opheldering vragen over een verklaring van afgelopen vrijdag. Overleg met de gemeente Den Haag dat gistermiddag zou plaats vinden, is daarom uitgesteld.

Na een gesprek met het actiecomité Taxibelangen Nederland (tegenstander van de treintaxi), ging het ministerie akkoord met een onafhankelijk onderzoek naar de effecten van de Treintaxi, waarin ook de gevolgen worden bekeken voor taxibedrijven die niet aan het project kunnen of willen deelnemen. Aanvankelijk werd VOF Treintaxi in overweging gegeven te wachten met uitbreiding van het aantal treintaxisteden, tot het onderzoek was afgerond. Dat onderzoek is echter naar verwachting reeds half oktober gereed. Het ministerie verklaarde tevens dat de voortgang van het treintaxiproject niet in gevaar komt.

VOF Treintaxi vindt dat er onduidelijkheid bestaat over de houding van het ministerie. „Het is voor ons een essentiële voorwaarde dat het ministerie achter ons staat", aldus directeur H. Blommers. Volgens hem gaat VOF Treintaxi er vanuit dat het project op 1 oktober in Arnhem en Amstelveen van start kan. Het ministerie en VOF Treintaxi voeren vrijdag overleg over de gang van zaken.

Noodtoestand in drie staten VS vanwege orkaan

AMSTERDAM – In drie staten van de Amerikaanse oostkust is gisteren de noodtoestand afgekondigd in verband met een dreigende orkaan. De orkaan, die de naam Bob heeft meegekregen, heeft zich vrijdag ontwikkeld in de buurt van de Bahama's en is sindsdien opgetrokken in noordelijke richting.

Waarschuwingen werden uitgevaardigd in het hele gebied van New Jersey tot en met Maine. De noodtoestand werd afgekondigd in Rhode Island, Connecticut en Massachusetts.

Rond het middaguur (18 uur Nederlandse tijd) bevond het centrum van de storm zich op 240 kilometer ten oosten van New York. De orkaan, die gepaard gaat met hevige regenval, had een constante snelheid van 185 kilometer per uur, met uitschieters naar 222 kilometer per uur in de buurt van het centrum.

De orkaan had tot gistermiddag weinig ernstige schade veroorzaakt. De vrees bestaat echter dat op de meest oostelijk gelegen plaatsen, zoals Long Island en New England, de storm hard zal toeslaan.

In Rhode Island kregen alle banken en andere financiële instellingen, alsmede een groot aantal overheidskantoren en bedrijven opdracht dicht te blijven. In Massachusetts werd gisteren aan het eind van de ochtend het overheidspersoneel, voor zover mogelijk, naar huis gestuurd.

Ook op verschillende plaatsen in Canada werden waarschuwingen uitgevaardigd.

De Atlantische kust werd voor het laatst getroffen door een orkaan in 1989. North en South Carolina werden toen geteisterd door de orkaan Hugo, die ook in het Caraïbisch gebied verwoestend te werk ging. Die orkaan bereikte snelheden van 217 kilometer per uur.

Het Atlantische orkaan-seizoen duurt van juni tot en met november. De eerste orkaan van dit jaar, in juli, heeft geen land bereikt.

Turkije arresteert honderden Koerden

ANKARA – Het Turkse ministerie van Binnenlandse Zaken heeft gisteren bekendgemaakt dat in sinds afgelopen donderdag 326 mensen zijn gearresteerd die banden zouden hebben met de Koerdische Arbeiders Partij (PKK). Politie en leger arresteerden tientallen mensen in onder andere Istanbul, Izmir, Eskisehir, Kirsehir, Konya, Nigde, Adana en Icel.

De 'buit' van politie en leger was verder nogal pover: 17 automatische geweren, bommen, anti-tankmijnen en documenten werden inbeslaggenomen. Op donderdag, de zevende verjaardag van de campagne van de PKK voor democratie in Koerdistan, zijn nog eens 183 mensen gearresteerd, omdat zij van plan waren te demonstreren, aldus een woordvoerder van Binnenlandse Zaken.

De Turkse generale staf heeft gisteren verklaard dat het leger zich definitief uit het noorden van Irak heeft teruggetrokken na een 'schoonmaakoperatie' om, zoals het officieel heette, bases te vernietigen van Turks-Koerdische guerrillastrijders van de PKK-partij. Bij bombardementen door de Turkse luchtmacht in Irak werden onder andere ook Iraaks-Koerdische burgers en dorpen getroffen, meldden functionarissen van de Verenigde Naties enkele dagen na het begin van de schoonmaakoperatie, twee weken geleden.

Wapendepots en trainingskampen van de PKK zouden volledig verwoest zijn door het Turkse leger. Verdere actie wordt nu overgelaten aan de Turkse grenstroepen, aldus de generale staf.

Gorbatsjov haakte in op behoefte aan maatschappijverandering

'De koorddanser is gevallen'

Van de redactie buitenland

MOSKOU – Eind vorig jaar zei de in Nederland wonende Sovjet-schaker Genna Sosonko dat hij één ding zeker wist voor 1991: „Michail Sergejevitsj Gorbatsjov zal het nieuwe jaar niet overleven als politiek leider. Misschien zal duidelijk worden dat Gorbatsjov in de Sovjetrussische geschiedenis niet meer is geweest dan een overgangsfiguur."

Mogelijk dat de winnaar van de Nobelprijs voor de Vrede in de toekomst zal worden gezien als een politicus die gedurfd inhaakte op het verlangen naar maatschappijvernieuwing dat de Sovjetburgers aan het einde van de jaren zeventig en begin jaren tachtig steeds openlijker lieten zien. Gorbatsjov, de man die alles in gang zette, maar ook degene die met de uiteindelijke praktische organisatie van de Sovjetunie van vijftien deelrepublieken steeds minder te maken had.

Gorbatsjov werd op 2 maart 1931 geboren in Privolnoje, een plattelandsgemeente in het district Stavropol, in het zuiden van Rusland. Twee jaar nadat hij een studie rechten begon aan de universiteit van Moskou, in 1952, werd hij lid van de communistische partij en werd hij actief in de Komsomol, de jeugdorganisatie van de partij. In 1954 trouwde hij met zijn mede-studente Raisa Maksimovna Titorenko. Een jaar later keerde hij naar Stavoprol terug als functionaris van de Komsomol. In 1960 promoveerde hij tot eerste secretaris van de Komsomol in het district Stavropol.

Ja-knikkers

Gorbatsjov kreeg in 1966 de functie van hoofd van de communistische partij-organisatie in de stad Stavropol. Drie jaar later werd hij volledig lid van het Centraal Comité van de communistische partij. In 1971 trad hij toe tot de Opperste Sovjet, het Sovjet-parlement dat toentertijd nog uit louter ja-knikkers bestond. Zeven jaar later kreeg hij de post van secretaris voor landbouwzaken van het Centraal comité en werd hij naar Moskou gehaald.

In 1979 volgde de benoeming van Gorbatsjov tot kandidaat-lid van het politburo van de communistische partij, dat toen nog onder leiding stond van Leonid Brezjnev. Een jaar later werd hij volledig lid. Op 11 maart 1985 volgde Gorbatsjov Konstantin Tsjernenko op als secretaris-generaal van de communistische partij.

Gorbatsjov lanceerde in 1986 een daadwerkelijk hervormingsprogramma. Centraal hierin staan de termen glasnost, hetgeen staat voor openheid en zelfkritiek, en perestrojka, het Russische woord voor herstructurering.

Gorbatsjov haalde de dissidente kernfysicus Andrej Sacharov, die naar de voor buitenlanders verboden stad Gorki was verbannen, terug naar Moskou. De Sovjetburgers kregen grotere vrijheden dan ooit te voren.

INF-verdrag

De eerste topontmoeting met de Amerikaanse president Reagan vond plaats op 19 november 1985. De vijf daarop volgende jaren zouden nog vier topontmoetingen met Reagan volgen.In 1987 tekende Gorbatsjov in Washington het INF-verdrag, waarin de Sovjetunie en de VS overeenkomen hun middellange-afstandsraketten te vernietigen.

Gorbatsjov riep in 1988 de eerste conferentie van de communistische partij bijeen sinds de dagen van Jozef Stalin, omdat hij radicale hervormingen wilde doorvoeren. In december werd onder het voorzitterschap van Gorbatsjov de Opperste Sovjet ontbonden. Dit orgaan werd vervangen door het Congres van Volksafgevaardigden, dat uit zijn midden een nieuwe – veel kleinere – Opperste Sovjet moet kiezen. Deze Opperste Sovjet-nieuwe-stijl functioneert als een werkparlement.

● MICHAIL GORBATSJOV
...kon de 'haviken' niet meer in de hand houden...

Gorbatsjov trok In 1989 de Sovjettroepen terug uit Afghanistan en zat het Congres van Volksafgevaardigden voor, dat hem tot president koos. Vorig jaar maakte hij een einde aan het in de grondwet verankerde machtsmonopolie van de communistische partij en zette stappen in de richting van een veel krachtiger presidentschap met ruime bevoegdheden. Hij werd de eerste president-nieuwe-stijl.

Verbleekte ster

De problemen met de Sovjeteconomie waren intussen zo gecompliceerd geworden, dat Gorbatsjov veel concessies moest doen aan de conservatieven. De Sovjetunie werd geteisterd door inflatie, scherpe produktiedaling en groeiende werkloosheid.

De schappen in de winkels waren zijn leeg. Van het voornemen de maatschappij te vernieuwen kwam steeds minder terecht. De gelouterde president sloot als een verbleekte ster het jaar 1990 af.

Begonnen als de overal gevierde held die de revolutie in Oost-Europa aanwakkerde, werd Gorbatsjov intussen steeds meer gewantrouwd. De chaos in de Sovjetunie is compleet. Naast de economische problemen zijn er grote ethnische tegenstellingen. Verwarring en besluiteloosheid kenmerken de huidige Sovjet-politiek. De situatie wordt overal als zorgwekkend gezien. Daar verandert de top met de Amerikaanse president Bush van vorige maand niets aan.

Tot voor gisteren wist Gorbatsjov de juiste politieke koers te vinden tussen de radicale Sovjethervormers en de conservatieve communisten en militairen. Maar de problemen groeiden hem boven het hoofd. Eén dag voordat de republieken het Unieverdrag zouden ondertekenen, kon Gorbatsjov de 'haviken' niet meer in de hand houden. Ze hebben de macht van hem overgenomen.

De koorddanser Gorbatsjov is gevallen.

Officiële tekst machtsovername

MOSKOU – De gisterochtend door het officiële Sovjetpersbureau TASS verspreide tekst van de declaratie waarin de noodtoestand voor bepaalde delen van het grondgebied van de Sovjetunie werd afgekondigd, was als volgt geformuleerd:

„Met het oog op het onvermogen van Michail Gorbatsjov om zijn taken als federaal president uit te voeren en de overdracht van de presidentiële bevoegdheden, overeenkomstig paragraaf 7, artikel 127 van de grondwet van de Sovjetunie, aan vice-president Gennadi Janajev, met de bedoeling om de diepe en wijdverbreide crisis te overwinnen, politieke, etnische en burgerlijke confrontaties, chaos en anarchie die het leven en de veiligheid bedreigen van de burgers in de Sovjetunie, alsmede haar soevereiniteit, territoriale integriteit, vrijheid en onafhankelijkheid, handelend in overeenstemmming met het volksreferendum over het behoud van de Unie van Socialistische Sovjet Republieken, en ingegeven door de wezenlijke belangen van alle etnische groepen in het land en het gehele Sovjetvolk, heeft het leiderschap van de Sovjetunie besloten: ten eerste, in overeenstemming met paragraaf 3, artikel 127 van de Sovjetgrondwet en artikel 2 van de Sovjetwet op regelingen met betrekking tot de noodtoestand en op verzoek van grote delen van het volk, de allernoodzakelijkste maatregelen te nemen om te voorkomen dat de samenleving afglijdt naar een situatie van nationale catastrofe en het behoud van recht en orde te verzekeren, met ingang van 19 augustus 1991 04.00 uur (Moskou tijd) voor een periode van zes maanden de noodtoestand af te kondigen voor bepaalde delen van de Sovjetunie.

Ten tweede, dat de federale grondwet en federale wetten onvoorwaardelijk voorrang hebben op het grondgebied van de Sovjetunie.

Ten derde, een comité voor de noodtoestand te vormen dat het land leidt en toeziet op de naleving van de noodtoestand, bestaande uit: O.D. Baklanov – eerste vice-voorzitter van de defensieraad van de Sovjetunie; V.A. Krjoetsjkov – hoofd van de KGB; V.S. Pavlov – premier van de Sovjetunie; B.K. Pugo – minister van Binnenlandse Zaken van de Sovjetunie; V.A. Starodoebtsjev – voorzitter van de unie van landbouwers van de Sovjetunie; A.I. Tizyakov – president van de organisatie van staatsondernemingen die speciaal is belast met taken op het gebied van de bouwnijverheid, het verkeer en het communicatiesysteem in de Sovjetunie; D.T. Jazov – minister van Defensie van de Sovjetunie; G.I. Janajev – waarnemend president van de Sovjetunie.

Ten vierde, dat de besluiten van het comité voor de noodtoestand onvoorwaardelijk moeten worden nageleefd door alle bestuursinstanties, functionarissen en burgers op het grondgebied van de Sovjetunie."

De verklaring was ondertekend door Janajev, Pavlov en Baklanov.

Conservatieve Janajev vertrouweling van Gorbatsjov

'Ik ben communist tot op het bot'

Van onze redactie buitenland

MOSKOU – De 53-jarige Gennadi Janajev is eind december van het vorige jaar, op de winterzitting van het Volkscongres, gekozen tot vice-president. Gorbatsjov had hem voorgedragen voor de functie. Toch kreeg Janajev met veel pijn en moeite pas in de tweede stemronde de vereiste meerderheid. Gorbatsjov keuze voor Janajev kwam als een volslagen verrassing. Als het aan Janajev had gelegen, had hij zich teruggetrokken voor het vice-presidentschap, nadat hij bij de eerste kiesronde 32 stemmen tekort kwam.

Gorbatsjov verklaarde daarop dat hij Janajevs kandidatuur voor een nieuwe stemronde zou voordragen. „Ik steun de ideeën van de perestrojka", zei Janajev tot een ietwat sceptisch Congres na zijn nominering. „Ik heb die ideeën gediend, ik doe dat nog en blijf dat doen." Indien gekozen, zei hij, zou hij campagne voeren „met legale democratische methoden door onder de burgers respect voor de wet te wekken tegen de politieke bachanalen en nihilisme in het land."

„Ik ben een man van actie en wil werken in het belang van mijn lang lijdende volk", aldus een optimistische Janajev tussen de twee stemrondes. „Hoe moeilijker de overwinning, des te bevredigender het resultaat."

Vertrouwen

Gorbatsjov zei na de aanvankelijke afwijzing van zijn kandidaat: „Ik moet een man naast me hebben die ik volledig kan vertrouwen. We moeten gezamenlijk doorgaan met de perestrojka. Als we deze kans missen, zal het huidige leiderschap van het politieke toneel worden geveegd." Vervolgens ging de meerderheid van de 2.250 afgevaardigden om.

Door tegen hem te stemmen wilden de afgevaardigden vooral Gorbatsjov laten voelen dat zij zeer ontevreden over hem waren. „De stemmen tegen mij waren ook stemmen tegen Gorbatsjov", zei Janajev later op een persconferentie. Uiteindelijk was het eerder op de slippen van Gorbatsjovs prestige dan door Janajevs eigen verzoenende uitlatingen dat hij de verkiezing om het vice-presidentschap won.

In een portret rond de jaarwisseling werd over Janajev gezegd dat hij niet kon worden beschouwd als een politiek zwaargewicht. Hij is, zo werd geschreven, een man met een typisch provinciale partijcarrière. Hij begon bij de Komsomol in Gorki dat toen voor kort voor buitenlanders gesloten was en dat vooral bekendheid kreeg doordat Andrej Sacharov er in ballingschap leefde. In 1986 kwam hij in de leiding van de centrale vakbeweging. Die vakbeweging zat in die tijd op de lijn van de staat en de partij.

Hervormingen

In juni van het vorig jaar werd Janajev benoemd tot voorzitter van de vakbeweging. Daaraan vooraf gingen de massale mijnwerkersstakingen. Janajev heeft zich zeer heeft ingespannen voor de arbeiders, vooral om hun werkomstandigheden te helpen verbeteren. Hij behoorde bovendien tot de opstellers van een wetsontwerp voor sociale bescherming van de honderdduizenden toekomstige werklozen.

● GENNADI JANAJEV
...van vertrouweling tot tegenstander van Gorbatsjov...

Vanuit zijn achtergrond kan van Janajev worden gezegd dat hij tot het behoudende deel van het partijapparaat behoort. „Ik ben een communist tot op het bot en niemand die mij zal kunnen veranderen", zei hij dit jaar eens in het parlement. Janajev staat zeer sceptisch tegenover het invoeren van hervormingen en dan met name van een vrije markteconomie in de Sovjetunie omdat hij zich realiseert dat hierdoor zeer velen in zijn land hun baan zullen verliezen, een proces dat zich thans in vele Oosteuropese landen voltrekt.

Toen hij werd benoemd tot vice-president was Gennadi Janajev inmiddels lid van het Politburo en secretaris van het Centraal Comité. In het Centraal Comité beheerde hij de portefeuille Buitenlandse Betrekkingen. Hij trad weinig op de voorgrond. Bij het vertrek van de voormalige minister van Buitenlandse Zaken van de Sovjetunie, Eduard Sjevardnadze, baarde Janajev toch wel opzien door tegen de partijleden in te gaan die meenden dat het goed was dat Sjevardnadze van het politieke toneel verdween omdat hij incompetent zou zijn.

Coup

Eigenlijk is tot de dag van vandaag niet helder waar Gennadi Janajev precies staat. Vorige week verklaarde een naaste medewerker van Gorbatsjov, Alexander Jakovlev, bij zijn uittreding uit de communistische partij, dat orthodoxe communisten een coup aan het voorbereiden waren.

Jakovlev, ook wel mister Glasnost genoemd, een man die altijd in verband werd gebracht met de perestrojka en die werd beschouwd als een vertrouweling van Gorbatsjov, kwam afgelopen donderdag in het nieuws omdat de communistische partij hem wilde royeren. Daags erna hield Jakovlev de eer aan zichzelf en bedankte voor het lidmaatschap. Het is niet bekend welke rol de nieuwe Sovjet-leider hierbij gespeeld heeft.

Voornaamste leden van het 'Comité voor de Noodtoestand'

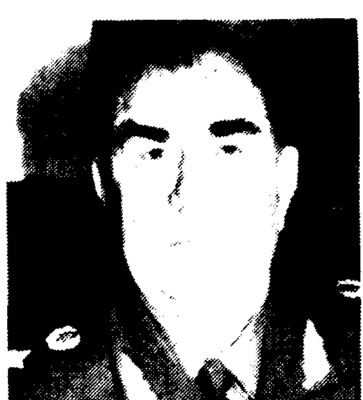
Valentin Pavlov

MOSKOU – Valentin Pavlov, lid van het 'Comité voor de Noodtoestand' dat in de nacht van zondag op maandag Sovjetpresident Michail Gorbatsjov heeft afgezet, is sinds januari premier van de Sovjetunie. Pavlov was van juli 1989 tot januari 1991 minister van Financiën. Hij verzette zich tegen de adviseurs van Gorbatsjov die een snelle overgang naar een markteconomie bepleiten. Gorbatsjov zag in Pavlov een theoretisch econoom die in staat zou zijn de enorme economische problemen van de Sovjeteconomie het hoofd te bieden.

De premier, een fel tegenstander van het vragen van kredieten aan de westerse landen, kondigde in juni de overdracht aan van bepaalde bevoegdheden van Gorbatsjov ten gunste van het kabinet. De president kreeg het daarna voor elkaar dat Pavlov afzag van deze speciale bevoegdheden.

Pavlovs carrière volgt een klassiek patroon. Na zijn studie aan het instituut van Financiën in Moskou werd hij ambtenaar op het ministerie van Financiën van de republiek Rusland en vervolgens op dat van de Sovjetunie.

Daarna volgde de functie van hoofd van de dienst Financiën en Prijzen in het machtige Gosplan, het staatscomité voor de Sovjetplanning, en vervolgens het voorzitterschap van het staatscomité voor de Prijzen.

Dmitri Jazov

MOSKOU – Maarschalk Dimitri Jazov, 67 jaar, is minister van Defensie sinds 1987. Het jaar waarin zijn klim naar de politieke top begon.

Jazov werd in 1987 plaatsvervangend lid van het Politburo en kandidaatlid van het Centraal Comité. Vervolgens kwam hij in maart 1990 in de presidentiële adviesraad van Gorbatsjov. Een maand later volgde de promotie tot maarschalk, de eerste die Gorbatsjov verrichtte.

Jazov wordt gezien als een verdediger van de traditionele opvattingen ten aanzien van het leger. Hij was al onderminister van Defensie toen hij op 30 mei 1987 maarschalk Sergej Sokolov opvolgde.

Jazov werd geboren op 8 november 1923 in Omsk in Siberië. Hij nam dienst in het leger in 1941 en vocht in de Tweede Wereldoorlog. In zijn militaire loopbaan wisselde hij 33 maal van garnizoen, aldus het Sovjetpersbureau Tass.

De maarschalk werd in 1944 lid van de partij. Twaalf jaar later haalde hij zijn diploma aan de militaire academie van Frounze. Daarna studeerde hij aan de academie voor stafpersoneel van het Sovjetleger, wat hij met goed gevolg afsloot in 1967. In de tussentijd bekleedde Jazov verscheidene leidinggevende functies, waaronder die van eerste medewerker van de commandant voor de militaire regio van het Midden-Oosten van 1976 tot 1979.

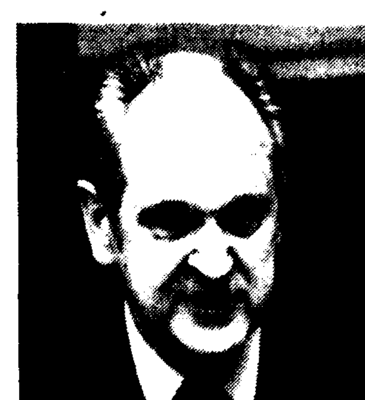
Vladimir Krjoetsjkov

MOSKOU – Vladimir Krjoetsjkov (67) is sinds 1 oktober 1988 hoofd van de geheime dienst van de Sovjetunie, de KGB. Daarnaast is hij sinds 20 september 1989 kandidaatlid van het Politburo. Krjoetsjkov gaf van 1978 tot oktober 1988 leiding aan de afdeling spionage- en andere activiteiten van de KGB in het buitenland. Hij klom binnen de geheime dienst met behulp van Joeri Andropov op, die later secretaris-generaal werd van de communistische partij van de Sovjetunie.

De KGB-chef volgde een studie aan een juridisch instituut en het Diplomatiek Instituut van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Hij werkte tussen 1954 en 1959 op de Sovjetambassade in Hongarije.

Hij werkte van 1959 tot 1965 binnen het apparaat van het Centraal Comité en was daarna twee jaar lang assistent van voormalig Sovjetpresident Leonid Brezjnev. Krjoetsjkov klom in de volgende jaren op binnen de hiërarchie van de KGB. In 1978 was het weer Andropov die hem in de hoedanigheid van hoofd van de KGB benoemde tot een van zijn naaste medewerkers. Volgens westerse diplomaten was Krjoetsjkov aan het begin van de jaren 70 hoofd van de KGB in New York.

Krjoetsjkov die de rang van generaal heeft, vergezelde Gorbatsjov naar Washington in december 1987, voordat hij in 1988 Victor Tsjebrikov opvolgde als hoofd van de KGB.

Boris Poego

MOSKOU – Boris Poego is sinds december 1990 minister van Binnenlandse Zaken. Gorbatsjov belast hem met de strijd tegen de corruptie, 'die is binnengedrongen in alle overheidsorganen met inbegrip van de top'. Poego (54) was plaatsvervangend Politburolid van september 1989 tot juli 1990.

De minister van Binnenlandse Zaken werd, als zoon van een Letse Bolsjeviek, geboren in 1937 in Kalinin, ten noordwesten van Moskou. Twintig jaar later studeerde Poego af aan het polytechnisch instituut van de Letse hoofdstad Riga. Hij werkte korte tijd als ingenieur, maar kreeg spoedig daarna op landelijk niveau de verantwoordelijkheid over de communistische jongerenorganisatie Komsomol.

Benoemd in de leiding van de communistische partij in Riga in 1975, werd hij in 1976 overgeplaatst naar de geheime dienst KGB. Hij leidde van 1980 tot 1984 de geheime dienst van Letland, met de rang van generaal-majoor.

Van 1984 tot 1988 was hij eerste secretaris van de partij in Letland. Poego werd in juli 1990 voorzitter van de Centrale Controlecommissie van de communistische partij van de Sovjetunie. Die nieuwe commissie is belast met het toezicht op de partijdiscipline binnen de communistische partij.

President Havel: hervormingen zijn onomkeerbaar

Gematigde Oosteuropese reacties op Sovjet-coup

Van onze correspondente

BOEDAPEST – Geschokt, maar niet overdreven bezorgd, zo kunnen de Oosteuropese reacties op de coup in de Sovjetunie worden samengevat. De Tsjechoslowaakse president Havel verklaarde gisteren dat er geen direct gevaar voor zijn land bestaat. „De hervormingen in Tsjechoslowakije zijn onomkeerbaar." Het land maakt inmiddels deel uit van het Europese veiligheidssysteem en een direct Sovjet-ingrijpen is daarom volgens hem onwaarschijnlijk.

Havel constateerde wel tot zijn opluchting dat de Sovjet-troepen inmiddels allemaal weg zijn. Tsjechoslowakije heeft inmiddels de bewaking van de grenzen en de vliegvelden verscherpt, maar die maatregel hangt meer samen met de verwachte komst van Russische vluchtelingen dan met het gevaar van een inval.

Geen paniek

Ook onder de Tsjechoslowaakse burgers was gisteren geen paniek over de gebeurtenissen in het buurland merkbaar. Er werd bijvoorbeeld niet echt gehamsterd, altijd een van de eerste tekenen dat burgers in Oost-Europa zich bezorgd maken over de politieke ontwikkelingen. Wel vormden zich rijen voor de benzinepompen. Veel automobilisten vreesden dat de olieleveranties uit de Sovjetunie zouden stilvallen. Tsjechoslowakije is vrijwel volledig van Sovjet-olie afhankelijk.

De Polen zaten gisteren vooral aan de buis gekluisterd. „We zijn niet zeer bang, alswel zeer geïnteresseerd," aldus een socioloog uit Warschau. 's Ochtends om een uur of elf waren alle kranten in de hoofdstad al uitverkocht, een nieuwshonger die niet werd beloond, want de ochtendedities bevatten nog geen letter over de gebeurtenissen in de Sovjetunie.

Honderden belangstellenden schaarden zich daarom 's avonds in de rij voor een gratis extra editie van de Gazeta Wyborcza. „Het is eigenlijk wel goed dat dit gebeurd is," meende een wachtende in de rij, „Dan komen al die ruziënde Poolse politici misschien eindelijk tot bezinning en zorgen weer eens dat ze samenwerken."

Enige bezorgdheid bestaat er over de honderdduizenden - volgens de laatste schattingen zelfs een miljoen Sovjet-burgers in Polen. Het gaat vooral om handelende burgers van wie nu wordt gevreesd dat ze politiek asiel zullen aanvragen. De koers van de roebel op de zwarte markt is volkomen in elkaar gestort.

Sinds gisteravond komen er overigens geen nieuwe Russen Polen meer binnen. Volgens ooggetuigen zijn alle wachtende Sovjet-reizigers door de Russische grenswacht teruggestuurd.

Bedreiging

De Poolse regering verklaarde gistermiddag na een spoedzitting dat de loop van de geschiedenis niet met geweld kan worden veranderd'. Eerder had president Walesa de coup een bedreiging voor de Poolse democratie genoemd. Hij riep de Polen op alle interne strijd opzij te zetten en zich te verenigen 'op dit speciale moment'.

Hoewel de Hongaarse ochtend-tv vanaf half acht het hele programma had omgegooid, ontging het belangrijkste nieuws van de dag veel Hongaren volkomen. De reden: een lang weekeinde, met een nationale feestdag voor de boeg en tv-nieuws dat wordt beheerst door het bezoek van de paus aan het land. Zelfs de Hongaarse regering lukte het niet voltallig bijeen te komen om de situatie te bespreken.

Over het algemeen waren de reacties in Hongarije overigens vrij gematigd. „De Russen hebben niet genoeg macht meer om in Oost-Europa iets te doen," aldus Janos Kis, leider van het Verbond van Vrije Democraten, de grootste oppositiepartij.

Bezorgdheid

In Roemenië heeft de regering met bezorgdheid gereageerd. President Iliescu riep gisteravond een zitting van de Staatsveiligheidsraad bijeen. Een woordvoerder van het Front voor Nationale Redding verklaarde de ontwikkelingen met zorg te volgen. „Wij hopen dat de hervormingen en de democratisering desondanks door zullen gaan."

● *Onder de ogen van verbaasde Moskovieten rukken Sovjettanks op om stellingen in te nemen op het Rode Plein bij de ingang van het Kremlin.*

'Gemeenschappelijke houding EG van groot belang'

Politieke partijen in zorgen over staatsgreep

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG – De politieke partijen hebben geschokt gereageerd op de machtsovername in Moskou. Het CDA vreest dat er nu een instabiele periode zal aanbreken. De VVD zal bij minister Van den Broek van Buitenlandse Zaken aandringen op spoedoverleg van de EG. D66 wil nog deze week met de bewindsman praten over de situatie in de Sovjetunie.

CDA-woordvoerder De Hoop Scheffer zei gistermorgen dat de staatsgreep het begin betekent van een periode van onzekerheid en instabiliteit. „De Sovjetunie verkeert economisch weliswaar in een slechte situatie, maar militair gezien is het nog een supermacht."

Gevolgen

De machtsovername heeft ook internationaal gevolgen. De Hoop Scheffer: „Deze coup komt op een moment dat het in Joegoslavië buitengewoon slecht gaat. Ik denk ook aan het feit dat er in Duitsland nog grote aantallen Russische troepen zijn gelegerd. En aan verdragen die weliswaar zijn getekend maar nog niet zijn goedgekeurd, zoals het Startverdrag (vermindering van kernwapens) met de VS."

Het CDA-Kamerlid hoopt dat de verhoudingen enigszins genormaliseerd kunnen blijven, 'maar gezien de leden die zitting hebben in het comité dat de macht heeft genomen, is dat niet zeker. Dat zijn mensen van de KGB, het leger en Binnenlandse Zaken. Dat hebben we vaker meegemaakt, o.a. in 1964 toen Chroestjov om 'gezondheidsredenen' moest aftreden'.

De VVD vindt het vertrek van Gorbatsjov zo ernstig, dat de fractie zal aandringen op spoedoverleg van de EG. Woordvoerder Weisglas: „We zijn terug in een instabiele wereld. De machtsovername is een ernstige zaak, ook voor het Westen."

D66 wil nog deze week overleg met Van den Broek over de situatie in de Sovjetunie. Woordvoerder Eisma: „De bewindsman moet ons eerst inlichten over wat er nu gaat gebeuren in EG- en Navo-kader. Daarna willen wij zo snel mogelijk mondeling overleg voeren, al is het alleen maar om het EG-voorzitterschap van Nederland zoveel mogelijk te gebruiken om onze invloed aan te wenden."

CDA-fractievoorzitter Brinkman werd gistermorgen overvallen door het nieuws. Hij noemde de ontwikkeling in een eerste reactie 'zeer verontrustend en ernstig'.

Eensgezind

PvdA-fractieleider Wöltgens heeft gisterochtend geschokt gereageerd op de gebeurtenissen in de Sovjet-Unie. Wöltgens hoopt dat de ministers van de Europese Gemeenschap, die vandaag in Den Haag vergaderen, eensgezind zullen reageren op de machtswisseling in de Sovjet-Unie. „Een gemeenschappelijke houding van de EG is van groot belang."

Volgens de PvdA-voorman is het afzetten van Gorbatsjov 'van grote betekenis voor de ontspanning in de wereld'.

● *Moskou gisteren: burgers wenden zich na het bekend worden van de staatsgreep vol opgekropte emoties tot Sovjetmilitairen, die de ingang van het centrale telegraafkantoor hebben geblokkeerd.*

Balkan risicogebied na coup Sovjetunie

BOEDAPEST – Een nieuw IJzeren Gordijn midden in Europa is onwaarschijnlijk, ook na de coup in de Sovjetunie. Daarvoor zijn de politieke ontwikkelingen in het voormalige Oostblok al te ver gevorderd. Maar zelfs als de generaals hun optreden beperken tot het eigen Sovjet-rijk, kunnen de gebeurtenissen voor de Balkan ernstige consequenties hebben.

De reacties in Joegoslavië waren gisteren typerend genoeg. In Servië, traditioneel het bolwerk van het Joegoslavische leger, twinkelden veel ogen: wat zij kunnen, dat kunnen wij ook. In Kroatië daarentegen overheerste schrik en bezorgdheid. Voor de derde keer in een week verklaarden Kroatische politici dat ze ervan overtuigd waren dat de tanks binnen 24 uur door de straten van Zagreb zouden rollen.

Ook als dat niet gebeurt, is er voor de Kroaten voldoende reden tot bezorgdheid. De Sovjetunie wordt door Servië traditioneel als een bondgenoot gezien en is (samen overigens met de VS) een van de weinige internationale krachten die invloed op de Servische politici zou kunnen uitoefenen.

Gorbatsjov heeft inmenging in de Joegoslavische aangelegenheden tot nu toe afgehouden, mede onder druk van de nationaliteitenconflicten in eigen huis. Internationaal optreden in Joegoslavië zou er zonder enige twijfel toe hebben geleid dat ook de Oostzeestaten, de Oekraïne en al die andere oproerige republieken zich gesterkt zouden hebben gezien in hun streven naar onafhankelijkheid.

Maar van Gorbatsjov konden de Kroaten nog hopen dat hij van mening zou veranderen en in het belang van de vrede in Joegoslavië en de stabiliteit op de Balkan toch met internationaal ingrijpen akkoord zou gaan. Van de conservatieve krachten die nu aan de macht zijn gekomen, is een dergelijke omslag niet te verwachten. Het is zelfs niet onwaarschijnlijk dat conservatieve Russische generaals de neo-communist Milosevic, president van Servië, moreel steunen in plaats van druk op hem uit te oefenen om zijn politiek te wijzigigen.

De kans dat het Sovjet-voorbeeld ergens op de Balkan navolging vindt, is niet uitgesloten. Zeer onwaarschijnlijk daarentegen is de veronderstelling dat de Russen zelf actief ingrijpen in Oost-Europa om de hervormingen daar ongedaan te maken. De politieke en militaire hervormingen in Polen, Tsjechoslowakije en Hongarije zijn inmiddels al zo ver gevorderd, dat een Sovjet-invasie niet meer mogelijk zou zijn zonder een echte oorlog in Europa.

Democratisch

In Hongarije en Tsjechoslowakije zijn inmiddels democratisch gekozen, niet-communistische regeringen aan de macht en spelen de conservatieve Moskou-aanhangers een onbeduidende politieke rol. In Polen hebben de communisten weliswaar nog steeds de meerderheid in het parlement, maar hun rol is feitelijk uitgespeeld. Uit dat land komen overigens wel de meest bezorgde reacties op de coup in Moskou. De nog verse herinneringen aan de staatsgreep van de Poolse generaal Jaruzelski in 1981 spelen daarbij een belangrijke rol.

Het Warschaupact, vroeger de dekmantel waaronder de 'broederlijke' Sovjettroepen naar Tsjechoslowakije en Hongarije werden gestuurd, is inmiddels formeel opgeheven. Uit Tsjechoslowakije en Hongarije werden zeven weken geleden de laatste Sovjet-soldaten teruggetrokken. In Roemenië en Bulgarije waren nooit Russische troepen gelegerd. Alleen in Polen en de voormalige DDR zijn op dit moment nog Sovjet-soldaten. Een Sovjet-ingrijpen in Oost-Europa zou dan ook een regelrechte invasie betekenen. Geen Koude Oorlog, maar een zeer echte oorlog.

Vluchtelingen

Het grootste probleem waar Oost-Europa zich op korte termijn mee geconfronteerd ziet, zijn de vluchtelingen. Volgens officiële Poolse cijfers bevinden zich op dit moment een miljoen Sovjet-burgers in Polen, vooral zwarthandelaars, maar ook de Sovjet-militairen en hun gezinnen. Zelfs als daarvan maar een klein deel daarvan asiel aanvraagt, betekent dat een groot vluchtelingenprobleem.

In Tsjechoslowakije worden de grenzen inmiddels al extra bewaakt. Of zich al vluchtelingen hebben aangemeld, en hoeveel, kon het ministerie van Binnenlandse Zaken in Praag nog niet zeggen. Maar ook Havel waarschuwde de bevolking dat Tsjechoslowakije zich moet voorbereiden op de opvang van vele asielzoekers.

runa hellinga

commentaar

Staatsgreep

Het heeft er alle schijn van dat er, via een klassieke staatsgreep, in de Sovjetunie een einde is gekomen aan een periode van politieke, maatschappelijke en militaire ontspanning, die kenmerkend was voor het bewind van de afgezette leider Gorbatsjov. Te vrezen valt dat de omwenteling ernstige consequenties zal hebben voor de gehele wereld, vooral waar het de aspecten vrede en veiligheid betreft.

De coup werd gistermorgen begeleid met een lafhartige leugen, kennelijk bedoeld om het volk rustig te houden: Gorbatsjov zou in verband met zijn gezondheidstoestand zijn functie hebben moeten neerleggen. De wijze waarop Gorbatsjov aan de dijk is gezet roept herinneringen wakker aan de kille jaren vijftig, aan de periode van de Koude Oorlog, de tijd waarvan ieder weldenkend mens dacht dat die voorgoed voorbij zou zijn. Die hoop is nu met één klap de bodem ingeslagen, de Sovjetunie lijkt weer terug bij af. Communistische haviken hebben de macht overgenomen en glasnost en perestojka schijnen voorlopig te zijn bijgezet in het mausoleum van de geschiedenis.

Het mag duidelijk zijn dat Gorbatsjov grote fouten heeft gemaakt, dat hij zijn macht en aanzien heeft overschat. Morele appreciatie en applaus kreeg hij vooral uit het Westen, maar binnenslands moest hij die helaas ontberen. Het gebrek aan steun – ook financieel vanuit het Westen – voor Gorbatsjov leidde tot een enorme economische en sociale onrust en het min of meer gedeeltelijk uiteenvallen van de Sovjetunie. Bovendien slaagde hij er niet in alle anti-reactionaire krachten onder zijn leiding te verenigen en ook het leger aan zich te binden. Het volk, hopend op snelle economische successen, steunde hem niet, of niet van harte en het Rode Leger heeft altijd kritisch naar de persoon van Gorbatsjov en zijn ontspanningspolitiek gekeken. Dat is hem nu fataal geworden.

Het is van belang vast te stellen, dat de coup gepleegd is, daags voor de ondertekening van het Unieverdrag, het akkoord waarin het centrale gezag in de Sovjetunie zich bereid zou verklaren de macht te delen met de leiders van de afzonderlijke republieken. Daarmee zou het gezag van de communistische partij en de partijbonzen nagenoeg gebroken worden. En dat ging partij-haviken als Pugo, Pavlov, KGB-chef Krjoetsjkov, defensie-minister Jazov en de door hen naar voren geschoven vice-president Janajev,. Gorbatsjovs met zorg gekoesterde koekoeksjong, te ver. Het ligt voor de hand dat deze lieden met wapengekletter orde en tucht in de Sovjetunie zullen willen herstellen, waarbij het de nieuwe leider Gennadi Janajev vooral lijkt te gaan om een terugkeer naar het beleid zoals dat door Joeri Andropov werd voorgestaan. Dus wel met enkele economische hervormingen, maar gecombineerd met minder vrijheid en meer discipline, of zelfs repressie. Vooral de positie van de deelrepublieken in de Sovjetunie baart in dat verband grote zorgen. Wanneer de nieuwe machthebbers daar willen ingrijpen kan dat tot ernstig bloedvergieten leiden, waarbij een langdurige burgeroorlog niet moet worden uitgesloten.

Ook voor de internationale politiek kan de val van Gorbatsjov grote gevolgen hebben. De kans dat de VS (lees het Westen) en de Sovjetunie weer lijnrecht tegenover elkaar komen te staan, moet niet worden uitgesloten. Dat heeft ongetwijfeld weer een heropleving van het militarisme tot gevolg en brengt grote risico's met zich mee voor de ontspanning in de wereld. De onder Gorbatsjov tot stand gekomen wapenakkoorden komen mogelijk op de helling te staan. Zelfs voor Duitsland kan de Sovjet-crisis consequenties hebben, op een moment dat er toch nog altijd 350.000 Sovjet-militairen in de voormalige DDR zijn gelegerd.

Dat het grootste deel van de mensheid geschokt heeft gereageerd op de omwenteling hoeft geen betoog. Maar er zijn altijd uitzonderingen: Irak en de PLO denken garen te spinnen bij een Sovjetunie, die zich sterk gaat afzetten tegen het Westen. Vooral Irak hoopt zijn subversieve activiteiten met de steun van de Sovjets te kunnen hervatten. Dat is bepaald geen prettig vooruitzicht.

P.S.

Nieuwe machthebbers kondigen strenge maatregelen af

Vervolg van pagina 1

MOSKOU – Het 'Comité voor de noodtoestand' heeft gisteren een serie strenge maatregelen afgekondigd. In Moskou, Leningrad en enkele niet nader genoemde gebieden, waaronder vermoedelijk de Baltische staten, is de noodtoestand afgekondigd. Verder heeft vrijwel de gehele pers in het land een verschijningsverbod opgelegd gekregen, met uitzondering van enkele conservatieve bladen. Radio- en televisiestations zijn gedwongen hun uitzendingen te staken. Alleen de staatsomroep is nog in de lucht.

Demonstraties zijn voor onbepaalde tijd verboden, op straffe van de afkondiging van een uitgaansverbod. Alle politieke partijen, publieke organisaties en massabewegingen moeten hun activiteiten staken. De prijzen en de lonen zijn bevroren.

De staatsveiligheidsdienst KGB en het ministerie van Binnenlandse Zaken, dat over speciale ordetroepen beschikt, hebben verregaande bevoegdheden gekregen om de naleving van deze maatregelen af te dwingen.

Verzet

Edoeard Sjevardnadze, de vorig jaar afgetreden minister van Buitenlandse Zaken, en Gorbatsjovs voormalige economisch adviseur Aleksandr Jakovlev deden gisteren gezamenlijk een oproep tot vreedzaam verzet. Ze pleitten voor de vorming van 'steuncomités voor de democratie in de Sovjetunie' in westerse landen en ondersteunden de stakingsoproep van Jeltsin.

De machtwisseling in Moskou werd gistermorgen 03.00 Nederlandse tijd bekendgemaakt door het persbureau Tass.

Het sindsdien regerende 'Comité voor de noodtoestand' bestaat naast de 54-jarige Janajev (54) uit premier Pavlov, defensieminister maarschalk Dmitri Jazov, vice-voorzitter van de Defensieraad Oleg Baklanov, KGB-chef generaal Krjoetsjkov, minister van Binnenlandse Zaken Boris Pugo, minister van Communicatie en Verkeer Tiziakov en boerenleider Starodoebtsev.

Unieverdrag

De staatsgreep vond plaats juist voordat de Russische Federatie, Oezbekistan en Kazachstan vandaag als eerste republieken het nieuwe Unieverdrag zouden ondertekenen. De haviken binnen de partij hebben zich steeds fel verzet tegen de gestage afkalving van de macht van de partij en de centrale regering.

Rusland-deskundige verwacht verkoeling relaties met Westen

'Sovjet-socialisme wordt nationale aangelegenheid'

DEN HAAG – „Het is van de daken geschreeuwd dat ze hem zouden wippen. Toch ben ik geschokt dat het is gebeurd." Zo reageert Huib Hendrikse, Sovjet-deskundige van het instituut voor Internationale Betrekkingen Clingendael, op het afzetten van Sovjet-president Gorbatsjov. Hij karakteriseert de groep van acht orthodoxe communisten achter de staatsgreep als een stel machtige domoren. „In drie jaar tijd hebben ze geen constructief idee naar voren gebracht. Ik verwacht hier geen enkele verbetering van."

Volgens de Sovjet-expert is de coup op een 'ouderwetse en laf-hartige' manier gepleegd. „De zaak is begonnen met een aloude leugen. De nieuwe leiders zeggen niet dat Gorbatsjov incompetent is als ze dat vinden - dat zou al enorme winst zijn - nee, ze liegen dat Gorbatsjov in verband met zijn gezondheidstoestand zijn functie heeft moeten neerleggen."

Hendrikse is niet verbaasd dat er een greep naar de macht is gedaan. Al in juni van dit jaar was er kritiek van premier Pavlov, die klaagde dat hij te weinig bevoegdheden had. Hij vond dat er te weinig ruimte was voor het uitvoeren van de taken die hem werden opgelegd door Gorbatsjov, doordat de leiders van de afzonderlijke Sovjet-republieken steeds meer bevoegdheden kregen. Ook was er kritiek van minister van defensie Jazov, minister van Binnenlandse zaken Poego en KGB-chef generaal Kroetsjkov.

Kritiek

„In elk politiek bestel is kritiek op de leider, zoals die hier naar voren werd gebracht, ongehoord en in het Sovjet-bestel volstrekt ondenkbaar", benadrukt Hendrikse. „Je kunt dat vergelijken met onze minister van Binnenlandse Zaken die gaat roepen dat Lubbers het land te gronde richt."

En het bleef niet bij een enkele keer. Toen Gorbatsjov eind juni met vrijwel lege handen terug kwam van de G7-conferentie in Londen, waar de zeven rijkste industrielanden in de wereld bij elkaar waren, werd de kritiek herhaald. „Er vormde zich toen een comité dat zich in een manifest rechtstreeks richtte tot de bevolking. Daarin werd opnieuw gesteld dat Gorbatsjov het land naar de ondergang leidde."

Hendrikse wijst erop dat het manifest mede werd ondertekend door vice-minister van Binnenlandse Zaken generaal Gronov - „de laatste generaal die zich uit Afghanistan terugtrok" - en generaal Varennikov, opperbevelhebber van de landmacht. „Samen met Pavlov, die weet hoe je een economie moet leiden, was daarmee een geweldige machtsconcentratie gevormd die zich verzette tegen de politiek van Gorbatsjov."

Hendrikse noemt het moment van de coup, daags voor de ondertekening van het Unieverdrag, veelbetekenend. Dat is het verdrag waarmee het centrale gezag van de Sovjetunie zich bereid verklaart de macht te delen met de leiders van de afzonderlijke republieken en een groot deel van zijn bevoegdheden aan hen overdraagt. „Het was niet duidelijk hoever Gorbatsjov met het overdragen van die macht wilde gaan, maar dit was de drempel tot echte democratisering en die heeft hij niet kunnen nemen."

De Rusland-deskundige wijst erop dat de president van de Russische Federatie, Boris Jeltsin, tot nu toe de enige is geweest die op democratische wijze, via verkiezingen, aan de macht is gekomen. „Dat was een belangrijke stap in het democratiseringsproces in de Sovjetunie. En die is nu teniet gedaan." Jeltsin, die zelf voortdurend met Gorbatsjov in de slag was omdat hij nog snellere veranderingen voorstond, heeft inmiddels verklaard dat de coup is gepleegd door 'rechtse reactionairen'.

„Jeltsin wist dat op de hervormingspolitiek een moeilijke periode zou volgen, van zeg een jaar of tien. Hij wilde zich daar doorheen bijten. Maar de lui die nu naar de macht hebben gegrepen, zijn helemaal niet van plan deze plannen door te zetten. Zij willen de bevolking weer onderwerpen en ze zullen niet aarzelen veel mensen die de afgelopen tijd actief zijn geweest, de politieke woestijn in te sturen." Het optreden van legereenheden in Letland en Litouwen beschouwt hij als een voorproefje van de dingen waartoe deze conservatieve krachten in de Sovjetunie in staat zijn.

● *HUIB HENDRIKSE ...De acht orthodoxe communisten achter de staatsgreep zijn een stel machtige domoren...*

Inmiddels heeft Jeltsin opgeroepen tot een algemene staking, maar door de onmiddellijk ingestelde censuur is niet precies duidelijk in hoeverre aan die oproep gehoor is gegeven. Wel verzamelden zich op het Rode Plein in Moskou rond het middaguur duizenden mensen om te protesteren tegen de coup. Ook zouden in de Oekraïne fabrieken zijn stilgelegd. Hendrikse ziet in een grootscheepse staking de enige mogelijkheid voor de bevolking om te protesteren tegen de gang van zaken.

Als de mijnwerkers, de metaalarbeiders en de mensen van de spoorwegen het werk neerleggen, is dat een niet te negeren tegenstand. „Maar ik neem aan dat Janajev en de zijnen onmiddellijk proberen protesten te smoren."

Het is echter de vraag of de Sovjet-bevolking dat kan opbrengen. Bij hen was Gorbatsjov immers allerminst populair, want het leven is onder zijn leiding zeker niet gemakkelijker geworden.

De Sovjet-bevolking heeft een geschiedenis achter zich van tientallen jaren van onderdrukking. „De mensen zijn nog steeds bang en het is dan tamelijk gemakkelijk om ze opnieuw bang te maken." Het muilkorven van de pers is daar onderdeel van.

Een andere manier om het verzet te breken is volgens Hendrikse het aanspreken van de voorraden van het leger om de mensen voor eventjes het gevoel te geven dat de voedselsituatie verbetert. In werkelijkheid is daar dan natuurlijk geen sprake van. „Ik geloof niet dat deze lui in staat zijn de economische situatie in het land werkelijk te verbeteren."

Volgens Hendrikse zullen 'deze ware socialisten' proberen de situatie van voor de hervormingen te herstellen. „De noodtoestand, die nu voor zes maanden is afgekondigd, maar die evengoed zestig maanden kan duren, is zogenaamd bedoeld om de orde te herstellen. In de praktijk komt het neer op het uitschakelen van de prille politieke partijen in het land en het veilig stellen van de aanvoer van voedsel en brandstof."

Hendrikse gelooft niet dat de Sovjets in staat zijn het internationale communisme nieuw leven in te blazen. „Dat kan ook niet, want het is zo dood als een pier. Het Sovjet-socialisme wordt een nationale aangelegenheid", zo voorspelt hij. Een serieuze opleving van het communisme sluit hij uit. „De mythe van het communisme is vernietigd, Het bedrog van de Communistische Partij is doorgeprikt, dat is niet meer te veranderen."

Dat neemt niet weg dat deze coup ingrijpende gevolgen heeft voor de verhouding met de rest van de wereld. „Want deze lui zijn zeer argwanend ten opzichte van het Westen." Maar Janajev zal de afspraken die tot nu toe zijn gemaakt met bijvoorbeeld de VS niet helemaal opzij schuiven, verwacht hij. „Ze zullen een relatie van redelijke vijandigheid onderhouden met het Westen, waarbij zakelijke en culturele contacten op een kil niveau in stand worden gehouden."

De situatie in Oost-Europa zoals die was voor de val van de Berlijnse Muur is volgens Huib Hendrikse niet meer te herstellen, wat de nieuwe leiders er niet van weerhoudt hun troepen trager uit Polen en de voormalige DDR terug te trekken dan is overeengekomen.

Ook voor de ontwikkelingen in het Midden-Oosten verwacht Hendrikse - 'het hoeft allemaal niet, er zijn allemaal vraagtekens' - worden er negatief door beïnvloed. Bij de vredesconferentie die voor oktober is gepland, zal de Sovjetunie zich zeker opwerpen als een moeilijke overlegpartner, meent Hendrikse. „In de groep die nu de macht heeft, zitten lui die sympathie hebben voor Irak, dus dan weet je het wel." Zo kan het herstel van de betrekkingen met Israël, dat vrijwel rond was, wel worden vergeten, vreest Hendrikse.

Het lot van Michail Gorbatsjov, die tot gisteren vakantie hield in zijn buitenhuis in de Krim, is onduidelijk. Aangenomen wordt dat hij huisarrest heeft, maar niemand heeft contact met hem gehad. Hendrikse hoopt dat de internationale gemeenschap de nieuwe leiders rekenschap vraagt over diens lotgevallen. „We moeten eisen dat ze opening van zaken geven en zo de ingangen die er zijn sinds de glasnost, open houden."

analyse

Gorbatsjov legde zelf basis voor staatsgreep

'De klok wordt teruggedraaid'

AMSTERDAM – Eduard Sjevardnadze zorgde in december vorig jaar voor een daverende verrassing door af te treden als minister van Buitenlandse Zaken van de Sovjetunie. Als de reden voor zijn plotseling vertrek noemde hij de dreiging van een dictatuur, waarvoor zijn vriend Michail Gorbatsjov de voorwaarden had geschapen. Het Westen was verbijsterd. Een dictatuur – en dan niet eens van het proletariaat – dat was toch niet meer van deze tijd.

Aleksandr Jakovlev herhaalde Sjevardnadzes waarschuwing afgelopen vrijdag. De grondlegger van de perestrojka stond op het punt uit de Communistische Partij van de Sovjetunie (CPSU) te worden gegooid en besloot de eer aan zichzelf te houden. Met Sjevardnadze en nog een handjevol voormalige communistische kopstukken zou hij de Democratische Hervormings Beweging in snel tempo klaar stomen voor de oppositie. Want aan oppositie is in de Sovjetunie-op-weg-naar-democratie grote behoefte, zo betoogde Sjevardnadze vorige week.

Gistermorgen om half zeven kwam de schok: Gorbatsjov is aan de kant gezet. Sjevardnadze en Jakovlev hadden dus wel degelijk recht van spreken. De orthodoxe communisten hebben de macht gegrepen.

Fiat

En inderdaad, Gorbatsjov heeft zelf de mogelijkheden voor deze coup geschapen. Hij heeft de structuren van de macht in de afgelopen twee jaar zodanig veranderd dat de couppiegers zich kunnen beroepen op een democratische werkwijze. Immers, Gorbatsjov heeft het parlement er vorig jaar van overtuigd dat de Sovjetunie een president nodig had met vergaande bevoegdheden. En begin dit jaar wist hij van het parlement een fiat te krijgen voor het regeren per decreet.

Gorbatsjov, secretaris-generaal van de CPSU, zelf werd natuurlijk de eerste president-nieuwe-stijl. Maar volgens de vanmorgen door Tass uitgegeven verklaring is Gorbatsjov niet langer in staat zijn taken als president uit te voeren. De presidentiële bevoegdheden zijn daarom overgedragen op vice-president Gennadi Janajev, 'overeenkomstig paragraaf 7, artikel 127 van de grondwet van de Sovjetunie'.

Deze Janajev is een echte apparatsjik. Het was aanvankelijk een raadsel waarom Gorbatsjov deze kleurloze partijman had uitverkoren tot plaatsvervanger. Het bleek een zoenoffer aan de orthodoxe communisten, die – toen nog onder leiding van Gorbatsjovs tweede man in de partij Jegor Ligatsjov – grote bezwaren hadden tegen de hervormingen in de Sovjetunie.

IJzervreter

Onder druk van diezelfde conservatieven verving Gorbatsjov in november vorig jaar zijn vooruitstrevende minister van Binnenlandse Zaken Vadim Bakatin door de KGB-generaal Victor Poego, een ijzervreter die zijn sporen in Letland had verdiend. Vooral deze wisseling bracht Sjevardnadze tot zijn waarschuwing.

Gorbatsjov leek vorig najaar en de eerste maanden van dit jaar een zwalkende koers te volgen. Eerst was hij op de hand van hervormers, die met het 500-dagenplan van de econoom Sjatalin een rigoureuze omwenteling in de economie wilden doorvoeren. Maar opeens koos hij de kant van zijn premier Nicolai Ryzjkov, die een veel langere weg naar de vrije markt had uitgestippeld. Eind januari benoemde Gorbatsjov zelfs de behoudende minister van financiën Valentin Pavlov tot vervanger van Ryzjkov, die met Kerstmis was geveld door een hartaanval.

● SJEVARDNADZE *...waarschuwde al in december voor dreigende dictatuur...*

Maar toen iedereen dacht dat de president definitief de kant van de oude communisten had gekozen, sloot hij onverwacht weer een akkoord met de hervormer Boris Jeltsin, die op het punt stond de eerste door het volk gekozen president van de Russische Federatie, veruit de grootste en invloedrijkste Sovjetrepubliek, te worden.

Gorbatsjov laveerde tussen conservatieven en hervormers. Hij moest wel. Hij kende als geen ander de kracht van de partij, die zich bijna 74 jaar na de Oktoberrevolutie van 1917 tot in de verste uithoeken van de Sovjetunie heeft verankerd. Overal zitten apparatsjiks, die niets hebben te winnen bij het opgeven van het machtsmonopolie van de partij. Door vorig jaar afstand te doen van dit in de grondwet vastgelegde machtmonopolie, heeft Gorbatsjov veel vijanden gemaakt.

Brood en spelen

Vrienden kreeg hij er niet voor terug. Politiek leeft niet in de Sovjetunie. Het volk wil brood en spelen, en momenteel eigenlijk alleen het eerste. Gorbatsjov mag bij in het Westen dan mateloos populair zijn, 'thuis' hebben ze weinig met hem op. De economie is onder invloed van half uitgevoerde hervormingen volledig in elkaar gestort: er wordt nauwelijks nog geproduceerd, bedrijven staan stil wegens gebrek aan grondstoffen of onderdelen, de boeren verbouwen alleen nog voor eigen gebruik en voor verkoop op de peperdure zwarte markt.

Intussen heeft de glasnost, de door Gorbatsjov vurig bepleite openheid, in diverse republieken geleid tot een opleving van het nationalisme. In Estland, Letland en Litouwen is openlijk besloten te breken met de Sovjetunie, die als bezetter wordt beschouwd. Ook Georgië – nota bene het geboorteland van Stalin – heeft zich onafhankelijk verklaard; Armenië en Moldavië spelen nog met dat idee.

De bevolking van de Sovjetunie heeft zich dit voorjaar in een referendum mogen uitspreken over de toekomst. Maar de vraagstelling was zo vaag, dat iedereen met de uitslag kon doen wat hij wil. Boris Jeltsin ontleende er de zekerheid aan dat de Russen achter hem staan en hervormingen willen. Gorbatsjov concludeerde dat het volk, net als hij, de Unie bijeen wil houden.

Republieken

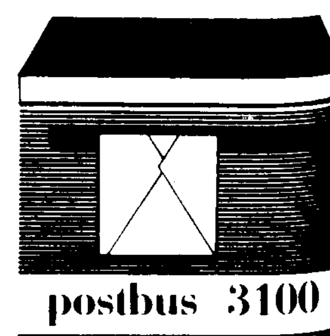
Daarop beroepen zich nu ook de conservatieven, die onder aanvoering van Poego, Pavlov, KGB-chef Krjoetsjkov en Defensie-minister Jazov hebben besloten dat de klok moet worden terug gezet. Morgen zouden Gorbatsjov, Jeltsin en president Nazarbajev van Kazachstan immers het nieuwe Unie-verdrag tekenen. Parlementsvoorzitter Lukjanov, een studievriend van Gorbatsjov, legde gistermorgen voor Radio Moskou uit dat dit verdrag indruist tegen de wens van het volk, omdat de meeste macht volgens dat nieuwe verdrag niet bij 'het centrum', maar bij de republieken ligt.

De conservatieven hebben Janajev naar voren geschoven, die geheel volgens de regels van de Sovjet-democratie zijn bevoegdheid heeft gebruikt om de noodtoestand uit te roepen. In zes maanden tijd hopen Poego, Jazov en Krjoetsjkov orde op zaken te stellen in de Sovjetunie. Het driekoppig monster – zwarte baretten (de speciale troepen van het ministerie van binnenlandse zaken), leger en KGB – is weer los. De inwoners van Tbilisi, Vilnius, Riga en Bakoe weten wat dat betekent. Maar het is niet te verwachten dat ze zich, na bijna zes jaar 'vrijheid' nog in een communistisch keurslijf laten persen.

Wat er intussen van Gorbatsjov moet worden, is een open vraag. Een Japans persbureau meldde gistermorgen dat hij zou zijn gedood, maar dat is niet waarschijnlijk. De tijden van Stalin zijn wat dit betreft toch werkelijk voorbij. Meer van de hand ligt dat de man die een einde maakte aan de Koude Oorlog zijn laatste jaren – hij is pas zestig - mag slijten in een goed bewaakte datsja. Misschien kan hij, net als zijn eveneens tijdens een vakantie afgezette voorganger uit de jaren zestig Nikita Chroetsjov, nog eens zijn memoires naar buiten smokkelen.

onno havermans

lezers schrijven

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Wao-probleem

In uw blad (LD 20/7 en 23/7) hebben de heren Sonnenschein en Mayer hun mening gegeven over wao, PvdA en vooral minister Kok. Ook nadien waren er geregeld ingezonden stukken vol verontwaardiging over de wao- en ziektewetplannen van het kabinet. Het LD van 13 augustus jl. leert ons dat het kabinet daar wel gevoelig voor is, maar dat Kok de 4,4 miljard gulden toch wil hebben.

Wat en hoe groot is het probleem? Enkele getallen: in Nederland zijn er ongeveer 5 miljoen werknemers. Daarvan hebben ongeveer 900.000 een wao-uitkering. De geschatte jaarlijkse groei hiervan met 20.000 personen, bij onveranderd beleid, zal jaarlijks 3 miljard gulden extra kosten. Gemiddeld neemt 9 tot 10 procent der werknemers per jaar de ziekenkaart (450.000 personen). Samen 1.350.000 personen, ruim 27 procent die op medische gronden niet werkt. Zijn wij Nederlanders dan zo ongezond? Daarbij komen nog eens een 350.000 werklozen, samen 1.700.000, dus 34 procent, zeg maar een derde van de Nederlandse beroepsbevolking die officieel niet meedoet aan het arbeidsproces. En dit valt niet meer te betalen.

Momenteel is er een duidelijk langs elkaar heen praten als men het over de wao heeft. De groep 'ingezonden stukken-schrijvers' hanteert het begrip wao als iets wat voor iedereen volkomen duidelijk is, onveranderlijk en slechts voor één uitleg vatbaar. Deze groep heeft daarbij de huns inziens onmiskenbare 100 procent wao-gevallen voor ogen.

Medisch gezien zijn er aanzienlijk minder werkelijk 100 procent arbeidsongeschikten dan men zou denken, onder de 900.000 die nu in de wao zijn. Bij voorbeeld een blinde, die zelf zegt: „Ik ben niet arbeidsongeschikt, ik kan alleen maar niet zien". (Dus wel arbeidsongeschikt voor allerlei soorten werk.) Dit soort 'arbeidsongeschikten', zeer werkwilligen, kan vaak met goed resultaat (om) geschoold worden tot telefonist(e), zelfs advocaat en dominee.

Maar is die wil er wel altijd? Waarom zijn er minstens 40.000 arbeidsplaatsen in de industrie niet te bemannen(vrouwen). Zijn al die 350.000 werklozen te zwak begaafd om zich daarvoor te laten bijscholen.

Het kan natuurlijk zijn dat men na de omscholing passend werk krijgt, maar dat men hiermee minder verdient dan voorheen. Maar is dat dan een reden om eindeloos in de ww of wao te blijven? Het is waarschijnlijk wel een reden voor de regering om ww en wao-uitkering naar beneden bij te stellen.

De samenleving mag van een volwassene verlangen dat hij zelf in zijn onderhoud voorziet, zeker als hem daartoe de middelen aangereikt worden.

Enkele conclusies en suggesties: Een wao-toekenning zou gepaard moeten gaan met een gerichte omscholing, zeker voor jongeren. De wao betekent op die manier een uitkomst voor gehandicapten, omdat een nieuw begin mogelijk wordt. Slechts in een klein aantal gevallen zal de wao levenslang moeten zijn (tot 65 jaar).

De vakbonden hebben in het verleden allerlei beschermende maatregelen bedongen, zoals passend werk, dure en moeilijke ontslagprocedure, geen onbetaalde ziektedagen, wat mede geleid heeft tot de huidige problemen. Zij komen nu in het geweer tegen de voorgestelde veranderingen, zonder zinnige bijdrage tot een oplossing. Hun voortdurende loonronden treffen vooral gepensioneerden en niet-werkers, zeker als daardoor straks de loon-uitkering-koppeling bezwijkt. Hier zou het voorstel van Wöltgens verlichting kunnen geven: opwaardering van de gulden met 5 procent (3 procent lijkt voorlopig genoeg). Van opwaardering profiteert iedereen.

Het is te hopen dat het kabinet van wijzigingsplannen voor wao en ziektewet niet te veel verwatert. Zachte heelmeesters maken stinkende wonden, en de Nederlandse samenleving heeft goede heelmeesters momenteel hard nodig.

HEERLEN V.H. Rutgers
(Door redactie ingekort)

● Wao-plan

De WAO-plannen van het kabinet gaan gewoon door, alleen gaan waarschijnlijk de scherpe kantjes eraf. Dan hebben ze wat ze hebben willen!

We gaan naar een sociaal ministelsel als er geen groot maatschappelijk verzet komt. De bonden spreken over harde actie en een hete herfst. Ik ben benieuwd.

Kok en Lubbers hebben gezegd: 'We moeten de Europese richtlijnen volgen, omdat de sociale zekerheid in het buitenland slechter is, moet dat hier ook slechter worden'. De sociale zekerheid moet blijven, het gaat ook om mensen die werken en gezond zijn, iedereen kan een ongeval krijgen en ziek worden en zonder werk komen te zitten. De mensen kunnen zich bijverzekeren maar als men maar een minimumloon ontvangt, dan kan men dat juist niet betalen. Dit kost honderden guldens per jaar. De wao-afbraak is een dieptepunt van de CDA/PvdA-coalitie.

HEERLEN B. Tar...

● Zwarte Piet

Vooropgesteld: ik ben géén PvdA-kiezer, maar...... dat uitsluitend in hoofdzaak de PvdA de zwarte Piet krijgt toegespeeld vind ik onjuist en onrechtvaardig. Hoe denkt de CDA-kiezer (c.q. achterban) hierover?

Beseft men hier wel, welk een invaliditeitsuitkering (lees pensioen) hier de nek wordt omgedraaid? Hier is vanaf 1-7-19.. hoge premie voor betaald. Een soort invaliditeitspensioenpremie voor een zogenaamde verzekeringsmaatschappij (het Rijk).

Je moet maar tijdens je werk totaal arbeidsongeschikt worden met een (iets) boven-modaal of hoger inkomen (want hier moet je toch de CDA-kiezers zoeken), jonger zijn dan 50 jaar en na een carrière van pakweg 25 jaar of meer, na verloop van 4 tot 5 jaar aan invaliditeitspensioen nog 70% van het minimumloon overhouden (de bijstandsuitkering dus). Ik vind dat ook de CDA-kiezers hun stem moeten laten gelden en niet alleen de PvdA-kiezers de kastanjes uit het vuur laten halen.

Denk hier eens over na CDA-achterban, want het kabinet bestaat uit de coalitie CDA-PvdA!

KERKRADE G.M. Nijenhuis

● Foute kop

In uw krant van 24 juli 1991 heeft u een interview met mij afgedrukt. De kop boven het artikel op pagina 17 geeft het gesprek echter niet goed weer.

Het gesprek ging over het advies van de Commissie voor de Milieu-effectrapportage over de Oost-westbaan voor de Luchthaven Maastricht. Mijn algemene opmerking was dat het advies aangeeft dat de Milieu Effect Rapportage (MER) voldoende informatie bevat voor het nemen van een besluit. Dat is voor mij het belangrijkste aan het advies. Daarnaast bevat het een aantal punten van kritiek, waarvan ik van enkele gezegd heb dat ze oneerlijk en terzijde zijn, en bevat het advies een aantal suggesties voor de evaluatie, die ik over het algemeen onderschreven heb.

De titel boven het artikel wekt echter de indruk dat ik het hele advies oneerlijk en terzijde bestempeld heb, wat zeker niet het geval was.

GELEEN ir J.Th.M. Knapen

● Roda JC

Bij deze een reactie op een stuk in uw krant van maandag 12-8-'91 omtrent de schulden van Roda JC. Ik vraag me af of jullie niets anders kunnen schrijven als negatieve berichten van Roda JC. Wat gaat het de mensen aan of Roda JC schulden heeft. Schrijf eens wat positiefs over Roda met een jonge trainer die ik veel succes wens in de nieuwe competitie. Dat hij Roda weer aan het draaien krijgt na alle problemen van voorheen en niet dezelfde weg inslaat als de vorige bankzitter. Deze heeft van Roda een puinhoop gemaakt. Maar met een beetje geluk, wat iedere trainer nodig heeft, zie ik het wel zitten met deze groep en trainers. Ik hoop komend seizoen te gaan genieten op Kaalheide.

HEERLEN W. Hermsen

Bij Begemann-dochter in USSR wordt gewoon gewerkt

Van onze redactie economie

BRASSCHAAT – Het personeel van de cementwagenfabriek Tsemmash in het Russische Krasnogorsk is maandagochtend gewoon aan het werk gegaan. Gistermiddag vergaderden de leden van de Communistische Partij in het bedrijf om zich over de situatie te beraden, gevolgd door een vergadering van het ongeveer 2000 koppige personeel. Dit meldt de 'uitermate geschokte' directeur van het Begemann-concern, Joep van den Nieuwenhuyzen, die enkele maanden geleden deze fabriek overnam van de Russische regering.

Hoewel de Russische radio en televisie weinig berichten geven over de situatie, blijkt het telefoon- en faxverkeer nog volledig te functioneren, aldus Van den Nieuwenhuyzen. De regeringen van de Russische republiek en van de federatie hebben de overname door Begemann weliswaar ondertekend, toch is de Nederlandse industrieel niet helemaal gerust op de uitkomst van de huidige, 'dramatische gebeurtenissen'.

De nieuwe machthebbers hebben gezegd dat alle internationale verplichtingen nagekomen zullen worden, „maar als alles bij het oude blijft, dan is er geen sprake van een coup". Voor het Begemann-concern als geheel zou het terugdraaien van de privatisering geen financiële ramp zijn, omdat het belang in Tsemmash is verzekerd tegen politieke risico's. Voor voorspellingen over de afloop van de gebeurtenissen is het voor de ambitieuze Nederlandse ondernemer te vroeg.

Aan het personeel zal het niet liggen, aldus Van den Nieuwenhuyzen. Ook de partijleden hebben voor de privatisering en de inlijving door Begemann gestemd. De overname van de Russische fabriek door Begemann was het eerste voorbeeld van volledige privatisering van een staatsbedrijf. Behalve Begemann hebben ook de Russische personeelsleden aandelen gekregen in een verhouding van 50-50 procent.

„De nieuwe machthebbers in de Sovjetunie zullen zich zeker niet tegen buitenlanders keren. Die hebben ze immers veel te hard nodig", zegt de Nederlandse zakenman E. van Eeghen in een reactie op de machtswisseling. „Wat de handel met het buitenland wel kan blokkeren, is een burgeroorlog in de Sovjetunie. In de chaos die dan ontstaat, zullen weinig handelaren zaken willen doen."

'Daling heeft vooral psychologische oorzaken'

Koersen kelderen op wereldbeurzen

AMSTERDAM – De effectenbeurzen hebben over de hele wereld geschrokken gereageerd op de machtswisseling in de Sovjetunie. Met name op de beurzen in Tokio en Frankfurt heerste gisteren grote verwarring en chaos. De index van de Japanse markt sloot zes procent lager af dan vrijdag, de beursindex van Frankfurt zelfs 9,4 procent.

Volgens beursanalisten hebben de gebeurtenissen in de Sovjetunie geen directe invloed op de wereldeconomie. De koersdalingen hebben volgens hen vooral psychologische oorzaken. Met name de Japanse reactie werd als 'schrikachtig' afgedaan; de economische banden tussen de Sovjetunie en Japan zijn immers minimaal. Directe economische schade is niet te verwachten.

Voor Duitsland komen de ontwikkelingen wel hard aan. Een belangrijk deel van de Duitse handel wordt gevoerd met de USSR. Meteen na de opening van de effectenbeurs werden grote fondsen massaal in de verkoop gedaan. Een half uur later stond de DAX-index 9,1 procent lager. Aan het eind van de dag was dat tot 10,9 gestegen, waarna een licht herstel volgde.

Het Amerikaanse Wall Street reageerde minder heftig, alhoewel er ook sprake was van een forse daling tot drie procent. Op grond van die meevallende reactie menen specialisten dat de Europese handel en de beurzen in het Verre Oosten zich vandaag weer enigszins zal herstellen.

Op Beursplein 5 in Amsterdam was er gisteren met een daling van bijna 7 procent sprake van een 'miniklap', aldus een van de analisten. Er werden maatregelen genomen om al te grote schommelingen te voorkomen. Als een nieuwe, voorgestelde koers meer dan twee gulden afwijkt van de vorige notering, wordt de handel in het betreffende fonds minimaal een kwartier stilgelegd. Desondanks leverden de grote fondsen vele guldens in. Een noodmaatregel als deze werd voor het laatst genomen na het uitbreken van de Golfoorlog.

De stijging van de dollar werd gisteren echter getemperd door ingrijpen van een reeks centrale banken in Europa. Binnen korte tijd steeg de prijs van de Amerikaanse munteenheid met meer dan zeven cent.

● *Een effectenhandelaar op de beurs van Frankfurt grijpt naar zijn hoofd, verbijsterd over de scherpe koersdalingen die volgden op de machtswisseling in de Sovjetunie.*

Scevia Antiqua naar Gelderse Papiergroep

APELDOORN – Gelderse Papiergroep, de moedermaatschappij van KNP, heeft het Engelse papierbedrijf Scevia Antiqua overgenomen. Scevia Antiqua brengt via de papiergroothandel in geheel Europa hoogwaardige bureaupapieren, enveloppen en postpapier op de markt. De omzet bedraagt circa f 5 miljoen. Dit heeft de Gelderse Papiergroep maandagochtend bekendgemaakt.

De verkooporganisatie van Scevia Antiqua zal geheel worden geïntegreerd in die van KNP Meerssen. Ook de produktie zal in fasen worden overgebracht naar Nederland en worden ingepast in de produktie van KNP Meerssen en van Schut te Heelsum, eveneens een volle dochter van Gelderse Papier.

De overneming van Scevia Antiqua past in de strategie van Gelderse Papiergroep om te groeien in specialiteiten met een hoge toegevoegde waarde.

Lening ABN Amro 750 miljoen gulden

AMSTERDAM – ABN Amro heeft het leningbedrag van de achtergestelde obligatielening, waarop tot en met donderdag jongstleden kon worden ingeschreven, vastgesteld op f 750 miljoen. De lening was oorspronkelijk f 500 miljoen groot, met de mogelijkheid het totale bedrag te verhogen tot maximaal f 1 miljard. Het ging om een tienjarige lening met een uitgiftekoers van 101,5 procent en een rente van 9,25 procent. Het effectieve rendement bedraagt 9,02 procent.

Bouw negatief over milieumaatregelen

DELFT – De meeste bouwondernemingen verwachten dat hun opbrengsten zullen dalen bij nieuwe milieuwetgeving, ook al blijkt dat milieumaatregelen in de bouwnijverheid tot een stabiel bedrijfsresultaat hebben geleid. Dat blijkt uit een verkennend onderzoek van het Onderzoeksinstituut van de Technische Universiteit Delft, in opdracht van het ministerie van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer.

Voor het onderzoek zijn enquetes gehouden bij zes verschillende typen bedrijven, die samen de gehele 'bouwcyclus' vertegenwoordigen. In de periode 1984-1989 is bij de onderzochte bedrijven het gebruik van schadelijke produkten als asbestcement, synthetische verf en loodmenie afgenomen. Het hergebruik van bouw- en sloopafval is toegenomen en het sorteren ervan bevorderd. Voor produkten als grind en PUR-schuim hebben weinig vervangingen plaatsgevonden.

Milieuwetten en eigen maatregelen leiden in de onderzochte periode bij alle bedrijven tot stijgende kosten. Bij veel bedrijven stegen de opbrengsten echter niet en kwam het bedrijfsresultaat onder druk te staan. Volgens het onderzoek zijn de toekomstverwachtingen „zeer pessimistisch en negatiever dan wat men in de afgelopen vijf jaar heeft meegemaakt".

Een van de aanbevelingen van het onderzoek is om 'oneerlijke concurrentie' tussen vuile (goedkope) bedrijven en schone (dure) bedrijven te voorkomen door het duidelijk stellen van milieu-normen en -regels. De overheid zal, bij de nieuwe omstandigheden waarmee bouwbedrijven worden geconfronteerd, 'een belangrijke vinger aan de pols' moeten houden.

Staatslening 1,1 miljard

DEN HAAG – De eerste dag dat kon worden ingeschreven op de jongste staatslening heeft minister Kok van financiën f 1,1 miljard opgebracht. Maandag werd de inschrijving op deze 8,75 procent, tienjarige lening opengesteld, hoewel wel anderhalf uur later dan oorspronkelijk de bedoeling was, als gevolg van de gebeurtenissen in de Sovjetunie. De eerste emissieprijs was 99 procent, waarmee het effectieve rendement van de lening op 8,9 procent kwam.

Een woordvoerder van het ministerie toonde zich tevreden over de eerste dag. Hij noemde de opbrengst 'een heel goede onder deze omstandigheden'. De lening is een toonbanklening, dat wil zeggen dat de uitgifte doorloopt, waarbij de uitgiftekoers iedere dag opnieuw wordt vastgesteld.

Het is de zevende openbare lening van dit jaar. De eerste zes leningen haalden voor de schatkist in totaal f 27,7 miljard binnen. Het geld is bestemd voor de financieringsbehoefte van het rijk, die voor dit jaar wordt geschat op f 44,9 miljard.

Na opstappen van drie topmannen

Schorsing effectenhuis Salomon ingetrokken

NEW YORK – Het opstappen van drie topmannen van het effectenhuis Salomon Brothers heeft het Amerikaanse ministerie van financiën er zondag toe gebracht een eerder die dag opgelegde schorsing om actief te zijn bij de uitgifte bij schatkistpapier weer ongedaan te maken.

Voorzitter John Gutfreund, president Thoman Strauss en vice-voorzitter John Meriwether boden zondag op een extra bestuursvergadering in New York hun ontslag aan nadat het ministerie van financiën Salomon had geschorst in afwachting van gepaste maatregelen om onregelmatigheden zoals die eerder aan het daglicht waren getreden tegen te gaan. Salomon blijkt eerder dit jaar bij de uitgifte van Amerikaans schatkistpapier diverse regels te hebben overtreden. De top bleek hiervan in april al van op de hoogte te zijn, maar nam geen maatregelen en informeerde evenmin de Amerikaanse financiële autoriteiten.

Na het opstappen van het drietal werd belegger Warren Buffet uit Nebraska als interim-voorzitter benoemd. In een gesprek met minister Nicolas Brady van financiën zei Buffet alles op alles te zullen zetten om alle onregelmatigheden tot de bodem uit te zoeken en het effectenhuis weer op de juiste koers te zullen brengen. Warren Buffet had Salomon al eerder gered toen hij in 1987 met een investering van 700 miljoen dollar een overneming van Salomon wist te voorkomen. Behalve de top moeten ook de directeuren Paul Mozer en Tom Murphy het veld ruimen omdat zij ervan worden verdacht de onregelmatigheden te hebben willen verdoezelen. Het hoofd van de afdeling investment banking, Deryck Maughan, is belast met de dagelijkse leiding.

De afgelopen week bleek dat Salomon bij veilingen van schatkistpapier veel meer dan de maximum toegestane 35 procent naar zich toe wist te trekken. Bij een veiling in mei kreeg Salomon 85 procent van het te veilen schatkistpapier toegewezen waarbij gebruik werd gemaakt van niet geautoriseerde opdrachten van clienten. Door deze grote pakketten kon Salomon de markt naar zijn hand zetten, het zogenoemde corneren. Juist om dat tegen te gaan is de limitering tot 35 procent ingevoerd.

beurs

Afwachtend

AMSTERDAM – De verrassende machtswisseling in de Sovjetunie heeft ook op de Amsterdamse effectenbeurs voor paniek gezorgd. De aandelen- en obligatiekoersen gingen vooral in de ochtenduren beursbreed omlaag. Van een krach was echter geen sprake. Veel beleggers namen een afwachtende houding aan. Volgens handelaren waren het vooral particuliere aandeelhouders die verkochten. Daar stond onvoldoende vraag tegenover. Zij spraken dan ook van een technische reactie. De handel was met een totale omvang van ruim f 3 miljard omvangrijk. De aandelen namen daarbij f 1,42 miljard voor hun rekening. De resterende f 1,58 miljard kwam voor rekening van de obligatiemarkt, waar de koersen gemiddeld 0,5 punt daalden.

De koersdalingen in Amsterdam kwamen redelijk overeen met die op de toonaangevende buitenlandse beurzen. De stemmingsindex van Beursplein 5, graadmeter bij uitstek, bereikte in de ochtenduren een dieptepunt van 86,70 tegenover een slot van 92,5 op vrijdag. Het slot kwam op 87,80 punten. De CBS-koersindex werd 6,3 punten lichter op 192,50. Procentueel gezien de grootste daler bij de actieve fondsen was HCS Technology, die dertig cent afstond op f 2,80 (bijna 10 procent). Océ-van der Grinten viel f 4,90 omlaag tot f 51,80 (8,6 procent) en ook Fokker behoorde f 2,90 lager op f 30,70 tot de grootste verliezers. Philips was er bij de internationals het beroerdst aan toe. Het elektronicafonds, vorige week nog bijzonder vast, moest 7,5 procent terug tot f 33,10, bij een totale omzet van f 138 miljoen. KLM leverde f 1,90 in op f 28,60, Unilever f 5,60 op f 152,20 en Akzo f 4,20 op f 116,30.

Flink aangeslagen waren verder: Stork, flink op het Oostblok gericht (f 4,30 lager op f 41,80), Bührmann-Tetterode (min f 4,40 op f 43,90) en Nedlloyd (f 4,20 lager op f 55,50).

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	40,10	38,10
AEGON	119,00	112,90
Ahold	81,70	78,90
Akzo	120,50	116,30
Alrenta	184,70	184,60
Amev	50,80	47,60
Amro A. in F.	79,00	78,20
Bols	204,00	193,50
Borsumij W.	65,30	62,00
Bührm.Tet.	47,30	43,90
DAF	23,10	21,80
Dordt.Petr.	147,00	144,50
DSM	106,80	102,90
Elsevier	85,30	80,50
Fokker cert.	33,50	30,70
Gist-Broc. c	36,40	34,20
HCS Techn.	3,10	2,80
Heineken	156,00	148,00
Hoogovens	58,30	55,80
Hunter Dougl.	77,50	76,00
Int.Muller	69,50	66,00
Int.Ned.Gr.	49,80	46,50
KLM	30,50	28,60
Kon.Ned.Pap.	52,70	50,30
Kon. Olie	158,40	156,00
Nedlloyd	59,70	55,50
Océ	56,70	51,80
Pakhoed Hold.	193,50	186,00
Philips	35,80	33,10
Polygram	39,00	37,60
Robeco	101,30	98,50
Rodamco	54,20	53,30
Rolinco	100,70	96,50
Rorento	67,00	67,20
Stork VMF	45,10	41,80
Unilever	157,80	152,20
Ver.Bezit VNU	73,70	69,00
Volmac Softw.	18,00	17,00
VOC	45,50	42,90
Wessanen	85,30	82,80
Wolters-Kluwer	53,20	51,40

Avondkoersen Amsterdam

KLM 28.70-29.20 (28.60)
Kon.Olie 155.70-160.00 (156.00)
Philips 33.00-33.70 (33.10)

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	50,50	47,50
Aegon div'91	120,00	-
ABN AmroHld.prf.	5,35	5,34
ACF-Holding	38,00	35,00
Ahrend Gr. c	150,00	145,00
Air Holland	7,50	7,00
Asd Opt. Tr.	12,10	11,20
Asd Rubber	3,60	3,50
Ant. Verff.	425,00	-
Atag Hold c	118,00	114,00a
Athlon Groep	45,50	43,50
Athlon Groep nr.c	45,20	44,00
Aut.Ind.R'dam	93,00	92,20
BAM Groep	98,00	91,00
Batenburg	123,00	122,00
Beers	115,50	112,00
Begemann	162,00	145,00
Belindo	335,20	335,20
Berkel's P.	1,51	1,34
Blydenst.-Will.	43,70	38,20
Boer De, Kon.	233,00	231,00
Boer de Winkelbedr.	84,80	81,00
Boskalis W.	22,40	20,90
Boskalis pr	24,40	22,40
Braat Beheer	33,20	33,00
Breevast	10,05	9,60
Burgman-H.	3040,00	3040,00
Calvé-Delft pr	800,00	-
Calvé-Delft c	1006,00	990,00
Cindu Intern.	119,00	121,00
Claimindo	329,00	328,00
Content Beheer	24,50	22,00b
Cred.LBN	30,70	29,10
Crown v.G.c	136,90	131,30
CSM	81,60	78,00
CSM nrc	82,20	79,00
Delft Instrum.	23,70	22,40
Desseaux	41,90	41,20
Dorp-Groep	44,00	42,00
Econosto	28,00	25,70
EMBA	203,00	200,00a
Eriks hold.	84,70	83,00
Flexovit Int.	71,30	71,10
Frans Maas c.	74,50	70,00
Gamma Holding	94,70	90,60
Gamma pref	5,80	5,80
Getronics	31,00	29,30
Geveke	43,50	40,00
Giessen-de N.	120,00	110,00e
Goudsmit	44,80	42,50
Grasso's Kon.	89,50	87,00
Grolsch	175,00	170,00
GTI-Holding	201,00a	-
Hagemeyer	122,00	117,00
HAL Trust B	14,90	14,65
HAL Trust Unit	14,90	14,65
H.B.G.	221,00	208,00
Heineken Hld.	138,10	130,50
Hoek's Mach.	231,00	225,00
Holl.Sea S.	0,72	0,66
Holl. Kloos	447,00	445,00
Hoop Eff.bk.	7,70	7,40
Hunter D.pr.	2,75	-
IHC Caland	60,50	55,00
Infotheek	8,00	6,60e
Kas-Ass.	37,60	36,80
Kempen & Co	9,30	9,00
kondor wessels	36,70	34,00a
KBB	82,00	77,50
Kon. Sphinx	3,05	48,50
Koppelpoort H.	410,00	405,00
Krasnapolsky	214,00	210,00a
Landré & Gl.	49,00	48,00
Macintosh	44,00	42,00
Maxwell Petr.H.	124,50	122,50
Medicopharma	28,80	27,00
Moeara Enim	1283,00	1250,00
M.Enim OB-cert	16800,00	16300,00
Moolen Hold.	39,00	37,50a
Mulder Bosk.	53,00	-
Multihouse	5,90	5,40
Mynbouwk. W.	380,20	379,00
Naeff	475,00	-
NAGRON	54,60	53,00
NIB	562,00	555,00a
NBM-Amstelland	11,60	11,20
NEDAP	391,50	-
NKF Hold.cert.	241,00	240,00a
Ned.Part.Mij	49,90	48,00
Ned.Springst.	10200,00	-
Norit	29,00	26,80
Nutricia gb	139,50	129,50
Nutricia vb	146,80	136,50
Nijv.t.Cate	88,70	83,00
Omnium Europe	13,00a	6,00e
Orco Bank c.	74,60	74,00
OTRA	294,00	279,00
Palthe	66,50	66,50
Pirelli Tyre	23,70	21,80
Polynorm	126,00	120,00
Porcel. Fles	155,00	155,00
Randstad	45,00	44,30
Ravast	36,70	36,70
Reesink	75,30	72,50
Samas Groep	54,30	51,50
Sarakreek	16,40	16,40
Schuitema	1560,00	1560,00
Schuttersveld	55,10	52,80
Smit Intern.	59,20f	57,00
St.Bankiers c.	17,90	16,00e
Stad Rotterdam c	39,00	36,30
Telegraaf De	84,00	79,50
Textielgr Twente	90,00	89,00
Tulip Comp.	24,20f	22,60
Tw Kabel Hold	116,00	112,00
Ubbink	80,00	80,00
Union Fiets	70,00	69,00
Un Dutch Group	3,40	3,40
Ver.Glas	424,00	410,00
Verto	47,00	47,00
Volker Stev.	67,00	66,00
Vredestein	13,10	12,50
VRG-Groep	53,40	52,20
Wegener Tyl	247,00	247,00
West Invest	22,60	22,50
West Inv. wb.	90,70	90,00a
Wolters Kluwer	211,00	204,00
Wyers	38,50	38,20

Beleggingsinstellingen

Aegon Aand.f.	33,50	31,00
Aegon sav plus	5,00	5,00
ABN Aand.f.	77,10	74,70
ABN Beleg.f.	59,30	56,90
ABN Amro L.F.	157,10	157,20
ABN Amro Obl.	167,10	166,70
ALBEFO	50,30	48,70
Aldollar BF $	24,10	24,10
Alg.Fondsenb.	236,00	220,00
Alliance Fd	10,60	10,60
Amba	47,30	47,30
America Fund	356,00	330,00
Amro Eur.F.	74,50	70,00
Amro Far E.F.	58,80	56,50
Amro Neth.F.	78,50	75,50
Amro N.Am.F.	72,40	71,90
Amvabel	78,00	80,00
AsianTigersFd	61,40	57,40
AsianSelFund	55,50	50,30
Austro Hung.F.	5,65	5,30a
Bemco Austr.	54,80	54,10
Bever Belegg.	3,50	3,50
CLN Obl.Div.Fonds	105,20	105,00
CLN Obl.Waardef.	105,40	105,30
Delta Lloyd	43,00	42,00
DP Am. Gr.F.	34,00	31,00
Dp Energy.Res.	40,00	-
Eng-Holl.B.T.1	10,00	10,00
EMF rentefonds	63,40	63,40
Envir.Gr.Fnd	53,20	51,80
Esmeralda part	37,00	35,70
Eur.Ass. Tr.	6,70	6,70
EMS.Gr.Fund	100,10	-
EGF Investm.	163,50	153,70
EMS.Inc Fund	99,90	-
EOE DuStInF.	293,00	277,00
EurGrFund	60,30	56,00
Euro Spain Fd	6,50	-
FarEastSelFund	62,50	58,50
Gim Global	53,00	52,60
Groeigarant	1,54	1,52
Holland Fund	72,40	69,00
Holl.Eur.Fund	49,00	47,50
Holl.Obl.Fonds	123,50	122,50
Holl.Pac.F.	109,30	103,00
Innovest	90,50	89,00
Interbonds	520,00	520,00
Intereffekt500	36,00	34,50
Intereffekt wt	149,00	136,00
Investa part	74,50	68,00
IS Himal. F.$	6,50	-
Jade Fonds	167,20	161,20
Japan Fund	19,50	18,30
Jap.Ind.Alpha Fd	8200,00	-
Japan Rot. Fund yen	7000,00	-
Korea Pac.$	7,50	-
Mal.Cap.F. $	6,00	-
Mees Obl.Div.Fonds	111,70	111,90
Mexico Inc.F.	24,25	-
MK Int.Vent.	12,60	12,60
Mondibel	75,80	74,40
Nat.Res.Fund	1330,00	-
Nedufo A	113,50	113,50a
Nedufo B	105,50	105,50
NMB Dutch Fund	42,20	39,50
NMB Global F.	47,60	45,40
NMB Oblig.F.	34,00	34,00
NMB Rente F.	112,60	112,60
NMB Vast Goed	36,80	37,00
New Asia Fund	7,00	5,50
Nomura Warr.Fund	1,90	1,90
Obam. Belegg.	246,50	234,40
OAMF Rentef.	12,40	12,40
Pac.Dimens.	96,00	89,00
Pac.Prop.Sec.f.	32,60	31,30
Pierson Rente	108,30	108,00
Postb.Belegg.f.	55,80	55,80
Postb.Vermogensgroei	51,80	51,80
Prosp.Int.High.Income	3,90	-
RG Divirent	50,10	50,20
Rentalent Bel.	141,60	140,80
Rentotaal NV	34,00	33,90
RG Florente	109,50	109,60
RG SP Groen	51,90	51,90
RG SP Blauw	49,30	48,50
RG SP Geel	47,00	46,20
Rodin Prop.$	90,00	90,00
Rolinco cum.p	72,00	-
SciTech	15,50	15,50
Technology F.	19,90	19,90
Tokyo Pac. H.	218,00	200,00
Trans Eur.F.	80,50	75,50
Transpac.F.Yen	370,00	346,00
Uni-Invest	24,00	23,00
Unico Inv.F.	80,10	79,80
Unifonds	32,80	28,50
VWN	64,10	64,20
Vast Ned	106,60	104,90
Venture F.N.	6,80	6,80
VIB NV	63,80	63,30
VSB Mix Fund	51,50	51,60
VSB Rente F.	105,10	105,20
WBO Int.	69,80	69,50
Wereldhave NV	140,00	136,00
Yen Value Fund	85,10	86,00
ZOM Florida $	47,00	47,50

Parallelmarkt

Alanheri	30,10	29,70
ABF	102,50	102,50
Berghuizer	50,50	48,00
Besouw Van c.	64,20	63,50
Biogrond Bel.	10,40	10,40
Comm.Obl.F.1	97,30	97,40
Comm.Obl.F.2	99,80	99,80
Comm.Obl.F.3	95,70	95,70
De Drie Electr.	17,50	17,00
DeltaLlVast	53,90	54,00
DeltaLl.dlr	65,40	67,80
DeltaLlEcu	57,60	57,60
DeltaLlMix	59,00	58,80
DeltaLlRente	54,70	54,70
	-	-
Dico Intern.	93,00	91,00
DOCdata	6,50	5,50
D.T.O.T	48,40	48,00
Ehco-KLM Kl.	44,30	43,30
E&L Belegg.1	65,80	64,10
E&L Belegg.2	70,70	69,70
E&L Belegg.3	103,45	103,50
E&L Belegg.4	74,50	73,80
Free Rec.Sh.	32,30	31,00
Gaia Hedge I	110,17	-
Geld.Pap.c.	78,50	73,00e
German City E.	54,20	51,80
Gouda Vuurv c	82,00	80,00
Groenendijk	45,70	45,00
Grontmij c.	236,00	222,00
HCA Holding	54,30	53,30
Helvoet Holding	44,00	43,50
Hes Beheer	43,20	42,00
Highl.Devel.	44,00a	38,00a
Homburg cert	2,50	2,45
Interview Eur.	5,00	4,50
Kühne+Heitz	48,70	46,50
LCI Comp.Gr.	8,10	7,20
Melle	440,00	417,00e
Nedcon Groep	39,00	37,40
Nedschroef	95,00	92,00a
Neways Elec.	8,10	7,70
New Eur.Htls DM	19,80	19,80
Newtron Hold	4,50	4,30
Pan Pacific	6,00	6,00
Pie Med.	7,10	7,00
Simac Tech.	14,30	13,00
Sligro Beh.	48,50	47,50
VHS Onr. Goed	4,50	4,30
Vilenzo	40,70	37,50
Welna	227,50	220,00
Weweler	-36,30	34,50

Wall Street

	16 08	19 08
allied signal	37 7/8	36 7/8
amer.brands	43	41 7/8
amer.tel.tel	39 1/8	38 1/8
amoco corp	51 5/8	51 5/8
asarco inc.	24	23 7/8
bethl. steel	17 1/4	16 7/8
boeing co	46 1/4	45 3/8
can.pacific	17 3/8	-
chevron	69 1/4	69 1/2
chiquita	46 5/8	43 7/8
chrysler	12	11 3/8
citicorp	14 7/8	14 3/8
cons.edison	25	24 1/2
digit.equipm.	62 1/2	59 7/8
dupont nemours	47 1/2	45 7/8
eastman kodak	43	41 3/8
exxon corp	57 1/2	57 3/4
ford motor	30 7/8	29 7/8
gen. electric	72	70 3/8
gen. motors	37 1/2	35 5/8
goodyear	35 3/4	34 1/8
hewlett-pack.	51	49 7/8
int. bus.mach.	96 1/2	95
int. tel.tel	58 5/8	57 3/8
klm airlines	15 3/8	14 1/2
mcdonnell	48 3/4	51 1/4
merck co.	124 7/8	122 3/4
mobil oil	66 1/8	65 1/2
penn central	24 5/8	25 3/8
philips	18	16 1/2
primerica	32 7/8	31 1/4
royal dutch	79 5/8	77 5/8
sears roebuck	41 1/2	40
sfe-south.pac.	9 1/8	9 1/8
texaco inc.	61 7/8	62
united techn.	45 7/8	43 7/8
westinghouse	22 1/2	22 1/2
whitman corp	13 1/8	13
woolworth	29 1/4	28 3/8

Advieskoersen

amerik dollar	1.985	2.105
austr dollar	1.51	1.63
belg.frank (100)	5.32	5.62
canad dollar	1.720	1.840
deense kroon (100)	27.60	30.10
duitse mark (100)	110.00	114.00
engelse pond	3.19	3.44
finse mark (100)	44.75	47.25
franse frank (100)	31.55	34.30
griekse dr. (100)	0.91	1.11
ierse pond	2.85	3.10
ital.lire (10.000)	13.90	15.60
jap.yen (10.000)	144.00	150.00
joeg.din t.m 100	--	06.50
noorse kroon (100)	27.30	29.80
oost.schill. (100)	15.70	16.20
port.escudo (100)	1.20	1.38
spaanse pes. (100)	1.72	1.86
turkse pond (100)	0.0400	0.0550
zweedse kr. (100)	29.50	32.00
zwits.fr. (100)	128.75	133.25

Wisselmarkt

amerik.dollar	2,05045-2,05295
antill.gulden	1,1310-1,1610
austr.dollar	1,5871-1,5971
belg.frank (100)	5,4780-5,4830
canad.dollar	1,78925-1,79175
deense kroon (100)	29,195-29,245
duitse mark (100)	112,6150-112,6650
engelse pond	3,3335-3,3385
franse frank (100)	33,210-33,260
griekse dr. (100)	0,9790-1,0790
hongk.dollar (100)	26,1750-26,4250
ierse pond	3,0085-3,0185
ital.lire (10.000)	15,095-15,145
jap.yen (10.000)	148,730-148,830
nwzeel.dollar	1,1630-1,1730
noorse kroon (100)	28,910-28,960
oostenr.sch. (100)	16,0040-16,0140
saudi ar.ryal (100)	54,5750-54,8250
spaanse pes. (100)	1,8100-1,8200
surin.gulden	1,1295-1,1695
zweedse kr. (100)	31,100-31,150
zwits.frank (100)	131,915-131,965
e.c.u.	2,3145-2,3195

Index Amsterdam

CBS-koersindex(1983=100)

algemeen	199.80	192.50
id excl.kon.olie	184.60	175.60
internationals	209.10	203.80
lokale ondernem.	191.30	181.70
id financieel	135.20	127.50
id niet-financ.	245.50	234.00

CBS-herbeleggingsindex (1983=100

algemeen	280.50	270.30
id excl.kon.olie	245.90	233.90
internationals	305.00	297.30
lokale ondernem.	254.00	241.30
id financieel	193.90	182.90
id niet-financ.	310.90	296.30

CBS-stemmingsindex (1987=100)

algemeen	92.60	87.80
internation	88.10	84.40
lokaal	93.00	88.00
fin instell	90.50	85.30
niet-financ	93.70	88.70
industrie	104.00	98.40
transp opsl	99.30	93.60

Goud en zilver

Goud 23,580-24,300, vorige 22,390-22,990 bewerkt 25,900 laten, vorige 24,590 laten.

Zilver 230-300, vorige 215-285 bewerkt 340 laten, vorige 330 laten.

Dow Jones

Industrie 2898.03
-69.99

OPTIEBEURS

	serie		omzet	v.k	s.k
abn amro	c okt	37.50	545	2.60	1.20
abn amro	c j93	37.50	496	3.80	3.20a
aegn	c okt	115.00	581	5.20	2.60
d fl	c sep	200.00	800	2.50	6.00
d fl	c sep	205.00	606	0.70	3.20
d fl	c sep	210.00	472	0.60a	1.70
d fl	c dec	200.00	705	6.00b	9.50
d fl	c dec	215.00	674	1.40a	3.20
eoe	c sep	260.00	919	20.50	9.00
eoe	c sep	265.00	790	16.00	6.50
eoe	c sep	270.00	968	11.20	4.20
eoe	c sep	275.00	599	7.20	2.60a
eoe	c sep	280.00	768	4.20	1.60
eoe	c sep	285.00	697	2.20	0.70
eoe	p sep	260.00	1134	0.30	3.30a
eoe	p sep	265.00	793	0.60	5.30
eoe	p sep	270.00	594	1.10	8.30
eoe	p sep	275.00	482	2.00	11.50a
eoe	p sep	280.00	429	3.70	15.50
eoe	p okt	240.00	573	0.20	1.60
eoe	p okt	250.00	2277	0.50	3.00a
eoe	p okt	260.00	460	1.00	5.40
eoe	p okt	265.00	847	1.40	6.80
eoe	p okt	270.00	1119	2.10	9.50a
gist	c okt	35.00	419	2.20	1.00
hoog	c okt	60.00	461	2.10	1.10
hoog	p okt	55.00	1614	1.30	2.00
hoog	p okt	60.00	1138	3.30	4.70
phil	c okt	30.00	1764	6.10	3.80
phil	c okt	32.50	2148	3.80	2.00
phil	c okt	35.00	1908	1.70	0.80
phil	c jan	32.50	867	4.50	2.90
phil	c jan	35.00	1192	2.70	1.80
phil	c apr	35.00	538	3.60	2.40
phil	c o93	30.00	2361	9.20	7.70
phil	p okt	30.00	1526	0.10	0.40
phil	p okt	32.50	492	0.30	1.00
phil	p okt	35.00	1069	0.80	2.20
phil	p jan	32.50	1411	0.50	1.40
olie	c okt	150.00	927	9.50	7.00
olie	c okt	160.00	1233	2.40	1.60b
olie	c jan	160.00	444	5.30b	4.50b
olie	p okt	150.00	1006	1.00	2.30
olie	p okt	160.00	714	5.30	8.50
olie	p jan	150.00	457	2.20	3.50
olie	p o94	145.00	442	9.50	10.50
top5	c sep	520.00	413	16.50	7.00
unil	c okt	160.00	645	3.40	2.00
unil	p okt	150.00	539	0.70	2.40
unil	p okt	160.00	978	3.50	8.00

a	laten	g	bieden + ex-div.
b	bieden	h	laten + ex-div.
c	ex-claim	k	gedaan + h
d	ex-dividend	l	gedaan + g
e	gedaan + bieden	vk	slotkoers vorige dag
f	gedaan + laten	sk	slotkoers gisteren

Limburgs Dagblad piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,25.
Afwijkende tarieven voor rubrieken: Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,10 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,70 per mm.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,70.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner) 79232

Personeel gevraagd

Touringcar-bedrijf vraagt part-time chauffeurs
voor groepsvervoer. Enige ervaring met vrachtwagen en/of autobus gewenst. Arbeidstijden en aantal uren in overleg. Soll. alleen na tel. afspr. met Dhr. van Goethem. Jacobs Touringcars, Torenstr. 20, 6333 BC Schimmert.
☎ 04404-2444

Bouw- en ingenieursburo Catena BV vraagt voor haar eigen werken in Duitsland, BETONTIMMERLUI en metselaars (liefst coll.). Hoog loon, wekelijkse betaling, Duits verzek. Soll. na telef. afspraak 045-232100.

Full-time TAXICHAUFFEURS en chauffeurs voor groepsvervoer. Pers. aanm. Hompertsweg 12, Landgraaf

Gevr. GRONDWERKER/sloper, voor langdurige projecten. Moet in bezit zijn van eigen vervoer. Leeft. 18-22 jr. Tel. 045-213789.

Gevr. meewerkend UITVOERDER, minim. opl. MTS, leeft. tot 40 jr. Inl. 045-213789.

Zelfst. betrouwbare HULP in huishouding gevr. te Heerlen, voor 2 ochtenden p. wk. Br.o.nr. B-8911 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

AGB/Nederland is op zoek naar freelance ENQUETEURS/enquetrices. Bel voor toezending van onze informatie-brochure: 035-258511 (ma. t/m do. tussen 9.00 uur en 12.30 uur).

Gevraagd: Nat. en internat. VRACHTWAGEN-CHAUFFEURS voor 1- en meerdaagse ritten. Ervaring noodzakelijk. Frans Beiten Transport BV Galjoenweg 88, Maastricht, 043-631888.

Nette VERKOOPSTER gevr. voor onze slagerij, voor 1 à 2 dagen. Fa. slagerij Kapell, Tudderenderweg 104, Sittard. 046-512197.

Goedlopende club vraagt VERSTERKING van haar team. Tel. 045-427120 en 045-463323 soll. na 20.00 u

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland METSELAARS, betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/ 230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

Ingenieursburo K.H. Gehlen vraagt met spoed voor langdurige grote werken in Duitsland vakbekwame METSELAARS, ijzervlechters en betontimmerlieden (ook colonnes), hoog loon wekelijkse betaling, Duits verzekerd. Soll. tijdens kantooruren 045-229529 Trichterweg 125, 6446 AR Brunssum (Treebeek).

Gevr. BUFFET-HULP voor café. Tel. 09-4924076734.

CHAUFFEURS en centralist M/V gevr. voor taxi-bedrijf. Soll. na 18 uur. Keekstr. 46, Heerlen.

Nette MEDEWERKER/STER gevr. voor supermarkt niet ouder dan 22 jr., voor part-time of full-time. Pers. soll. na tel. afspr. Hermens Voordeelmarkt, Julianastr. 114, Hoensbroek. Tel. 045-212338.

Te huur gevraagd

Gevr. te h. HUIS met 3 of 4 slaapk. of appartement in de omgev. Nato Awacs, Geilenkirchen. Yale Johnson, 0949-245163 tst. 371 tussen 07.30-16.30 uur.

Gevr. WOONRUIMTE, lfst. centr. Kerkrade, i.v.m. nw baan. Yvon Mattaar, 24 jr., edelsmid. Tel. 01883-15929

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

OG te huur

Te huur HEERLEN Sittarderweg/Grasbroekerweg appartement: woonkamer, keuken, balkon, douche, 1 slaapkamer en berging. Tel. 046-743275

Ruime kamer te h. te SCHIN OP GEUL, m. ingeb. keuken. Tel. 04459-2120.

Mooi appartement te huur in VALKENBURG, 1 min. van station. Tel. 04406-16327.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Centrum Brunssum
groot vrijstaand woonhuis, luxe afwerking, mooi aangelegde tuin, garage plus kelders, 3 slpks., badk. woonk. 60 m2, open haard en c.v. Aanvaarding in overleg. Br.o.nr. B-8915, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000 !
Peters & Partners Geleen
Geen verkoop - Geen kosten

BOUWGROND, open bebouwing, plm. 10 are, op 5 min. van Maaseik. Info 09-32.11760569 na 18.00 uur.

Met SPOED gevr. woonhuizen in Kerkrade/Landgraaf voor Duitse en Ned. kopers. Bopa O/G, 045-324133.

Uw VERENIGINGSNIEUWS op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Bouwmaterialen

Bau-elemente
Fenster in Kunststoff, Aluminium, Holz. Türen in Kunststoff, Aluminium, Holz. Garagetoren, Rolläden, Markisen. Johan S Muller, Bertramstr. 5, D 5132 Ubach Palenberg. Tel. 0949-245142768.
Profiteert U nu van onze zomerprijzen!!!

KUNSTSTOF-ramen-deuren-serres, van fabrikant naar klant, nergens goedkoper, Tel. 045-327962; fax. nr. 045-327963.

SCHUURTJES, tuinhuisjes, garage's, hondenhokken, vele afm. reeds v.a. ƒ 195,-. Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, 6464 GA Kerkrade. Tel. 045-460252

Te koop partij VELDBRANDSTENEN, balkhout 8x16. Tel. 045-441581.

Bouwen/Verbouwen

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! Tel. 045-411930.

GEVELRENOVATIES A. van Leipzig, uitkappen, nat stralen, voegen, impregneren. Tel. 045-259492.

Vakantie

Makreel vissen op NOORDZEE m. MS. Haringvliet vanuit Stellendam 01883-17504

Winkel & Kantoor

Te koop uit Faillisement
Nieuw en gebruikt kantoormeubilair; directie-meubilair met hoge kortingen; nieuwe bureau's tegen fabrieksprijzen. nieuwe 2-drs. kantoorkasten va. ƒ 275,-; stalen schuifdeurkasten; gebr. bureau's va. ƒ 100,-; Div. kantoorkasten va. ƒ 175,-; hangmappen-kasten A2 en A3 formaat; hangmappen ladenblok A4 en folio; 2 en 4 laden va ƒ 150,- tekening ladenkasten A1 en A0 nieuw en gebr. va. ƒ 325,-; tekentafels A1 en A0 va. ƒ 675,-; magazijnstelling va. ƒ 75,- p.m.; archiefstelling va. ƒ 75,- p.m.; brandvrije archiefkasten; Holland Safe met lakschade 50% adviesprijs;
Burostoelen va. ƒ 50,- p.st. Verder uit voorraad:
pallet hefwagens-steekwagens; speciale aanbieding van nieuwe bureaustoelen. Tegen zeer lage prijzen.
Tekentafelstoelen; wipeborden ƒ 175,-; flipovers; industrieboormachines, 16 mm, 12 snelheden, ƒ 445,-. Verder nog 1001 artikelen. Teveel om op te noemen, 1000 m2 showroom/magazijn. Alles uit voorraad leverbaar. Ook het het adres voor verhuur bedrijfsinventaris.
ROCKMART, Kissel 46b, Heerlen. 045-723142.
Open maand. tot vrijd. 9-18.30 uur. Zat. 10.00 tot 16.00 u.

AANBIEDING; te koop nieuwe burostoel Rock 4050, adv.prijs ƒ 495,- nu bij ons ƒ 295,-; burostoelen Rock 2000 adv.prijs ƒ 295,- nu bij ons ƒ 175,-; tekentafelstoelen Rock 2000, adv. prijs ƒ 395,- nu bij ons ƒ 255,-; gebr. burostoelen v.a. ƒ 35,-. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Reparaties

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122

TV/VIDEO reparaties. Binnen 24 uur klaar, met prijsopgave en gar. E en E Electronica, tel. 045-231340

Diepvries en KOELKAST-REPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 046-745230 service binnen 24 u.

Auto's

Göttgens Sittard
Haspelsestr. 20
Tel. 046-516565
Corsa '88 en '89
Kadett '80 t/m '91
Kadett diesel '90
Kadett automaat '85 en '91
Ascona '85 t/m '88
Ascona diesel '88
Vectra diesel '89
Vectra '90 en '91
Rekord '85
Omega '88 t/m '89
Escort diesel '88
Scorpio 2.0 GL '88
Mazda 323 Sedan '88
Metro '89
Seat Ibiza '89
Golf '85
Zastava Yugo '89
GÖTTGENS SITTARD

OPGELET, gevr. voor export, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklasses v.a. ƒ 500,- . Schade of defect geen bezw. Contact geld ook 's avonds. 045-727742.

Te k. mooie AUDI 100 CC 2.2i, automatic, vele extra's, bwj. '83. Bernhardstr. 12, Munstergeleen.

Gevr. loop- en schade-auto's. Betalen ƒ 400,- tot ƒ 20.000,- voor uw auto! 045-423063 of 423199.

Te k. Opel KADETT GSi 2.0, bwj. '87, veel acc., vr.pr. ƒ 20.750,-. Tel. 045-213038

Te k. ROVER 2600S, bwj. '79, vr.pr. ƒ 2.250,-. Hazelaar 34, Brunssum.

Wij geven de HOOGSTE prijs voor Uw auto. Tel. 045-426817.

Te koop BMW 323i 5-bak, bwj. '79, ƒ 2.650,-. 045-316940.

Te koop lelijk EENDJE bwj. '83, 68.000 km, ƒ 2.450,-. 045-453572.

Daihatsu CHARADE XG bwj '81, 5-drs., zeer zuinig 1:20, vr.pr. ƒ 1.650,-. APK, 045-422217

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Te koop mooie FIAT 127, APK, 100% in orde, ƒ 750,-. Tel. 045-256115.

Te koop Ford SIERRA 2.0 Laser 4-ds., LPG, 97.000 km, zeer mooi, bwj. '85, ƒ 8.500,-. Kissel 46a, Heerlen. 045-723142.

Ford ESCORT 1.3 Sportsman '84, met parkeerschade, ƒ 4.650,-. 045-316940.

Honda CIVIC aut., 9-'79, APK '92, 1e eig., zwart, i.z.g. st., vr.pr. ƒ 1.500,-. 045-273743.

VW Golf cabriolet nw type, veel extra's, champagnemet VW Golf C 3-drs. wit '87; VW Golf CL wit '85; VW Golf diesel groen '85; VW Jetta diesel blauw '85; VW Jetta zilvermet. '80; VW Passat Combi Diesel wit '86; Mercedes 190 diesel champagnemet. '87; Opel Kadett 1.2 caravan '85; Kadett 1.6 5-drs. LPG wit '85; Kadett 1.3, 3-drs. petrolmet. '86; Ascona 1.6, 5-drs. zilvermet. '85; Ascona 1.6 4-drs. goudmet. '84; Ascona 1.6, 4-drs. oranje '80 ƒ 1.500,-; Ford Sierra 2.0 GL 5-drs. antraciet '87; Sierra Stationcar blauwmet. '83; Fiësta 1.1 grijs '83; Fiësta 1.1 goudmet. '81 ƒ 3.500,-; Mazda 626 2.0 GLX 4-drs. blauwmet. '88; Mazda 323 GLX, 3-drs. blauwmet. '88; Mazda 323 4-drs. beige '83 ƒ 4.900,-; Peugeot 205 GR Diesel 5-drs. blauw '85; Nissan Cherry 1.3 DX 5-drs. roodmet. '85; Renault 11 GTX 5-drs. rood LPG '84; Renault 4 GTL rood '81 ƒ 1.750,-; Mini Metro 57.000 km oranje '84 ƒ 4.750,-. Diverse inruilers va. ƒ 1.000,-. Garantie, inruil en financiering mogelijk. Autobedrijf Gebr. DOMINIKOWSKI, Kantstraat 48, Ubach over Worms-Landgraaf. Tel. 045-326016

Auto's

Autocentrum VEENSTRA: Opel Omega 2.0 i LS 19.000 km '89 ƒ 27.900,-; Opel Kadett 13 S Club '88 ƒ 17.250,-; Ford Siërra 1.6 4-drs special '89 ƒ 21.900,-; Ford Escort 1.6 i nov. '87 ƒ 15.900,-; VW Golf GTi 1.8 '86 ƒ 18.250,-; Fiat Tipo 1.4i Digitronic '90 ƒ 21.500,-; Mazda 626 GLX 5-drs. '87 ƒ 14.500,-; Mazda 323 GLX nov. '87 ƒ 13.900,-; Honda Accord 2.0EX '87 ƒ 19.500,- VW Golf 5-drs. 1.8 CL '86 ƒ 14.250,-; Peugeot 405 GL '89 ƒ 20.900,-; BMW 316 lm-velgen verlaagd '84 ƒ 13.900,-; Volvo 340 automatiek '84 ƒ 6.250,-; Nissan Micra automatiek '85 ƒ 9.900,-; Renault 5 GTL nov. '82 ƒ 2.400,-. Opel Kadett diesel '83 ƒ 5.500,-; Opel Kadett 1.3 speciale uitv '88 ƒ 18.500,-; Opel Kadett 1.3 GL '85 ƒ 10.500,-; Bovag-garantie, inruil, financiering. Autocentrum P. Veenstra, Valkenburgerweg 13 Voerendaal, 045-752999

HONDA Civic, bwj. 79, mech. en mot. 100% in orde, APK 6-6-'92, ƒ 925,-. Tel. 045-323796.

VW GOLF 1.3 C, nw. model '85, LPG, alu velgen, sunroof, APK, zeer mooi, ƒ 7.750,-. Tel. 045-454087.

Witte GOLF Cabriolet, '83, i.z.g. originele st., div. extra's, pr.n.o.t.k. 04750-30834

Autobedrijf de MARKT, Verlengde Lindelaan 23, Oirsbeek, 04492-5261, biedt te koop aan: Ford Escort XR3 '82; Golf 1.6 LS '80 ƒ 1.900,-; Fiat Panda 34 '86 ƒ 6.500,-; BMW 520i '84 ƒ 11.000,-; Opel Rekord 2.3 D '85; Nissan Sunny Diesel m.'84 ƒ 5.900,-; Opel Rekord 2.0 S LPG '84 ƒ 5.900,- Ford Capri 2300 S '80 ƒ 3.900,-; Mercedes Benz 190 D '88; BMW 316 '80; Opel Senator '85 ƒ 14.900,-; Datsun Cherry '80 ƒ 1.500,-; Ford Siërra 2.3 Van diesel ƒ 13.500,-; Koopje: VW Jetta '80 met sportvelgen ƒ 1.200,-; Mitsubishi Saporro '80; Talbot Solara '82; Opel Rekord 2.0 S LPG aut. '82; Golf 1.6 LS aut '80 ƒ 2.900,-; Opel Manta 2.0 S Hatchback '80 ƒ 2.900,-; 3x Volvo 343 '79-'81 v.a. ƒ 900,-; Ford Mustang aut. '80; Renault 5 Alpine '78 Opel Rekord aut. '81; Pontiac Fiero aut. '85; Alfa Guilietta 2.0 '82 ƒ 3.900,-; Renault GTL Stationcar '84; Renault Fuego '81; Peugeot 305 Diesel '81; Circa 20 inruilers va ƒ 500,-. Inkoop, verkoop en financ. mog. Geop. ma. t/m vr. van 10.00-19.00 uur. Zat. tot 17.00 uur.

Auto KALDENBORN wij betalen ƒ 400,- tot ƒ 30.000,- voor uw auto. 045-411572.

Alle merken AUTO'S en bestelwagens te koop gevr. va bwj. '79. Tel. 046-332010.

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610, ook 's avonds.

Te koop Toyota COROLLA Liftback bwj: '82, APK 5-'92, pr. ƒ 3.250,-. 04499-4529.

Opel CORSA Swing 1.2 S, bwj. '84, 1e eig., 33.000 km, vr.pr. ƒ 8.200,-. Tel. 045-710236, na 18.00 uur.

Opel ASCONA 16 S GT, 5-bak, bwj.'86, zeer mooi, vr. pr. ƒ 10.500,-. Inr. mog. 045-422217.

RENAULT 5, bwj. '81, APK 8-'92, i.z.g.st. vr.pr. ƒ 1.700,-. Tel. 045-211419.

Suzuki JEEP, bwj. '89, geel kent., pr.n.o.t.k, Tel. 04499-1615 / 06-52107978.

TOYOTA Hi-Ace Benzine, geel kent., bwj. '85, in nw.st., ƒ 10.500,-. Tel. 04450-3617

Te koop MAZDA 323 aut. bwj. '83, i.z.g.st., pr. ƒ 4.350,-. 046-527521.

MERCEDES 230 TE stationcar, bwj.'81, nieuwstaat, geel kent., alle extra's, vr.pr. ƒ 11.500,-. Inr. mog. 045-422217

Te k. Ford FIESTA 1100, bwj. '78, vr.pr. ƒ 700,-. Tel. 045-352617.

Te k. MINI 1000, APK 8-'92, 1e lak, i.z.g.st. Tel. 046-379713.

Opel KADETT HB 13 S, bwj. okt. '84, 3 mnd. voll. gar., vr. pr. ƒ 10.000,-. 045-463274.

Te k. VOLVO 244 diesel, bwj. 11-'83, APK 1jr, ƒ 7.500,-. Tel. 045-271017.

VOLVO 440 GLE, '89, met of zonder LPG, i.st.v.nw., ƒ 20.900,-. Tel. 046-512138

Sloopauto's

Te k. gevr. loop-, sloop- en
Schadeauto's
Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel.045-254049.

Loop- sloop- en SCHADE-AUTO'S en oud ijzer, te koop gevr. Tel. 04455-2743.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te k. gevr. LOOP-, sloop- en schadeauto's. Tegen redelijke prijs. Gratis afhalen Tel. 04405-1602

Te koop gevraagd loop-, sloop- en SCHADEAUTO'S. Hoogste prijs in Limburg. Tel. 045-254081.

In/om de tuin

Stevige TUINSCHERMEN op maat. Zware rolborders va. ƒ 20,-. Palen bijv. 50 x 7 doorsnede ƒ 1,60 st. Bekaert draad 81 cm. x 25m. ƒ 83,-. Planken, balken, bielzen enz. Impreg Tuin hout bv. In de Cramer 18, Heerlen. 045-717733.

Caravans

CARAVANSTALLING v.a. ƒ 170,-. Tel. 04493-4797.

Ook voor uw tent reparaties H. STASSAR, Heisterb. 78 Hoensbroek. 045-224200.

Auto onderdelen en accessoires

Optimale bereikbaarheid met Bosch autotelefoons
* Handsfree voor veilig telefoneren.
* Montage in autoradio of snelwisselcassette.
* Nummerherhaling, verkort kiezen, etc.
Voor deskundig advies en vakkundige inbouw gaat u naar:
KERP B.V.
In de Cramer 31, Heerlen.
Tel. 045-716951.

(Brom)fietsen

Te k. MOUNTAIN-BIKE Halford, ƒ 375,-. Tel. 04454-5593.

Heb je de mooie Vespa BROMSCOOTER type Sfera automaat al gezien? Bij Rens Janssen op voorraad. Financ. mogelijk v.a. ƒ 40,- per maand. Ganzeweide 54-56, Heerlerheide. Tel. 045-211486.

Te koop gevraagd BROMSCOOTER, damesbrommer of snorbrommer. Tel. 045-321231.

Te koop VESPA Ciao met sterwielen, ƒ 575,-. Tel. 045-315825.

Vespa PAGGIO 11 mnd. oud ƒ 500,-. onder nieuwpr. Tel. 045-258464.

Kachels/Verwarming

KACHELS opruiming zomer prijzen. Gratis geplaats. De Kachelsmid, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

Te koop gevr.

Voor al uw oude METALEN. Frans v.d. Loop Recycling/Methaalhandel, Kissel 12-14, Heerlen 045-726392

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Inkoop GOUD enz. tegen contant geld (defekt of heel). Verseveld, Saroleastr, 80A, Heerlen. Tel. 045-714666.

Rijles

Lekker snel je rijbewijs. Autorij-opleidingen in 8 tot 12 dagen of 8 tot 12 weken. Bel voor info Bovag-rijschool van Bentum, tel. 045-217487 b.g.g. 06-52822753

Autorijschool Koen Meuffels ter kennismaking eerste examenaanvraag GRATIS! lessen à ƒ 40,- per uur. Tel. 04750-32428.

! Nu bellen 10 dagen later uw rijbewijs!! Rijbew. A, B, C of D binnen 8 dgn. mog. en een heerlijke vakantie op de Ned. Antillen! Bel v. info of kom langs ma t/m za. 09.00-20.30 (elke wo. & vr. 19.00-22.00 uur, video-presentatie en Ant. theorieavond. Reserv. gewenst). SABA Driving Organisation, Beukelsdijk 59, R'dam. Tel. 010-4761506/4761359, Fax 010-4761909 (Nr KvK te R'dam 187826) !! Niet geslaagd, geld terug!! Vr. naar onze voorwaarden.

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

STOELMATTERIJ vern. rieten en biezen stoelen met gar. Bel. 045-418820.

Voor al uw VOEGWERKEN. Tel. 04492-4667.

Diepvries en KOELKAST-REPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen, 046-745230 service binnen 24 u.

Muziek

HET MEEST COMPLETE PRIJSBREKEND MUZIEKPARADIJS, NERGENS GOEDKOP
Op alle afdelingen vakantie-aanbieding met 10%-50% korting, kom en profiteer
v.a. ƒ 30,- p.mnd. direkt eigenaar van o.a. keyb thesizers, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, orkest-app. enz. Vraag naar onze spec. klantenk aanbiedingen en occasions. Alles van Flight-Cas
Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227
Ma. t/m za. open, do. koopavond.

(Huis)dieren

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl.America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

VOGELS, eenden, fazanten, raskippen, duiven en papegaaien. Alle hoenders, hofdieren. Klein America Achel(B) 09-32-11644489

Regelmatig te k. KIPPEN, kalkoenen, leg- en mestkuikens, broedkasten enz. Henk Ploemen, Broekhuizenstr. 53 B, Rimburg. 045-320229 maandag gesloten.

Te k. 2 HAFLINGEN, 1 jr. en ½ jr. oud, met papieren, 1 pony 97 cm. groot, 1 jr. Tel. 045-461593

ZAKENADVERTENTIES op LD-TV. Uitvoerige info 045-739380.

Wonen To

Te koop gevraagd bankstellen, kasten hoeken. De Meu Almelo. Tel. 054 b.g.g. 11608 en 71

In- en verkoop 2e meubelen, inboede tiek. Naast video Dilligence, Rott 80a, Heerlen/Schae veld. Tel. 045-7249

Zoekt u 2-hands M ook antiek (veel ke venderstr. 208, Hoe

Te k. INBOEDEL: derne slaapk., eet stel etc. Tel. 045-21

Pracht massief eik. KAST, als nw., 6-d ƒ 1.475,-. 045-3238

Te koop noten BE BEL en antieke Tel. 045-457326.

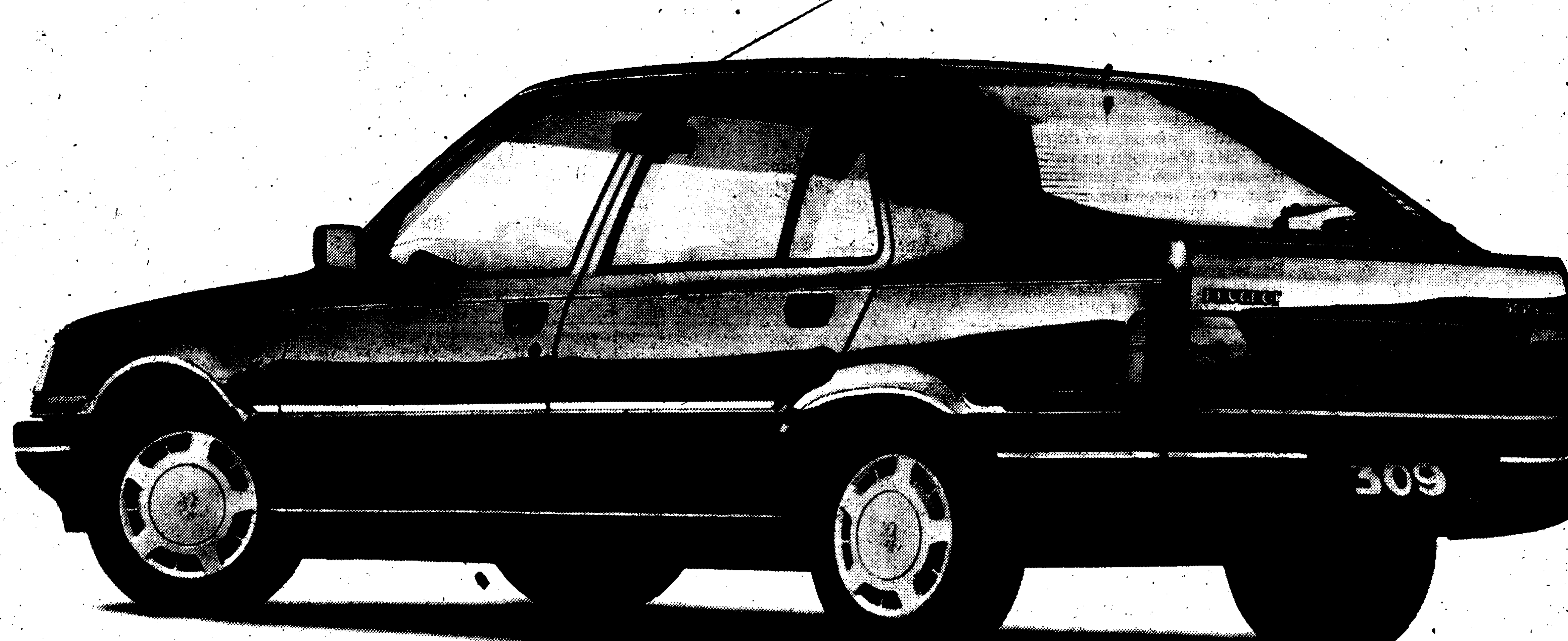
Voor Piccolo's zie verder pagin

SERVICE RUBRIE

VOOR ALLE TYPEN
ZWEMBADEN
OOK - opzetbaden
- chemicaliën
- toebehoren
NAAR **HYDRAFLEX/NUTH**
KATHAGEN 4, TEL. 045-243131

Inlichtingen omtrent de servicerubrie
Tel. 045-739381

EEN EN AL PLUS EN TOCH MIN 2000 GULDEN

Voor de Peugeot 309 Plus vragen we u even met ons mee te rekenen. Er valt namelijk nogal wat op te tellen bij deze auto.

Allemaal plussen die u straks op de weg, maar ook daarnaast, heel wat plezier zullen bezorgen.

De grootste plus zit 'm in het totaal. Want u krijgt 2000 gulden voordeel op een nogal complete reeks aan accessoires.

309 XL 1.4 (3-drs) cat.prijs	24.995,-
Totale waarde extra's	2.280,-
Cat.prijs + extra's	27.275,-
309 Plus (3-drs) tijdelijk	25.275,-
Uw voordeel	2.000,-

- in 2 delen neerklapbare achterbank
- ruitewisser/sproeier achter
- uitklapbare achterzijruiten (3-drs)
- in lendenen verstelbare bestuurdersstoel
- intervalschakeling op ruitewissers vóór
- elektronische toerenteller
- regelbare instrumentenbordverlichting
- digitaal klokje
- middenconsole
- plafondconsole
- verlichting dashboardkastje
- 2 plafonniers
- handgrepen achter met kledinghaak
- opbergvakken achterpanelen (3-drs)
- complete bedrading naar luidsprekersinbouwruimte achter
- verlichting bagageruimte
- bevestigingsringen voor bagage
- tot en met de wielkasten toe beklede bagageruimte
- met luxe stof beklede portierpanelen
- achterspoiler (dieselversie)
- sierstrip in bumpers
- sportieve wielplaten

De Peugeot 309 Plus (3- of deurs) is voorzien van een pitti 1.4 injectiemotor met 3-weg ka lysator en lambda-sonde of 1.9 dieselmotor.

Beide uiterst zuinig en Bovendien kunt u rekenen op 'n versnellingsbak, gelaagde voorru diagonaal gescheiden remsystee en een kooiconstructie.

Een fantastische aanbied dus, waarbij haast is geboden. W het voordeel is groot, maar de vo raad is beperkt. Ga dus snel naar dichtstbijzijnde dealer, zijn adr vindt u in de Gouden Gids.

PEUGEOT 309
Ongehoord goed.

309 PLUS 3-DRS BENZINE 1.4 i 25.275,-, 309 PLUS 5-DRS BENZINE 1.4 i 26.265,-, 309 PLUS 3-DRS DIESEL 1.9 29.455, 309 PLUS 5-DRS DIESEL 1.9 30.445,-. PRIJZEN VAN MODELJAAR 1991, INCL. BTW, EXCL. AFLEVERINGSKOSTEN. WIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN.

PEUGEOT. DYNAMISCH OP WEG.

Nederland 1

VARA
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.30 ●●Journaal.
17.36 Het meisje uit het jaar 3000. Serie. Irene wil Alana helpen. Eerst moet deze echter een normaal leven krijgen en Alana wordt op school voorgesteld als Jenny's nicht.
18.00 De tovenaar van Oz., Tekenfilmserie.
18.23 (TT)De grote meneer Kaktus show. Kinderprogramma. (herh.).
18.48 Hier is Aubrey. Tekenfilm.
19.00 ●●Journaal.
19.20 Lingo live. Woordspel gepresenteerd door Robert ten Brink. Met de trekking van de sponsorloterij.
19.50 Betty Boop verliefd. Special rond de Betty Boop-tekenfilms.
20.19 Rondje Europa. Een VARA-gezicht en een collega maken zelf opnamen op hun favoriete plek in Europa.
20.44 Achter het Nieuws. Ingelaste uitzending
21.14 Tien voor taal. Spelprogramma, gepresenteerd door Robert Long, waarin de Vlaamse radiojournalisten Jos Bouveroux, Flip Voets en Liesbet Walckiers het tegen hun Nederlandse collega's Kees Sorgdrager, Djoeke Veeninga en Pieter Jan Hagens opnemen.
21.59 Stay lucky. 3-delige Engelse miniserie. Afl.2: Meesterwerk. Sally wordt samen de dief van het notitieboekje, Ken Warren door twee Amerikaanse gangsters in een tunnel vastgebonden.
22.51 De nazit. 6-delige serie portretten van Nederlandse acteurs. Afl.1: Joop Admiraal.
23.21 Golden girls. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Te koop: Liefde. De dames doen mee aan een liefdadigheids-veiling waarbij ze zichzelf te koop aanbieden. Als er op Dorothy geboden wordt, loopt de zaak uit de hand.
23.45 Natuurmoment. Vandaag: Wilde zwijnen in het Nationaal Park Veluwezoom. (herh.).
23.50-23.55 Journaal.

Nederland 2

Veronica
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.55 Santa Barbara. Amerikaanse soapserie.
16.45 The big valley. Serie. Afl.: Aan de zijde van de dader.
17.30 ●●Journaal.
17.35 Crazy crow. Tekenfilmserie.
17.40 Bouli. Tekenfilmserie.(herh.).
17.45 Captain Planet. Tekenfilmserie. Afl.: Sprong in het verleden (1).
18.10 Zorro. Amerikaanse serie. Afl.: In het hol van de leeuw (1). Victoria's vader wordt gevangen gehouden in het beruchte Devil's Fortress. Maar Zorro krijgt hem weer vrij.
18.30 The edge and beyond. Spectaculaire sporten en stunts.
18.45 ●●Countdown classics. Compilatie van Countdown-opnames met Phil Collins, Michael Mc Donald, Countdown all Star band, Spandau Ballet, Frankie Goes To Hollywood, Chris Isaak, Madonna, Tina Turner en Toto..
19.25 Veronica Sport.
20.00 (TT+●●)Journaal.
20.27 Murphy's law. Amerikaanse serie. Afl.: De dronken luistervink. Kimiko wordt, tijdens een bezoek aan de verzekeringsmaatschappij, gegijzeld samen met de hele afdeling. Ondertussen probeert Murphy een depressieve dronkenlap te helpen.
21.20 Call me. Amerikaanse speelfilm uit 1988 van Sollace Mitchell. De relatie van de jonge, onafhankelijke journaliste Anna met haar vriend Alex is in een sleur geraakt. Wanneer zij sexueel geprikkeld wordt door een mysterieuze beller, kan zij haar nieuwsgierigheid niet bedwingen en stemt erin toe de geheimzinnige persoon in een bar te ontmoeten. In de bar is zij even later getuige van een koelbloedige executie door een politieman, ze krijgt er nachtmerries van. Met: Patricia Charbonneau, Sam Freed, Stephen McHattie e.a.
22.55-23.45 (TT)The Yellow river. Documentaire over de Gele rivier, die door ondoordringbare gebieden stroomt. Afl.: Ondergrondse steden.

Nederland 3

NOS
09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.
19.00 ●●Journaal.
19.15 Sesamstraat.
19.33 Studio sport.
20.00 ●●Journaal.
20.20 Staatsloterij. 3e trekking van de 820e loterij.
20.30 (TT)De bezetting. Serie over Nederland in bezettingstijd. Deel 13: Nederlands-Indië bedreigd.
21.21 Rhythms of the world. Serie over popmuziek van niet-westerse origine. Vandaag: King Sunny Adé.
22.00 ●●Journaal.
22.15 Studio Sport journaal.
22.30 NOS-Laat. Achtergrondinformatie. Presentatie: Maartje van Weegen.
23.00 Ruimteschip Aarde. Voorlichting over deze cursus.
23.10-23.15 Nieuws voor doven en slechthorenden.

● *Patricia Charbonneau in 'Call me'. (Nederland 2 - 21.20 uur)*

RTL 4

06.55 Journaal.
07.00 Cartoon.
07.25 Journaal.
07.30 Cartoon.
08.00 Journaal.
08.05 The bold & the beautiful: topmodels. Amerikaanse soap serie.
08.30 Journaal.
08.35 Out of this world. Amerikaanse jeugdserie.
09.05 Journaal.
09.10 As the world turns. Familie-feuilleton.
09.55 Channel E. Educatief programma.
10.25 RTL4 text.
14.20 St. Elsewhere. Amerikaanse serie.
15.10 Sons and daughters. Australische serie.
15.35 The bold & the beautiful: topmodels. Amerikaanse soap serie.
16.00 Telekids. Kinderprogramma.
16.35 Happy days. Amerikaanse serie.
17.05 Weerbericht.
17.10 Love boat. Amerikaanse serie.
18.00 Journaal.
18.20 My two dads. Amerikaanse comedyserie.
18.50 Scrabble. Telefoonspelletje.
19.00 Prijzenslag.
19.30 Journaal.
19.50 Weerbericht.
20.00 Rad van fortuin.
20.30 Wie is wie? Spelprogramma.
21.05 Fanelli boys. Comedyserie.
21.35 De f. 64.000,- Vraag & de postcode loterij. Spelprogramma.
22.10 Weerbericht.
22.15 Deadman's curve. Amerikaanse speelfilm uit 1978. Rolverdeling: Jan Berry: Richard Hatch. Dean Torrence: Bruce Davison. Annie: Pamela Bellwood. Arlett: Noah Keen. Mres. Berry: June Dayton e.a.
23.55 Journaal.
00.10 South of the border. Aflevering van deze Engelse serie met Buki Armstrong.(slot).
01.00 Kojak. Amerikaanse politieserie.
01.50 Glow. Dameswoorstelen.
02.35 RTL4 text.

België/TV 1

17.25 Nieuwskrant.
17.30 Het Capitool. Amerikaanse serie. Afl.295.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl.172.
18.05 Samson.
18.10 Hotshotz. Nieuwzeelandse jeugdserie. Afl.6.
18.35 Mooi en meedogenloos. Amerikaanse serie. Afl.232.
18.58 Buren. Australische serie. Afl.657.
19.22 Lotto-winnaars en mededelingen.
19.24 Sla je slag. Spelprogramma.
19.28 Programma-overzicht.
19.30 Nieuws en Sport.
20.00 Kwislijn.
20.05 Ruth Rendell-Mysteries. Engelse serie. Afl.: De offerwolf(4)).
20.55 Margriet. Praatshow.
22.15 Vakantievlinder. Toeristische informatie.
22.25 Kunst-zaken.
22.30 Vandaag en Sport. Aansl.: Kwislijn.
22.50 Wolfen. Amerikaanse speelfilm uit 1981 van Michael Wadleigh. Met: Albert Finney, Diane Venora, Edward James Olmos e.a. Inspecteur Dawey Wilson wordt belast met het onderzoek naar de gruwelijke moord op de vooraanstaande Vanderveer en zijn gezin. Hij wordt hierin bijgestaan door de in terrorisme gespecialiseerde psychologe Rebecca. Als er echter lijken van zwervers met dezelfde verwondingen gevonden worden, komt de terrorisme-theorie op losse schroeven te staan.
00.40-00.45 Coda.

België/TV 2

19.25 Mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Journaal en sport.
20.00 Programma van de Groene Omroep.
20.30-21.45 Als een wereld zo groot, waar uw vlag staat geplant. Documentaire serie. Afl. 8: De Kongolezen. Presentatie: Jan Neckers.

België/RTBF 1

14.10 Vacaturebank. **14.30** La maison dans la dune, Franse tv-film van Michel Mees. **15.50** Talkie-Walkie, serie. **16.45** Souvenirs, souvenirs. **17.30** Clip à la une. **17.35** Rick Hunter, inspecteur Choc, Amerikaanse serie. **18.25** Weerbericht. **18.30** Le dix-huit trente. **18.35** Le jeu des dictionnaires. **19.00** Ce soir. **19.22** Uitslag van joker- en lottotrekking. **19.30** Journaal en weerbericht. **20.05** Un cas pour deux, Duitse misdaadserie. Afl.: Un capital inexploité. **21.10** Le voyage infini, documentaireserie. **22.10** Weerbericht en laatste nieuws. **22.35** Bourse. **22.40** France, années quatre-vingts. Comédie!, Franse speelfilm uit 1987.

België/Télé 21

19.00 Le jeu des dictionnaires, spelprogramma. **19.30** Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. **20.00** Stradivarius, tv-film van Yannick Andrei. **21.30** Laatste nieuws met weer- en beursberichten. **22.00** Internationaal Koningin Elizabeth muziekconcours voor piano 1991. **23.00** Ce soir, actualiteiten.

BBC 1

07.00 Teletekstoverzicht. **07.30** BBC Breakfast news. **10.05** Around the world with Willy Fog. **10.35** (TT)Hartbeat. **11.00** Nieuws. **11.05** Playdays. **11.25** Celebrity double dare, quiz. **11.50** The O-Zone, muziekmagazine. **12.00** Nieuws. **12.05** Junior pot black, snooker-competitie. **12.30** Living on the land, informatieve serie. **12.55** The history man. **13.00** Nieuws. **13.05** The garden party, gevarieerd magazine. **13.55** Regionaal nieuws en weerbericht. **14.00** Nieuws. **14.30** (TT)Neighbours, Australische serie. **14.50** A Summer journey: The Bristol Channel Coast. **15.20** ■Hotel Sahara, Engelse speelfilm. **16.55** Tom and Jerry, twee tekenfilms. **17.15** The all new Popeye show, tekenfilms. **17.35** Alfonso Bonzo, serie voor de jeugd. **18.00** Newsround, jeugdjournaal. **18.05** Record breakers, kindermagazine. **18.35** (TT)Neighbours, Australische serie. **19.00** Nieuws en weerbericht. **19.30** Regionaal nieuws. **20.00** Top of the pops, muziekprogramma. **20.30** (TT)EastEnders, Engelse serie. **21.00** (TT)Some mothers do 'ave 'em, Engelse comedyserie. **21.30** (TT)The Lisa Maxwell Show, serie. **22.00** (TT)Nieuws. **22.30** (TT)Out of the blue, tv-spel. **23.50** Capital news, Amerikaanse serie. **00.35** James Taylor in concert, registratie. **01.40** Weerbericht.

BBC 2

07.45 Open university. **09.00** Nieuws. **09.15** Return of the Aces, een groep gepensioneerde Amerikaanse gevechtspiloten keert terug naar hun vroegere vliegbasis. **09.45** Delto expo. **10.00** Seventy summers: The story of a farm. **10.30** Lassie: The miracle, Amerikaanse speelfilm. **11.45** Holiday outings. Afl.: Butlins. **11.50** Cricket. **14.05** Master craftsmen. Afl.: The furniture maker. **14.20** Greenclaws, kinderprogramma. Afl.: Spring cleaning. **14.35** Cricket.**19.40** (TT)War babes, de geschiedenis van Shirley McGlade. **20.30** Business matters, zakenmagazine. **21.00** On the line, sportmagazine. **21.30** A year with Fred, serie over hoogtewerker Fred Dibnah. **22.00** The travel show, gevarieerd reismagazine. **22.30** (TT)Under the sun, serie. **23.20** Voices from the doll's house, serie portretten. **23.30** Newsnight. **00.15** Cricket. **00.55** Weerbericht. **01.00** Weekend outlook.

Sportnet

08.00 Rallysport: FIA EK vanuit Belgie, 7e ronde. **09.00** Frisbee: VS Open kampioenschappen. **10.00** Bowlen: Ten pin ƒ130.000 La Mode classic. **11.00** USWA Worstelen. **12.00** Golf: olvo PGA European tour, het verhaal tot nu toe. **13.00** NBA Basketbal, amenvatting finale wedstrijden. **14.00** Internationaal speedway. **15.00** Bowlen: VS Pro voor heren. **16.00** Paardesport: Hippodrome Frans paardenrennen. **16.30** Boksen: Fight night at the Forum. **18.00** Motorbootracen op zee. **19.00** WK Enduro sport. **19.30** Sport uit Frankrijk. **20.00** Tennis: Duits tennis seizoen Blau-Weiss club. **21.00** Autosport: Christies historisch autofestijn met klassieke auto's vanaf Silverstone. **22.00** Autosport: Britse touringcar kampioenschappen vanuit Oulton Park, 8e ronde. **22.30** Wildwatervaren: EK 2e dag. **23.00** Powersports international. **00.00-02.00** World snooker classics.
RAI UNO
07.20 C'era una volta...io Renato Rascel. **08.30** I mari dell'uomo. **09.20** Goya. **10.15** Film. **11.55** Che tempo fa. **12.00** TG1 flash. **12.05** Occhio al biglietto estate. **12.30** La signora in giallo. **13.30** Telegiornale. **13.55** TG1 tre minuti di. **14.00** Film musicale. **15.50** Big estate. **16.45** La straordinaria storia dell'italia. **17.55** Viareggio. **19.40** Almanacco del giorno dopo. **19.50** Che tempo fa. **20.00** Telegiornale. **20.40** Quark speciale. **21.30** Notte rock. **22.00** Telegiornale. **22.15** Ehrengard. **00.00** TG1 notte - che tempo fa. **00.30** Mezzanotte e dintorni. **00.50** Una gionata amara.

Eurosport

14.00 Ijshockey preolympics vanuit Meribel. (herh.). **16.00** Strandvolleybal. **16.30** Zeilen: Admiral Cup. (herh.) **17.00** E.K. zwemmen Athene, live. **18.30** Autosport F3000 van Duitsland. **19.30** Eurosport nieuws. **20.00** Wielrennen Zürich, samenvatting. **21.00** Autosport: WSCC van Nürburgring, samenvatting. **22.00** E.K. zwemmen + synchroon zwemmen vanuit Athene. **23.30-00.00** Eurosport nieuws.

Duitsland 1

09.00 Heute.
09.03 Der Denver-Clan. Amerikaanse serie.
09.45 Gymnastiek.
10.00 Heute.
10.03 ARD-Ratgeber: Technik. (herh.).
10.35 Mosaik-Ratschläge.
11.00 Heute.
11.03 ■ Brot, Liebe und Phantasie Italiaanse speelfilm uit 1953 van Luigi Comencini. (herh.).
12.30 Umschau.
12.55 Persoverzicht.
13.00 ZDF-Mittagsmagazin.
13.45 Wirtschafts-Telegramm.
14.00 Tagesschau.
14.02 Das heilige Pferd und das Mädchen. Poppenspel.
14.30 Meine Familie...und andere Tiere. Engelse jeugdserie.
15.00 Tagesschau.
15.03 Spass am Dienstag. Tekenfilms.
15.30 Frauengeschichten. Serie portretten van opmerkelijke vrouwen. Thema: vrouwen boven de veertig.
16.00 Tagesschau.
16.03 Talk täglich - Termin in Berlin. Talkshow.
16.30 Die Trickfilmschau, tekenfilms.
16.45 Der Doktor und das liebe Vieh Engelse serie.
17.10 Punktum. Overdenking van Hanns-Dieter Hüsch.
17.15 Tagesschau.
17.20-18.35 ARD-Sport extra: EK Zwemmen. Finales voor dames en heren vanuit Athene.
18.45 In geheimer Mission. Serie. Afl.: Blutsbande.
19.58 Heute im Ersten.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 ●● Nur keine Hemmungen. Spelprogramma.
20.59 Tagesthemen-Telegramm.
21.00 Report. Achtergrondreportages.
21.45 Dallas. Amerikaanse serie. Afl. Vader , het beste paard van de stal.
22.30 Tagesthemen. Actualiteiten.
23.00 Gaukler. Tv-spel van Gert Steinheimer. Met: Wolf-Dietrich Berg, Roland Kenda, Tillyu Lauenstein e.a. (herh.).
00.30 Tagesschau.
00.35-00.40 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.

Duitsland 2

09.00-13.45 Gezamenlijk programma van ARD/ ZDF.
13.45 Jim Hensons Muppet-Babies. Tekenfilmserie. Afl. Het Muppet-eiland.
14.05 Kalles - Kleister - Kompanie . Verkeerstips voor kinderen.
14.10 Vom Reiz der Sinne. Serie over zintuiglijke waarneming.
14.40 (TT)Die Welt der dreissiger Jahre. Documentaire serie. Afl.1: Börsenkrach, Weltnot und ein neues Amerika, (herh.).
15.10 Die Pyramide. Woord- en begrippenspel. (herh.).
15.58 Programma-overzicht.
16.00 Heute.
16.03 Die Biene Maja. Tekenfilmserie
16.25 logo. Jeugdjournaal.
16.35 Supergran - Die Oma aus dem 21. Jahrhundert. Engelse jeugdserie. Afl. De vrije dag.
17.00 Heute. Aansl.: Aus den Ländern.
17.15 ●●Tele-illustrierte. Gevarieerd magazine.
17.50 Ein Heim für Tiere. Serie. Aansl.: Programma-overzicht (VPS 18.50).
19.00 Heute.
19.30 Wir zählen täglich unsere Stunden. Reportage over Aids in Berlijn.
20.15 (TT+●●)Mein Opa ist genial. Franse speelfilm uit 1987. Met Guy Bedos, Fabien Chombart, Marie Laforet en anderen.
21.45 Heute-journal.
22.10 Filmforum: Wilder Westen - Ferner Osten. Reportage over een filmfestival in Hawaii, waar het belang duidelijk wordt van Amerikaanse films gemaakt door Aziatische Amerikanen.
22.55 Das kleine Fernsehspiel: Atemnot. Tv-film. Met Matthias Haasse en Christina Krüger.
00.05 Heute.
00.10-01.35 Leidenschaft des Herzens. Franse tv-film in 2 delen van Gérard Poitou-Weber. Deel 2. Met: Macha Méril, Didier Flamand, Maite Nahyr e.a. Na de scheiding heeft Colette het erg moeilijk. Uit financiële nood begint Colette een scandaleuze carrière als toneelspeelster.

Duitsland 3 West

14.00 Teletekst-overzicht. **14.15** West 3 aktuell. **14.20** FensterPlatz. **15.25** Kochen wie ein Mann. **15.55** West 3 aktuell. **16.00** Zapp Zarapp, gevarieerd jeugdmagazine. **16.30** Das einsame Haus am Waldesrand, Tsjechische speelfilm. **18.00** Aktuelle Minute. **18.01** Lassie's Abenteuer, jeugdserie.**18.30** Sinha Moca - Die Tochter des Sklavenhalters. Afl.170. **18.57** Programma-overzicht. **19.00** Aktuelle Stunde. **20.00** Wirtschaftliche Entwicklung in Osteuropa, reportage. **20.45** Miami Vice, Amerikaanse misdaadserie.**21.30** West 3 aktuell. **21.45** Die Zeit ist aus den Fügen, reportage. **23.25** Die Wiederkehr von Sherlock Holmes, Engelse serie. Afl.4: Das Ritual der Familie Musgrave. **00.15** Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

15.55 Heidi kehrt Heim, Duits/Amerikaanse speelfilm uit 1967. **17.30** Sesamstrasse, kinderprogramma. **17.58** Menschen und Tiere, natuurfilmserie. Afl.: Vechtvissen. De film geeft inlichtingen over de handel in deze exotische diersoort. **18.22** Philipp, kinderserie. **18.25** Kinder-Verkehrsspot. **18.26** Das Sandmännchen. **18.30** Das Südwest-Journal. **19.00** Sag' die Wahrheit, quiz. **19.30** Schlaglicht. **20.00** Die unsterblichen Methoden des Franz Josef Wanninger, Duitse politieserie, afl. Der Preussische Meister. **20.30** Landesspiegel. **21.00** Nieuws. **21.15** MuM, reportage. Boerenoffers. Overleeft de landbouw in de commerciële oorlog?. **22.00** ■ Pikante Verhältnisse, tv-spel van Helmut Käutner. De armoedige ex-officier George Duroy krijgt op voorspraak van zijn vriend Forrestier een baantje als redacteut. Mevrouw Forrestier help George bij het schrijven van zijn eerste artikel. Hij heeft een oogje op haar, maar zij schijnt voor hem onbereikbaar. **23.50** Biedermeier/Kaleidoskop, historische serie. Afl.4: Die Zeit von 1834-1839. **00.20** Schlagzeilen.

RTL Plus

06.00 RTL Früh-Magazin. Met om 8.35 Show-Laden, gevarieerd programma. (herh.).
09.00 RTL aktuell.
09.05 Hänsel und Gretel. Duitse speelfilm uit 1954 van Walter Janssen. Met: Jürgen Miksch, Ellen Frank, Maren J. Bielenburg e.a. (herh.).
10.05 ■ Der Wolf und die sieben Geisslein. Duitse speelfilm uit 1957 van Peter Podehl. Met: Helmo Kindermann, Harriet Gessner, Gustav Oehler e.a.
11.00 Show-Laden. Gevarieerd programma met Walter Freiwald.
11.35 Die wilde Rose. Serie. Afl.11. (herh.).
12.10 Ihr Auftritt Al Mundy. Serie. Afl.: Mord auf der Modenschau.
13.00 RTL aktuell.
13.10 Der Hammer. Serie. Afl.: Heuern und feuern. (herh.).
13.35 California Clan. Serie.
14.25 Die Springfield story. Serie.
15.10 Ruf des Herzens. Serie.
15.52 RTL aktuell.
15.55 Chips. Serie. (herh.).
16.45 Riskant! Spelprogramma.
17.10 Der Preis ist heiss. Spelshow.
17.45 Sterntaler. Filmquiz.
17.55 RTL aktuell.
18.00 Ihr Auftritt Al Mundy. Serie. (herh.).
18.45 RTL aktuell.
19.20 Knight Rider. Misdaadserie. Afl.: Blindes vertrauen. (herh.).
20.15 Gideon Oliver - Der Professor mit der Spürnase. Das Geheimnis von Coramaya. Amerikaanse speelfilm uit 1989 van Randy Roberts. Met: Louis Gossett Jr., Julie Carmen, Jesse Doran e.a.
22.00 Anpfiff. Voetbalprogramma.
23.00 Explosiv - der heisse Stuhl. Discussieprogramma met Ulrich Meyer.
23.50 RTL aktuell.
00.00-02.05 Nordwest-Passage. Amerikaanse speelfilm uit 1940 van King Vidor. Amerika in de 18e eeuw. Blanke kolonisten trekken steeds verder naar het westen en vermoorden iedere indiaan die hun pad kruist.Met: Spencer Tracy, Robert Young, Walter Brennan e.a.

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit SAT.1 **08.30** SAT.1 BLICK. **08.35** Nachbarn. **09.00** SAT.1 BLICK. **09.05** General Hospital. **09.50** SAT.1 Teleshop. **10.05** SAT.1 BLICK. **10.10** Salzburger Geschichten, Duitse filmkomedie uit 1956. Aansluitend: beurstelegram en tekenfilm. **12.05** Glücksrad. **12.45** Tele-Börse. **13.35** Bingo. **14.00** Police Academy, Amerikaanse serie. **14.25** General Hospital, Amerikaanse serie. **15.10** Nachbarn, Australische serie. **15.35** SAT.1 Teleshop. **15.50** Bonanza, Amerikaanse western. **16.45** Feste feiern. 17.40 SAT.1 BLICK. aansl. SAT.1 Wetter. **17.50** Drei Mädchen und drei Jungen. **18.15** Bingo. **18.45** Guten Abend. Deutschland. **19.15** Glücksrad. **20.00** MacGyver, Amerikaanse serie. **20.55** Sat.1 Blick. **21.00** In geheimer Kommandosache, Amerikaanse legerfilm uiut 1956. **23.00** Spiegel TV Reportage. **23.30** SAT.1 Blick . **23.45** Auf der Flucht, Amerikaanse misdaadserie. **00.35** MacGyver(herh.) **01.25** Vorschau met aansluitend Videotext.

Super Channel

06.30 Victory with Morris Cerullo. **07.00** Nieuws. **07.10** The mix. **09.00** Cartoons galore. **10.00** The mix. **12.30** Perspectives. **13.00** Japanese business today. **13.30** Cartoons galore. **16.00** The mix. **17.00** On the air. **19.00** The mix special. **20.00** Jerusalem series. **20.30** Russia 11. **21.00** Hang loose. **21.30** NASA - the conquest of space. **22.00** Nieuws. **22.10** News special extra. **22.20** The Tuesday movie. **00.20** Nieuws. **00.30** The 80's relived. **01.30** The mix special. **02.00** The mix all night.

TV 5

16.05 Nieuws. **16.20** 40 degrés à l'ombre. **18.30** Bienvenue en France. **18.45** Le jeu des dictionnaires. (herh.). **19.00** Nieuws. **19.20** Clin d'oeil. **19.30** Nieuws. **20.00** Faut pas rever. **21.00** Nieuws en weerbericht. **21.35** Autant savoir. **21.55** Dites-moi. **23.00** Nieuws. **23.15-00.15** Spécial cinéma.

MTV Europe

07.00 Awake on the wildside. **10.00** At the movies. **10.30** Paul King. **15.00** Afternoon mix. **17.00** Report. **17.15** News at night. **17.30** Greatest hits. **18.30** Prime. **19.30** Dial MTV. **20.00** Ray Cokes. **22.30** At the movies. **23.00** Ray Cokes. **23.30** Report. **23.45** News at night. **00.00** Greatest hits. **01.00** Kristiane Backer. **03.00-00.70** Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. **09.45** CNN Newsroom. **12.30** CNN Market watch. **13.30** Business day. **15.00** Larry King. **16.00** World day. **18.00** Crossfire. **19.00** World news. **20.00** World business tonight. **21.00** The international hour. **22.00** World news. **23.00** World business tonight. **23.30** Showbiz today. **00.00** The world today. **01.00** Moneyline. **01.30** Crossfire. **02.00** Prime news. **03.00** Larry King. **05.00** Showbiz today.

TV
FILMS VIDEO

Dinsdag 20 augustus

Nederland 2

21.20 Call me. Matig mengsel van thriller en melodrama, in 1988 gemaakt door Sollace Mitchell. Een aantrekkelijke vrouw krijgt een telefoontje van een mysterieuze beller en maakt een afspraak met hem. Dat is het begin van een hoop ellende. Met Patricia Charbonneau, Sam Freed.

België/TV 1

22.50 Wolfen. Misdaadfilm uit 1981 van Michael Wadleigh is alleen aardig omdat Albert Finney de hoofdrol speelt. Hij moet gruwelijke moorden oplossen. Ook met Diane Venora.

● *Albert Finney in 'Wolfen'. (België/TV 1 - 22.50 uur)*

Duitsland 1/2

11.03 Pane, amore e fantasia. Niemendalletje van Luigi Comencini uit 1953 maakte van Gina Lollobrigida een ster. Ze speelt het mooiste meisje van het dorp dat een jonge agent verkiest boven diens chef. Ook met Vittorio De Sica.

RTL plus

24.00 Northwest passage. Spencer Tracy voert een groep niets ontziende kolonisten dwars door indianengebieden. Ook met Robert Young, Walter Brennan. In 1940 gemaakt door King Vidor.

BBC 1

15.20 Odd man out. Zeer goed gemaakt achtervolgingsverhaal van Carol Reed uit 1947. De politie zit achter een Ierse rebellenleider aan. Met James Mason, Kathleen Ryan.

BBC 2

10.30 Beauty for the asking. Niemendalletje van Glenn Tyron uit 1937. Lucille Ball is de schoonheid die twijfelt of ze haar man in de steek zal laten voor een minnaar.

BBC 2

11.35 Silver Fleet. Een Nederlandse scheepsbouwer saboteert Duitse onderzeeërs tijdens de Tweede Wereldoorlog. Met Ralph Richardson, Willem Akkerman. In 1945 gemaakt door Vernon Campbell Sewell.

Super Channel

22.20 The painted desert. Eerste sprekende rol voor Clark Gable in deze film van Howard Higgin uit 1931. Twee families hebben al jaren ruzie, nu houden een zoon en een dochter van elkaar.

radio

Radio 1
7.07 Echo-magazine (7.30Nws. 7.53-7.58 Woord onderweg). 9.05 Andere koffie.10.05 M V-magazine. 11.05 KRO's schone kunsten. 12.05Echo-magazine 12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land- en tuinbouw). 13.35 Kruispunt. 14.05 Veronica nieuwsradio (17.30 Nws.). 19.04 Veronica sportradio. 20.04 Club Veronica trend. 21.04 Talk radio. 23.07 Met het oog op morgen. 0.02 De nacht klinkt anders. 2.02 Muziek in de nacht.5.02-7.00 VARA's ochtendhumeur.

Radio 2
7.04 Sugar in the morning (7.06-7.12 en 8.04-8.20 AVRORadiojournaal). 9.04 De muzikale fruitmand. 10.04Vrouw zijn op reis. 11.04 Een dag uit het leven van... 12.04Lunchtime. 13.04 Tijdsein. 13.30 Als mensen veranderen.13.54 Grammofoon muziek. 14.04 De Plantage,met om 14.10 'T nut van het algemeen; 14.43 De jazz van Pete Felleman; 15.04 Het spoor terug; 16.04 Ischa; 16.53-Vrije geluiden; 17.04 Het nabije westen; 18.04 Boeken; 19.04Passages, passanten; 20.04 Timboektoe-Vivante.21.00-07.00 Zie Radio 1.

Radio 3
6.02-24.00 VARA's Verrukkelijke Dinsdag. 6.02 Doorloper. 7.04 Carola op de radio. 9.04Denk aan Henk. 12.04 VARA's steen & been show. 14.04Twee meter de lucht in. 16.04 Voorheen VARA's Jackpot. 18.04 De avondspits. 19.04 Dubbellisjes. 20.04 VARA's vuurwerk. 21.04Popkrant. 22.04-24.00 VARA's poppodium.

Radio 4
7.00 Nws. 7.02 Eengoede morgen met de Landelijke voorzitter van de Verenigingvoor huisvrouwen Mevr. Hackenberg-Buitelaar. (8.00Nws.) 9.00 Continu klassiek. 11.00 TROS concertzaal: Philharm. Orch. 12.10 Nieuwe klassieke cd's. 13.00 Nws.13.02 De klassieke top 10. 13.30 Belcantorium. Pianomuziek. 16.35 Muziek van eigen tijd. 17.15 Inkleine bezetting. 18.00 Nws. 18.02 Leger des Heilskwartier. 18.15 Muziek in vrije tijd - vocaal. 19.15 Uit Operette en Musical.20.00 Nws. 20.02 Werken van Giuseppe Martucci (2). Philharmonia Ork. 21.45 Orgelconc. 22.30 Literama. 23.20-24.00 Al fine.

Radio 5
6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sportief 9.25 Waterstanden. 9.30 De wereld in Nederland: Hindostanen. 10.00 De wereld zingt Gods lof.

Omroep Limburg
7.00 Limburg Aktueel. 8.00 Overname Radio 1 actualiteiten. 8.30 Limburg op dinsdag. 9.00 Licht Limburgs. 10.00 De ruilbeurs 12.00 Limburg Aktueel. 13.00 Overname Radio 1 actualiteiten. 17.00 Limburg Aktueel. 18.00-18.30 Het podium.

België/Radio 2
06.00 Nieuws. 6.05 De Ochtendploeg (6.30, 7.00, 7.30 nieuws) 8.00 Nieuws. 8.10 Soes, kalorie-arme en vezelvrije gezelligheid 10.00 Nieuws. 10.03 Platati Platata. 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 Regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Kjokoesen. 14.00 De gewapende man. 17.00 Radio 2 Regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Rock-ola. 20.00 Lukraak. 22.00 Nieuws 10.50 Tekst enuitleg. 11.00 Studio 55. 12.00 Nws. 12.05 Dagvaardig 12.30Middagpauzedienst. 12.50 Musica vocalis. 13.00 Nws. 13.10De verdieping. 14.00 Rondom het woord. 14.30Culturele antropologie. 15.00 NOS Recht, met om 15.00 Weg met die wet; 15.30 Wat moet er nu weer geregeldworden?; 16.00 De kop van Jut; 16.30 De NOS-Ombudsman. 17.35 Postbus 51 radio-magazine. 17.55 Mededelingen en schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Relevant. 18.20 Goudenregen Ensemble. 18.30 Tussen de regels. 18.40Taal en teken. NOS: 19.00 Nieuws en actualiteitenrubriekin het Turks. 19.30 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Marokkaans en het Berbers. 20.15 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Chinees. 20.30-21.00 Graven voor de Farao. 22.05 Haverklap. 23.30-06.00 Nachtradio.

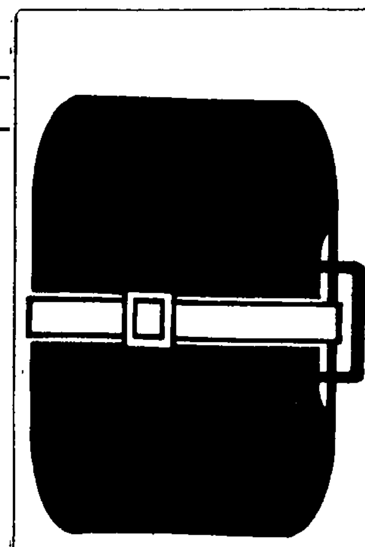
België/BRF
06.35 Radiofrühstück. 07.15 Wunschkasten. (7.45 Agenda: 8.30 Besinnliche Worte). 9.10 Musikexpress.10.00 Gut aufgelegt. 12.00 Musik bei Tisch (om 12.00 en 12.15 agenda). 13.00 Frischauf. Volksmuziek. 14.05 Musikzeit heute. 15.00 Nachmittagsstudio. 16.05 Spotlight: US-charts. 17.05 Oldiekiste. 18.10 BRF Aktuell. 18.40 Jazz. 20.05-20.30 Kinder machen Ferienfunk.

RTL Radio
4.00 Fruhschicht. 6.00 Guten Morgen Deutschland. 9.00 Ein Tag wie kein anderer. 12.00 Life-Style. 15.00 Feierabend. 18.00 Classic-Hits. 21.00 Je t'aime. 24.00-04.00 Nachtradio.

WDR 4
04.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie (8.00 Nachrichten). 9.05 Der Musikpavillon (10.00 Nachrichten). 12.00 Nachrichten. 12.05 Zur Sache 12.07 Gut aufgelegt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Sachwort Wirtschaft. 14.07 Auf der Promenade. 15.00 Café-Konzert. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um Fünf. 17.07 Musik-Express. 20.00 Nachrichten. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.05 Musik zum träumen 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress

Niet iedereen heeft evenveel aanleg voor kanoën

Een man in de Maas

Er staat een man in de Maas. Het water rijkt tot aan het jasje van zijn witte zomerkostuum, zijn broekspijpen deinen zachtjes mee met de stroming van het water. Verbaasd kijkt hij ernaar. Dan vermant hij zich en klautert opnieuw het wankele bootje in. Hij heeft nog twintig kilometer voor de boeg. Aan het einde daarvan zal zijn witte pak de kleur hebben van het Maaswater; grauw. Niet iedereen heeft blijkbaar evenveel aanleg voor kanoën.

In de zomer zijn de gekleurde smalle bootjes op de brede rivier een vertrouwd gezicht. Rustig peddelend, tegen de wind in zwoegend en kleine stroomverstellingen nemend, varen dagelijks tientallen mensen van Borgharen naar Berg aan de Maas. Een dagtocht die Zuid-Limburg van een andere kant laat zien, maar wel om een behoorlijk doorzettingsvermogen vraagt.

Het gezelschap dat zich zondagmorgen bij café Wouters in Borgharen meldt, is zeer gevarieerd. Met vereende krachten sjouwen drie tienermeisjes uit Maastricht hun driepersoons kano naar het water. Stapels boterhammen en blikjes fris worden veilig opgeborgen in een plastic ton, die waterdicht is en - zoals later blijkt - blijft drijven.

Een vader en dochter uit Amsterdam die al voor dag en dauw met het openbaar vervoer op pad gingen om op tijd in Borgharen te zijn, kiezen voor twee kayaks (dichte eenpersoons bootjes met een gat in het midden). Een echtpaar van middelbare leeftijd merkt dat in- en uitstappen niet eenvoudig is, de man heeft voordat de tocht begonnen is al een nat pak.

Watervallen

Eenmaal in de boot kan een kind de was doen. Peddel links, peddel rechts, en dat urenlang. Watervallen en grote stroomversnellingen zijn er niet in de Maas. 'Echte' schepen nemen het Juliankanaal, dit stuk is voor kanoërs en vissers, èn voor een enkele watervogel.

De eerste etappe is bijna tien kilometer lang, ongeveer twee uur varen. Na een uur beginnen ongetrainde spieren in armen en schouders te protesteren. Die protesten laten zich niet het zwijgen opleggen door een adembenemend landschap. Vanaf Borgharen blijft het uitzicht urenlang hetzelfde; veel water, aan de rechterkant (Nederland) een hoge dijk begroeid met onkruid, aan de rechterkant (Begië) een lagere dijk met af en toe een groepje huizen.

Na zo'n anderhalf uur kanoën slaat dan ook niet alleen vermoeidheid maar meligheid toe. „Mamaaaa, je bent de liefste van de hele wereld," schalt het op de rustige zondagmorgen over de Maas. „Alweer niks," klinkt het verbeten na een bocht die alweer niet het beloofde café brengt. Maar de redding is nabij. „Rustplaats nog 1 kilometer," moedigt een groot bord de uitgebluste kanoërs aan. Blijkbaar weet de organisatie dat hier 'de man met de hamer' op de loer ligt.

Kastelein

Behulpzaam trekt de kastelein de kano's op de kant. Het café is een terras aan zijn huiskamer. „Accepteert u ook nat geld," vraagt een man terwijl hij demonstratief een druipend briefje van tien ophoudt.

De kastelein serveert naast koffie, broodjes, frisdrank en marsen ook bemoedigende woorden. „Jullie hebben het saaiste stuk nu gehad, hierna wordt het veel interessanter." Als hij ook nog een flinke stroomversnelling in het vooruitzicht stelt, gaan twee vriendinnen overstag. Ze waren van plan om bij de rustplaats in Geulle af te haken, maar nemen na een korte pauze de peddels toch weer ter hand.

Het tweede deel van de tocht is, zoals beloofd, boeiender. Een paar kilometer als een bezetene tegen een straffe Noorderwind in peddelen is wel doodvermoeiend maar beslist niet saai. En in de lang verwachte stroomversnelling lijkt het wel alsof de kano vleugels krijgt.

Voor extra afwisseling zorgen minder fortuinlijke kanoërs, bijvoorbeeld de man in het wit die nog een paar keer een nat pak haalt en twee jongens die na de stroomversnelling hun boot in snel tempo zien wegdrijven.

Aan het eindpunt in Berg aan de Maas horen de kanoërs dat de omstandigheden die dag niet meezaten: weinig stroming door de lage waterstand èn veel tegenwind.

Maar dan is nog lang niet iedereen binnen.

Voor meer informatie over dagtochten per kano of kayak op de Maas kan men contact opnemen met Kayak Tour Limburg, tel. 043-474899.

mariëtte stuijts

● *In een tweepersoons kano is een goede samenwerking van belang.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Open dag landmacht

De open dag van de Koninklijke Landmacht wordt dit jaar op 24 augustus in Ede gehouden. Het thema is 'De Koninklijke Landmacht in beweging' met het oog op de veranderde politieke en militaire verhoudingen en de invloed daarvan op de landmacht.

Op het kazernecomplex Ede-Oost wordt een presentatie gegeven van de defensieplannen voor de komende jaren en het Nederlandse optreden tijdens de Golfcrisis en de nasleep daarvan. Ook zullen onder meer gevechts- en transporthelicopters worden getoond, materieel dat de aangekondigde luchtmobiele brigade van de landmacht nodig zal hebben. Cavalerie, infanterie en genie zullen demonstraties geven en er zijn nieuwe terreinvoertuigen en een satellietgrondstation te zien.

Fietstaxi in Rotterdam

Het begon twee jaar geleden als een idee, een fantasie. De Rotterdammer Wolfgang Groen zag in Indonesië de riksja's rondrijden, en dacht: dat kan in Rotterdam ook, zo'n milieuvriendelijke taxi. Hij vond een stadgenoot, Dirk de Bruijn, die er ook wel wat in zag. Samen richtten ze het bedrijfje Wodi op.

Vorige week was het eindelijk zover. Net als in Djakarta rijden er in Rotterdam fietstaxi's rond, waarmee de reiziger zich door heel de stad kan laten vervoeren. „De fietstaxi is zeker niet bedoeld als concurrent van de gewone taxi," verzekert Dirk de Bruijn. „Wij verzorgen vooral toeristische ritten binnen de stad, maar men kan de fietstaxi natuurlijk ook voor gewone ritten gebruiken."

Zijspan

Hij en zijn compagnon zijn geen van beiden echte fietsdeskundigen. De Bruijn komt uit de vleesindustrie en Groen uit de bloemenhandel. Desondanks zijn ze nu, na veel tegenslagen, tevreden over de constructie van de fietstaxi's. De fietsen met zijspan maken een comfortabele indruk. De geel-groene karretjes zullen snel een niet weg te denken element vormen in het stadsverkeer, hopen de kersverse ondernemers. Met de groene kleur wil Wodi het milieuvriendelijke karakter uitdrukken. De gele kleur moet de aandacht trekken.

Goedkoop is de fietstaxi niet. Per kwartier betaalt de reiziger vijftien gulden. „Maar daarvoor krijg je heel veel terug," vindt Wolfgang Groen. „Je krijgt rustig de tijd om de stad te bekijken als een koning op een stoel." Wodi wil ook toeristische rondritten door de stad organiseren.

Als het regent blijft de fietstaxi binnen. Ook al rijdt de taxi alleen in Rotterdam, de afstanden kunnen voor de 'chauffeurs' aanzienlijk zijn. Begin er maar eens aan om de ene kant van de stad naar de andere te fietsen als je ook een volwassene in het zijspan moet meezeulen. Geen peuleschilletje, zeker, erkent Groen. „Maar de chauffeurs rijden niet langer dan anderhalf uur. Daarna worden ze afgelost," verklaart hij. Ondanks de zwaarte van het werk blijkt het niet moeilijk om mensen te vinden die als fietstaxichauffeur willen werken.

DINSDAG 20 AUGUSTUS

EPEN: Diaklankbeeld over natuur, monumenten, kastelen en foklore. Gemeenschapshuis, Wilhelminastraat 39, aanvang 20 uur.

MECHELEN: IVN-wandeling van 2,5 uur, vertrek om 19.15 uur bij VVV-kantoor.

WITTEM: Vesperviering en rondleiding door klooster en tuin aan de Wittemerallee tussen 19 en 21 uur.

GULPEN: IVN-wandeling met gids, vertrek bij VVV-kantoor om 19.30 uur.

MAASTRICHT: Orgelconcert O.L.-Vrouwenkerk om 20 uur.

VAALS: Tocht met gids bij Toren van Malschaert op het Drielandenpunt, tussen 11 en 13 uur. Deelname 10 gulden, kindere 5 gulden.

Tussen 14 en 17 uur doorlopende theatervoorstellingen in de Toren van Malschaert. Entree 15 gulden, kinderen 7,50 gulden.

VALKENBURG: In het openluchttheater treden Bassie en Adriaan op met hun lachspektakelshow. Entree 10 gulden, aanvang 14 uur.

SCHIN OP GEUL: Concert Mannenkoor Internos in het gemeenschapshuis, Mauritiussingel. Aanvan 20.30 uur, entree gratis.

BAARLO: Om 14.00 uur vertrekt vanaf het VVV-kantoor een fietsexcursie naar het stuwen- en sluizencomplex in de Maas onder Belfeld.

MEIJEL: Tussen 14.00 en 15.30 uur zijn er huifkartochten vanaf het parkeerterrein achter het postkantoor.

Een deel van deze wandeling is ook opgenomen in een van de andere routes in deze serie, maar deze wandeling is veel langer, bijna 14 kilometer, en begint bij het VVV-kantoor in Vijlen. De route komt grotendeels overeen met die van wandeling 4 uit Wandelgids Zuid-Limburg in Elmar Wandelgidsen.

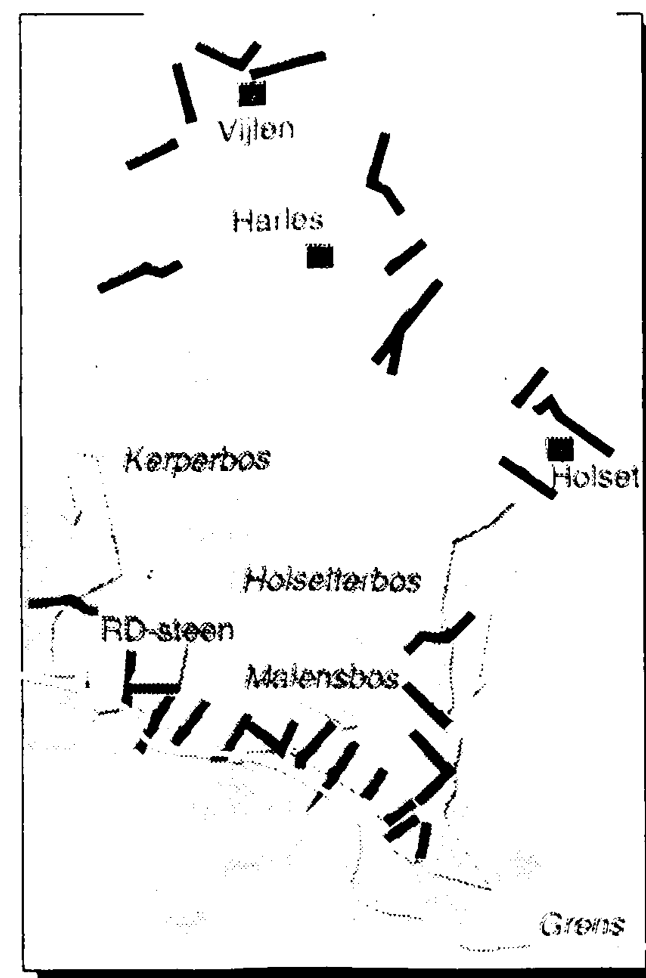
Het begint direct heel schilderachtig, want u moet naast het kantoor omlaag, een smal pad af, na de trapjes door het draaihek het weiland in. Loop tot onderaan, volg de berm daar tot u weer bij een draaihek komt, ga daar rechts (u kunt niet veel anders) en tot op een verharde weg, daar rechts en vrijwel meteen weer links, een landweg in, die in een lange slinger naar het Vijlenerbosch voert. Blijf deze gedeeltelijk holle weg volgen in zuidzuidoostelijke richting, hetgeen betekent dat u de holle weg vlak voor een bocht naar rechts linksaf verlaat, op een T-kruising komt waar u rechts gaat en op een driehoekskruising van boswegen weer rechts aanhoudt. U komt uiteindelijk op de Epenerbaan, die u oversteekt.

Als u de juiste weg hebt genomen dan neemt u vrijwel direct de tweede bosweg links. U kunt controleren of u op het rechte pad bent als u korte tijd later de merksteen van de rijksdriehoeksmeting passeert. Deze weg, die langs de grens met België voert, blijft u, ondanks alle zijwegen, enkele kilometers lang volgen; de weg is vrijwel horizontaal, want hij volgt de hoogtelijn van het landschap. Kijk uit naar een mogelijkheid om scherp links af, een naar het noorden voerende verharde bosweg in te gaan. Op de 'punt' staat een klein betonnen paaltje. U bevindt zich dan recht ten noorden van grenspaal nummer 5, en de weg wordt 'begeleid' door een ruiterpad, door licht gemengd bos.

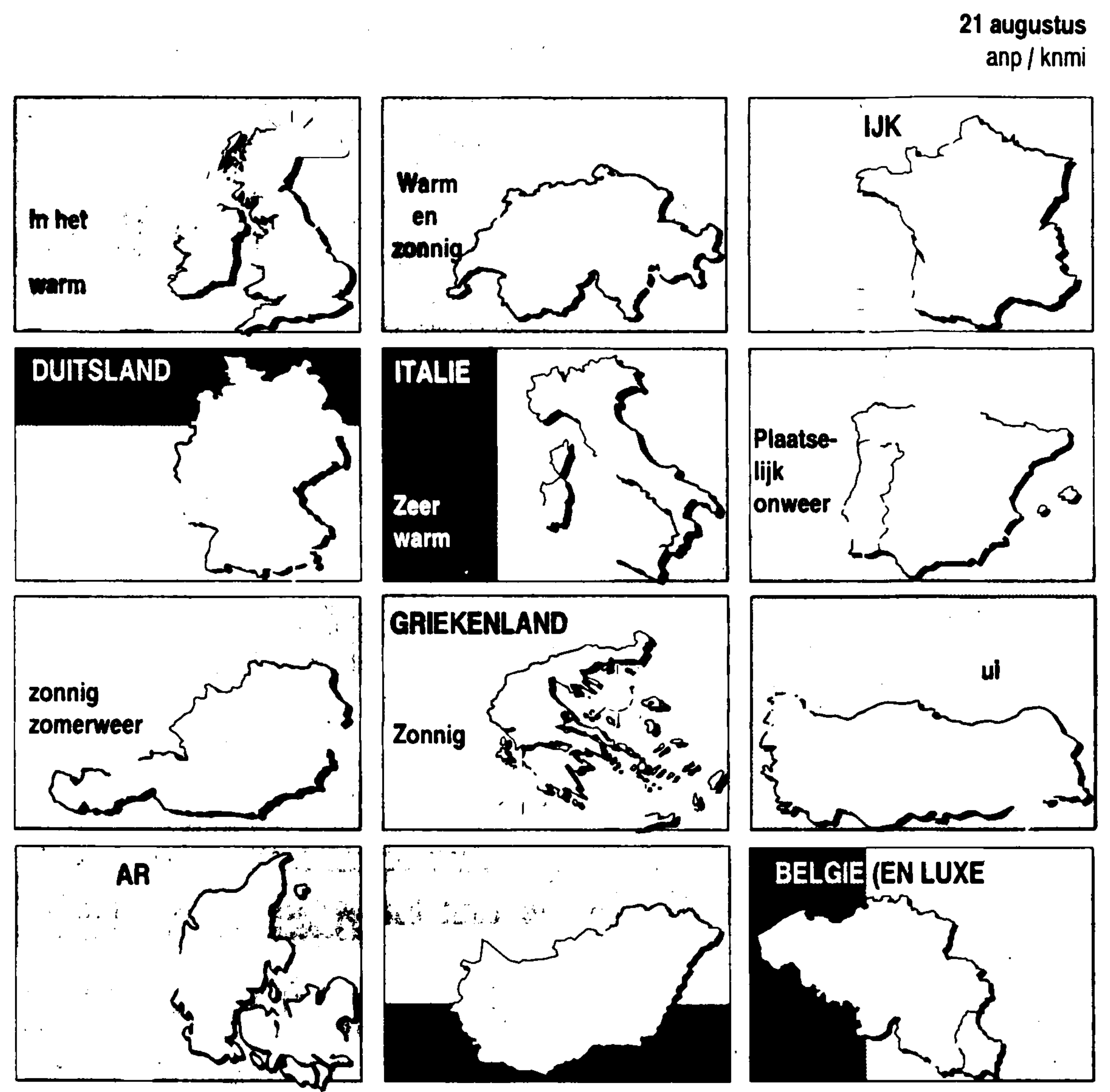
Volg deze weg, steek de Epenerbaan weer over, en neem na de bocht een van de twee wegen op een splitsing; later komen de twee takken weer bij elkaar. Op de rechtertak ziet u Vaals, links de kerktoren van Vijlen.

U loopt door tot in Holset, waar u links aanhoudt en een landweg volgt. Op een T-kruising gaat u links en meteen weer rechts, op de volgende T-kruising in een bij Harles horend gehucht weer links en een paar honderd verder op deze asfaltweg rechts tussen de nu volgende eerste huizen van Harles door. Let op de binnenplaats rechts. Blijf steeds richting Vijlen (toren) lopen, links aanhouden dus. U passeert een bungalowpark en kunt in Vijlen via een route naar eigen keus naar de kerk en het VVV-kantoor terug lopen.

Alle wegen zijn goed begaanbaar, u hebt er vier uur voor nodig en een topografische kaart kan nuttig zijn, evenals wat gevoel voor oriëntatie.

LD Infographic Karel Gerrits

● **HEERLEN**

Royal: Highlander 2, dag. 15 19.15 en 21.30 uur, za zo ook 17 uur, za 24 uur. **Rivoli:** New Jack City, dag. 18.45 en 21 uur. Teenage Mutant Ninja Turtles 2, dag. 14.30 uur, za zo ook 16.30 uur. **Maxim:** King Ralph, dag. 14.30 19 en 21 uur, za zo ook 16.30 uur. **H5:** Robin Hood; prince of thieves, dag. 14.30 18 en 21 uur. Teen Agent, dag. 14.15 18.45 en 21.15 uur, za zo ook 16.15 uur. The naked gun 2 1/2, dag. 14 19 en 21.30 uur, za zo ook 16 uur. Switch, dag. 19 en 21.30 uur, za zo ook 17 uur. Return to the Blue Lagoon, dag. 19 uur, za zo ook 17 uur. Assepoester, dag. 14 en 15.30 uur. Hudson Hawk, dag. 21 uur. De kleine zeemeermin, dag. 14 en 15.30 uur.

● **SCHAESBERG**

Autokino: The Hard Way, dag. 21.45 uur. Hudson Hawk, vr za 24 uur.

● **MAASTRICHT**

Mabi: Teen Agent, dag. 19 en 21.30 uur, dag. beh. vr ook 14.30 uur. Teenage Mutant Ninja Turtles 2, dag. beh. vr 14.30 uur, vr 14.15 uur. Hudson Hawk, dag. 21.15 uur, vr ook 19 uur, za t/m do ook 18.45 uur. Return of the Blue Lagoon, vr 14.15 en 19 uur, za t/m do 18.45 en 21.15 uur. New Jack City, dag. 21.15 uur. King Ralph, vr 14.15 19 en 21.15 uur, za t/m do 14.30 18.45 en 21.15 uur. **Ciné-K:** Dances with wolves, dag. 20 uur. **Cinema-Palace:** Robin Hood; prince of thieves, dag. 14 17.15 en 20.45 uur. The Naked Gun 2 1/2, dag. 14 16.30 19 en 21.30 uur. Switch, dag. 16.30 19 en 21.30 uur. Assepoester, dag. 14.30 uur. **Lumière:** Sailors don't cry, vr zo 20.30 uur, za 22.30 uur. Damnation, vr zo 22.30 uur, za ma 20.30 uur. Working girls, ma wo 22.30 uur, di do 20.30 uur. Tales of ordinairy madness, di do 22.30 uur, wo 20.30 uur. **Kinderfilmhuis Zoem:** Pippi Langkous, di wo 14 uur.

● **VALKENBURG**

Openluchttheater: The silence of the lambs, za 22.30 uur.

● **GELEEN**

Roxy: The Naked Gun 2 1/2, dag. 20.30 uur, zo ook 15 uur. **Studio Anders:** Not without my daughter, dag. 20.30 uur. Return to the Blue Lagoon, zo wo 15 uur.

● **SITTARD**

Forum: Robin Hood; prince of thieves, dag. 14 en 20.30 uur. Dances with wolves, dag. 20.30 uur. Teenage Mutant Ninja Turtles 2, dag. 14 uur.

● **ECHT**

Royal-MicroRoyal: King Ralph, vr t/m di en do 19.30 uur. Dances with wolves, vr t/m di en do 20 uur. The silence of the lambs, vr t/m di en do 21.45 uur.

● **ROERMOND**

Royal: The Naked Gun 2 1/2, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Assepoester, zo wo 14.30 uur. **Royaline:** Mermaids, dag. 20.30 uur, zo ook 14.30 en 16.30 uur, wo ook 14.30 uur.

● **HEERLEN**

Openbare Bibliotheek, Raadhuisplein 20. Expositie met schilderijen en tekeningen van Theo Lenssen. T/m 23/9, geopend ma t/m do 16-20 uur, di, wo en vr 14-17 uur, za 10-13 uur.. **Bezoekerscentrum Schrieversheide**, Schaapskooiweg 99. Expositie 'Roofvogels in Nederland'. T/m 29/9, geopend van di t/m zo van 11-17 uur. **Stadsgalerij Heerlen,** Raadhuisplein 19. Expositie 'Hedendaagse Fin de Siècle'. T/m 1/9, open di t/m vr van 11-17 uur en za en zo van 14-17 uur. **Galerie Het Wevertje,** Weverziekenhuis. Olieverfschilderijen van Jan Penders. T/m 31/8.

● **HOENSBROEK**

Kasteel Hoensbroek. Werk van Jack Vreeke en Cor Weerts met als thema Straattheater. T/m 25/8.

● **LANDGRAAF**

Raadhuis. De Bokkerijders in de literatuur. Van 6/9 t/m 27/9, open ma t/m vr 9-12 uur, ma en do ook 14-16 uur, do ook 17-19 uur. **Galerie Gaudi.** Hereweg 83. Lenie van Vugt, objecten en Petra Dijkers, tekeningen en schilderijen van 1/9 tot 6/10, do t/m zo van 10 tot 17 uur.

● **BRUNSSUM**

Galerie Het Kijkraam, Akerstraat 124. Expositie van Jenny Roost en Thea en Adri Zoethout. T/m 1/9, open di t/m zo van 14-18 uur. **d'r Brikke-Oave,** Lindeplein 5a, hommage aan een tuin, werken van Paula Janken-Wolfs, 30/8 tot 23/9, ma t/m vr van 10-12, van 14-17 en van 19-21 uur. Zo van 15-17 uur.

● **SCHINVELD**

Galerie Wunnik, Eindstraat 58. Recent werk van Jos van Wunnik. Geopend iedere zo van 14-18 uur. Tevens lichtplastieken van Coen Kaayk.

● **MAASTRICHT**

Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5. Expositie van Toon Teeken en Shinkichi Tajiri. T/m 1/9, open di t/m vr van 10-17 uur en za en zo van 11-17 uur. **Natuurhistorisch Museum**, De Bosquetplein 6-7. Foto-expositie door natuurfotografengilde. Open ma t/m vr 10-12.30 en 13.30- 17 uur, za en zo 14-17 uur. **Dominicanerkerk**. Serpo. De slangenwereld tentoongesteld. **Galerie Henn,** St. Nicolaasstraat 26c. Expositie met werk van Els Ceulemans, Wim Salki, Tuur Faeks, Gert-Jan Dols en Theo Lenssen. T/m 7/9, open 18-21 uur. **Hoes met de kiekdoes** , Bogaardenstraat 43. Schilderijen, objecten, poppen en attributen van Pieke Dassen. T/m 31/8, open di t/m za 10-17 uur. **Amarna**, Rechtstraat 84. Sieraden en objecten van Yvonne Savelkoul. Tot en met 30/9. Di t/m vr 11 tot 18 uur, do tot 21 uur en za van 11 tot 17 uur. **Gouvernement**, Limburglaan 10. Keuzewerk 4, hedendaagse kunst van Frank Halmans, Norbert Heyers, Martha Laugs en Egied Simons. T/m 4/10, op werkdagen van 9 tot 17 uur. **Hellart** , St. Bernardusstraat 22, Multiple, diverse kunstenaars, 25 aug t/m 15 sept, do t/m zo 13 - 18 uur.

● **SITTARD**

Kritzraedthuis, Rosmolenstraat 2. Tentoonstelling met tekeningen van Alexandra Korsakova. T/m 24/8 geopend do t/m vr 10-17 uur en za en zo van 14-17 uur.

● **GELEEN**

Liass, Elisabethstraat 9. Werk van Vera en Jos Carovigno. Tot 1 oktober. Open werkdagen van 8.30-17 uur.

Limburgs agblad voor ostelijk uidlimburg

Dinsdag 20 augustus 1991 ● Pagina 11

ET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN.
HEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE,
ARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Boete

● Vergeetachtigheid kan soms ostbaar zijn.
en meerderheid van de overeders die zich voor de kantonechter moeten verantwoorden omt dan ook op de koffie. Meig foutparkeerder of snelheidsovertreder had zich een lein bedragje kunnen besparen, ware het niet dat de 'vergeetachtigheid' op de loer lag. e politie maakt het ons al zo emakkelijk. Niets is eenvoudier dan het gele recuutje onder e ruitenwisser te betalen. Denen we daar niet aan, dan is er og altijd het schikkingsvoorel. Die acceptgirokaart wordt ota bene keurig thuis bezorgd. aar ja, die verstrooidheid...

Boete (2)

● Of.. verwacht de bekeurde at de rechter rekening houdt et verzachtende omstandigheen. In een enkel geval gebeurt at. Mr l'Orty toonde gisteren egrip voor de mensen die hem ersoonlijk uitleg kwamen geen, maar zei hij: „het transacevoorstel betalen is goedkoper n véél eenvoudiger. De prijs r zitting wordt altijd hoger." en advies om te onthouden, ant 'vergeten te betalen' is och niet zo'n beste smoes...

Verkeerd

● Scholen en sport hebben naurlijk veel met elkaar te maen, maar om René Delsing nu eteen voorzitter van de Kerkadse sportraad te maken, terijl hij voorzitter is van de atholieke Schoolraad in Kerkade, dat gaat te ver. Delsing oudt zich dus bezig met choolse' aangelegenheden en ls oud-rector van het Antonius octor College, gaat hem dat itstekend af. De Kerkradeaar kwam gisteren aan het oord in het artikel over Eurode.

Schuur

● Prachtig, zoals de Avro zardagmiddag de finish van de rofronde door Nederland in eeld bracht. Mooie sport, opgeeurd met mooie plaatjes van et fraaie Mergelland. Het had llemaal nog veel mooier kunen zijn wanneer de omroep ok een 'mooie' reporter naar ulpen had gezonden. Let wel, wij twijfelen niet aan de wieerkennis van meneer Leo Driessen, maar vast staat wel dat we hier niet te maken hebben met een muziekliefhebber. Ronduit ergerlijk immers was et feit dat het dixielandorkest en de blaaskapel, die de stemming in Gulpen (nog) verder probeerden op te voeren door Driessen werden 'afgemaakt' met de opmerking: die hadden eter nog wat in de schuur kunen blijven oefenen.

Schuur 2

● Persoonlijk vonden wij het op tv wel aangenaam klinken, die muziek op de achtergrond. Bijkomend voordeel was dat de Limburgse kijkers zich even niet hoefden te ergeren aan foutieve inlichtingen van de verslaggevers, die het bijvoorbeeld zonder enige gewetenswroeging hadden over de gemeente Wijlre. Maar we hadden het over die muziek. Bij schaatsen in Heerenveen, bij de Elfstedentocht, bij tal van voetbalwedstrijden wordt de sfeer verhoogd door kleine (huis)orkesten. Die bepaald niet allemaal even goed uitblinken door een heldere speeltrant, een fijnzinnige toonafstemming en een virtuoze techniek. Maar gelukkig stoort zich daar niemand aan, bij dat soort evenementen gaat het er immers alleen en vooral om dat er 'geluid' uit die instrumenten komt. Liefst herkenbaar geluid, zodat de toeschouwer luidkeels kan meezingen (ook hier laten wij een oordeel over de kwaliteit maar even achterwege). Een ding staat vast, iedereen vindt dat het erbij hoort: hard of zacht, mooi of lelijk, zuiver of vals. Waarbij aangetekend moet worden dat Limburgse muzikanten sinds jaar en dag in alle opzichten bewijzen hun mannetje te staan op blaasgebied. Alleen Leo Driessen vindt het maar niks.
Wedje maken dat die man geen muzieknoot zo groot als de afstand tussen Gulpen en Hilversum kan lezen?

Half jaar niet rijden in weekeinde

Snelheidsmaniak krijgt auto terug

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – „Volgens mij bent U iemand van een dikke auto en verder lak aan alles", zei officier van justitie mr J. Hermans gistermorgen tegen inwoner van Spaubeek. Deze moest zich voor kantonrechter mr l'Orty verantwoorden voor een snelheidsovertreding.

De Spaubeekenaar (40) werd drie weken geleden op de Parrallelweg in Heerlen aangehouden. Hij reed ruim zestig kilometer harder dan de toegestane snelheidslimiet van vijftig kilometer per uur. Ook sloeg de man linksaf zonder richting aan te geven. Zijn auto werd ter plekke door de politie in beslag genomen.

Volgens raadsman mr De Doorn stond de inbeslagname van de personenwagen niet in verhouding tot de zwaarte van het gepleegde delict. „Mijn cliënt is zwaar gestraft door de inbeslagname. Als zelfstandig ondernemer heeft hij drie weken gebruik moeten maken van een huurauto", aldus de advocaat.

De teruggave van het voertuig was niet het probleem tijdens de zitting. Daarmee gingen zowel de officier van justitie als de kantonrechter akkoord. Beiden plaatsten echter vraagtekens bij het verkeersgedrag van de Spaubeekenaar. „Met een viertal snelheidsovertredingen in een kleine twee jaar bent U een notoire recidivist", aldus officier Hermans. Hij vroeg een boete van 950 gulden en drie maanden onvoorwaardelijke ontzegging van de rijbevoegdheid.

Kantonrechter l'Orty vond de boete redelijk en nam die in zijn vonnis over. Maar hij veranderde de drie maanden onvoorwaardelijke ontzegging van de rijbevoegdheid in zes maanden voorwaardelijk. In het weekeinde mag de man het komende half jaar echter onder geen voorwaarde in zijn auto rijden.

Alleen dan acceptatie van stort vervuilde grond

Buurt Hermangroeve eist milieumaatregelen

Van onze verslaggever

EYGELSHOVEN – De omwonenden van Hermangroeve in Eygelshoven zijn niet van plan zonder meer te accepteren dat in de vroegere bruinkoolgroeve een stortplaats wordt ingericht. De provincie wil daar tijdelijk de vervuilde grond van het Lauraterrein opslaan. Tevens moet er ook vervuild slib uit rivieren en beken opgeslagen worden. „De gevolgen voor de omgeving zullen dan beperkt moeten worden, anders is het niet acceptabel," aldus één van de omwonenden.

De provincie onderhandelt met Laura en Vereeniging, de eigenaresse van de oude bruinkoolgroeve, over aankoop. „Wij zijn bezig met verkoop van het onroerend goed, dus het komt ons goed uit dat de provincie interesse heeft. Wij zijn dus in principe bereid de groeve in eigendom over te dragen," aldus directie-secretaris Brands van Laura en Vereeniging. De maatschappij heeft ooit de groeve al grotendeels gevuld met mijnsteen.

De gemeente Kerkrade heeft nog geen standpunt ingenomen. „Maar het plan is voor ons wel bespreekbaar. We praten met de provincie onder andere over de milieu-aspecten. Als er een definitief voorstel komt, dan zal het bestemmingsplan veranderd moeten worden," aldus een woordvoerder. De Kerkraadse gemeenteraad zal zich dan over het hele plan buigen.

Belangen

Opmerkelijk is dat de omwonenden van de groeve het belang van het opslaan van de vervuilde grond van het Lauraterrein inzien. „We hebben nog geen brief gehad van de gemeente, dus we weten nog niet precies wat er komt. Als we van te voren door deskundigen op de hoogte gesteld worden van wat er gestort wordt en wat voor een gevolgen dat heeft, ben ik bereid het te accepteren. Maar dan wil ik wel eerst die deskundigen horen," zegt mevrouw Schobben, één van de buurtbewoners. „Die vervuilde grond moet ergens naar toe. Naar het buitenland brengen (zoals in het verleden gebeurd is) zou ik a-sociaal vinden. Dat belang moet je ook afwegen."

C. Pearce heeft al eens een succesvolle actie gevoerd tegen het plan van Laura en Vereeniging om ten noorden van de groeve grind te gaan delven. Ook nu staat hij niet te juichen. „We krijgen te maken met verkeersoverlast, want de auto's die de grond gaan vervoeren moeten hier langs en ten tweede vinden er vernielingen in de natuur plaats. In de groeve en dan met name op de hellingen groeien mooie bomen. Ook zijn er vijvers. Er wonen veel eekhoorns, kikkers, padden, en zelfs oeverzwaluwen zijn hier gezien."

Pearce is van plan bezwaar te maken tegen de plannen. „Maar met eventuele aanpassingen en maatregelen om het milieu te beschermen zou ik eventueel kunnen instemmen, maar dan moeten er vergaande milieumaatregelen genomen worden," zegt hij.

De provincie wil op korte termijn de Hermangroeve gaan gebruiken. Over een half jaar zou met de inrichting begonnen moeten worden. Deputé Henk Riem heeft de Staten om geld gevraagd voor een onderzoek naar de inrichten van een vuilstort waar 150.000 tot 200.000 ton vervuilde grond in gestort moet kunnen worden.

● *Kantonrechter l'Ortye wijst naar de Peter Schunckstraat. Naast hem de automobilisten die betrokken waren bij het ongeval met hun getuigen en advocaten.* Foto: FRANS RADE

In verband met ongeval op kruising Heerlerbaan

Rechtspraak op de openbare weg

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – Kantonrechter mr l'Ortye heeft zich gistermiddag persoonlijk op de hoogte gesteld van de verkeerssituatie op de kruising Heerlerbaan met de Wienweg in Heerlen. Op die plaats vond op carnavalsdinsdag 27 februari 1990, omstreeks half tien 's avonds een aanrijding plaats.

Een automobilist uit Heerlen reed eerst vanuit de Peter Schunckstraat de Heerlerbaan op en sorteerde vervolgens voor, om de Wienweg in te slaan.
Bij die manoeuvre kwam hij in botsing met een achteropkomende auto, die hem wilde inhalen. Deze wagen werd bestuurd door een jongeman uit Kerkrade. Beide auto's liepen flinke schade op bij het ongeval. Niemand raakte gewond.
Tijdens de behandeling van de zaak voor het kantongerecht, was zoveel onduidelijkheid gerezen over de schuldvraag, dat de kantonrechter zelf een kijkje wilde nemen op de plaats van het ongeval.

Ook gistermiddag bleek de zaak zo ingewikkeld dat die niet op straat afgehandeld kon worden. Kantonrechter l'Ortye liet de zaak door beide partijen voorlichten over de aanrijding, nu ruim anderhalf jaar geleden. Daarna ging het gezelschap terug naar het kantongerecht, waar de getuigen gehoord werden.

Officier van Justitie J. Hermans legde beide bestuurders een strafbaar feit ten laste. Tegen de Heerlenaar eiste hij een boete van honderd gulden omdat deze 'op hinderlijke wijze linksaf wilde slaan'. De jongeman uit Kerkrade wilde de officier tweehonderd gulden laten betalen wegens te hard rijden en gevaarlijk inhalen.
Kantonrechter l'Ortye wilde de materie nog eens rustig bekijken. Hij deed gistermiddag geen uitspraak. Die laat nog twee weken op zich wachten.

Advocaat eist afbraak geluidswal Belgiëstraat

Van onze verslaggever

GELEEN – „Er is maar één maatregel mogelijk en dat is afbraak van de geluidswal." Mr R.Bedaux betoogde gistermorgen tijdens een kort geding, aangespannen door twee bewoners van de Belgiëstraat, dat de gemeente Geleen bij de aanleg van de geluidswerende voorziening langs de Belgiëstraat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur heeft geschonden. Hij eiste ook dat de wal weer werd verwijderd.

„De Nederlandse wet geldt ook voor de gemeente Geleen," stelde Bedaux namens de twee omwonenden die naar eigen zeggen alle bewoners van de Belgiëstraat vertegenwoordigden. Volgens de raadsman heeft Geleen zonder vergunning de wal aangelegd en in strijd gehandeld met het bestemmingsplan, de bouwverordening en de afvalstoffenwet. En dat alles zonder overleg met de omwonenden.
Op die manier maakt de gemeente misbruik van haar bevoegdheden, aldus Bedaux, die met name zwaar tilde aan het in strijd handelen met het bestemmingsplan. „Daardoor heeft de gemeente de mensen de kans ontnomen om bezwaren in te dienen tegen de geluidswal."
Advocaat mr H.Lamers trok namens de gemeente Geleen het boetekleed aan. Hij erkende dat de gang van zaken rond de geluidswal zeker geen schoonheidsprijs verdiende.
„De gemeente heeft zich al eerder daarvoor verontschuldigd. Er is inderdaad tegen het geldende bestemmingsplan gehandeld, maar de gemeente is hard bezig dat te corrigeren en de geluidswal te legaliseren. De omwonenden krijgen vanaf 23 augustus de kans om hun bezwaarschriften in te dienen. Het is zinloos de wal nu weg te laten halen," aldus Lamers.
De raadsman van Geleen stelde nog eens nadrukkelijk dat een akoestisch onderzoek heeft uitgewezen dat de geluidswal wel degelijk noodzakelijk is. Helaas kan die niet dichter langs de A76 komen te liggen wegens een toekomstige derde rijstrook en een leidingenstrook.
Lamers stelde heel wat vraagtekens bij de protesten van de omwonenden. Lamers wees verder op een brief waarin een aantal bewoners van de Belgiëstraat zelf om geluidswerende voorzieningen langs de A76 had gevraagd. Bovendien had ook één van de eisers een brief aan B en W van Geleen mede-ondertekend waarin geschreven stond dat de bewoners niet tegen een geluidswal als zodanig waren, aldus Lamers.
Bedaux wierp tegen dat de gemeente wel degelijk op de hoogte was van het feit dat alle bewoners tegen de wal waren. Hij verwees naar een petitie die aan wethouder B.Hoedemakers was aangeboden. Bovendien distantieerde eiseres Knoups zich van de door haar ondertekende brief die buiten haar medeweten door een medeschrijver 'geherformuleerd' was.

Volgens Bedaux hoefde rechtbankpresident mr F.Eliëns zich niet te buigen over de vraag of het algemene belang van de geluidswal zwaarder moest wegen dan de bezwaren van de omwonenden. „Algemeen belang houdt niet in dat zo maar inbreuk gemaakt kan worden op allerlei normen."
De rechtbank doet op 2 september uitspraak.

Te weinig ambtenaren burgerlijke stand

Maastricht benoemt vier 'trouwhulpen'

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Vier Maastrichtse vrouwen worden benoemd tot onbezoldigd ambtenaar van de burgerlijke stand. Dat uitsluitend voor het sluiten van huwelijken wanneer zij daartoe door het hoofd van de afdeling burgerzaken worden opgeroepen.

Zoals bekend heeft de gemeente Maastricht enige tijd geleden kandidaten opgeroepen voor het voltrekken van huwelijken in het stadhuis. Er kwamen 55 reacties binnen, waaruit in eerste instantie 12 personen werden geselecteerd.

In Maastricht, waar jaarlijks ongeveer 800 huwelijken worden gesloten, is een tekort aan bevoegde ambtenaren waardoor steeds meer huwelijken moeten worden doorverwezen naar randgemeenten, die dan de huwelijksrechten innen terwijl de kostenloze huwelijksaangifte en het onderzoek in de eigen woonplaats moet geschieden.

Van de 800 huwelijken neemt de speciaal daartoe benoemde trouwambtenaar de helft voor zijn rekening. De resterende 400 huwelijken moesten totnutoe door twee andere ambtenaren worden gesloten, die dit hun gewone werk moesten doen. De nieuwe ambtenaren worden per trouwerij betaald. Zij zullen in de gemeenteraadsvergadering van 3 september worden benoemd.

Oproep vorming breed front tegen wao-plan

HEERLEN – De Socialistische Partij (SP) in Heerlen heeft maatschappelijke organisaties in de regio opgeroepen een breed wao-front te formeren. „Verschillende landelijke organisaties hebben de handen ineen geslagen in de strijd tegen de afbraak van de wao, dat moeten we op regionaal niveau ook doen," aldus de partij.

De SP-afdelingen in Heerlen, Kerkrade, Landgraaf en Brunssum hebben allerhande groeperingen, zoals vakbonden, politieke partijen, organisaties van uitkeringsgerechtigden, enzovoorts uitgenodigd om in actie te komen tegen de plannen van het kabinet om de waote beperken.

Er moet een bijeenkomst komen van vertegenwoordigers van al deze organisaties. De SP heeft echter nog geen datum en plaats bepaald voor zo'n bijeenkomst. Eerst willen de socialisten afwachten hoe er gereageerd wordt op hun voorstel om een wao-front in het leven te roepen.
De maatschappelijke organisaties is in een brief gevraagd de SP zo snel mogelijk te willen laten weten of men bereid is deel te nemen.

Bromfiets kwijt na val

MEERSSEN – Behalve een onfortuinlijke val had een inwoner van Hoensbroek ook nog de pech dat zijn bromfiets werd gestolen. De man viel op het Kruisberg-fietspad naast de A2 naar Meerssen. Ter behandeling van de opgelopen verwondingen moest hij worden overgebracht naar het ziekenhuis, waarbij zijn brommer achterbleef. Toen hij later terugkeerde om het voertuig op te halen was het weg.

Op de Kloosterweg te Bunde werd zondagavond ook al een bromfiets gestolen: een blauwe Peugeot met witte sterwielen en een wit zadel. En een bromfiets die op de Kloosterweg gistermiddag werd weggenomen werd later een straat verder totaal vernield teruggevonden. Het betrof een zwarte Honda.

Inbraken in auto's

ONDERBANKEN – In zes personenauto's die in Jabeek en Bingelrade geparkeerd stonden is in de nacht van zaterdag op zondag ingebroken. In alle gevallen werd de radio-casetterecorder uit de auto's gehaald. In twee gevallen werd ook nog een jas meegenomen. De politie vermoedt dat de inbraken het werk zijn van een en dezelfde dader.

Jongen na diefstal in kraag gevat

SCHINNEN – Een 19-jarige jongen uit Doenrade is zondagnacht door de politie opgepakt nadat hij was betrapt op het stelen uit huizen en auto's. De jongeman liep de straat af en voelde overal aan auto's en deuren van schuurtjes en opberghokken. Merkte hij dat er deur open was, dan keek hij of er iets van zijn gading te vinden was. Zo had hij al een fles Cola, een tent en nog wat ander materiaal op zak toen de politie hem, na een tip van buurtbewoners, in de kraag greep. De jongeman werd meegenomen naar het politiebureau maar in de loop van gisteren weer in vrijheid gesteld.

Enige en algemene kennisgeving

†

Wij allen hebben je mogen begeleiden in je laatste levensdagen. Het was een grote vreugde dit in saamhorigheid voor je te mogen doen.
Je was voor ons een lieve echtgenote, mamma, schoonmoeder, oma, zus, schoondochter, tante en nicht. Wij konden altijd op je rekenen.
Wij zullen je missen.
Heden, 19 augustus 1991, is van ons heengegaan, gesterkt door de h.h. sacramenten der zieken

Tinie van der Putten

* Brunssum: 17 april 1922
† Valkenburg a/d Geul: 19 augustus 1991

echtgenote van

Frans Stevens

Valkenburg a/d Geul: **F.A. Stevens**
Gulpen: **Gonny en Wiel Sieben-Stevens**
Elsloo: **John en Greet Stevens-Cornelissen**
Bas, Pim, Mieke
Valkenburg a/d Geul: **Marianne en Leon Nix-Stevens**
Michel, Silvia en Michel
Maastricht: **Ingrid en Bèr van Dijk-Stevens**
Dayana, Daniël
Valkenburg a/d Geul: **Ed en Mirjam Stevens-Duijzings**
Familie van der Putten
Familie Stevens

Valkenburg a/d Geul, 19 augustus 1991
Couberg 20, 6301 BT

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op vrijdag 23 augustus om 14.00 uur in de kerk van de H.H. Nicolaas en Barbara te Valkenburg a/d Geul, waarna de crematie zal plaatsvinden om 15.30 uur in het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.
Samenkomst in de kerk alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondmis tot intentie van de overledene, donderdag 22 augustus a.s. om 19.00 uur, in voornoemde kerk.
Mamma is opgebaard in de rouwkamer gelegen aan de Spoorlaan 29 te Valkenburg a/d Geul.
Bezoektijd dagelijks van 19.00 tot 20.00 uur.

Op wens van de overledene geen bloemen, maar graag een donatie voor de kankerbestrijding, Koningin Wilhelminafonds te Amsterdam, giro 26000.

†

Nog midden in zijn leven, nog vol plannen voor zijn familie en werk, is heden geheel onverwacht door een noodlottig ongeval van ons heengegaan, in de leeftijd van 36 jaar, onze dierbare zoon, broer, zwager, oom en neef

Piet Bastin

In dankbare herinnering:
Doenrade: **Arthur Bastin**
Rosa Bastin-Diederen
Doenrade: **Mia en Wil**
Danielle, Roger, Mirjam
Doenrade: **Arno**
Doenrade: **Frans**
Doenrade: **Tante Lena**
Familie Bastin
Familie Diederen

17 augustus 1991
Corr.adres: Kerkstraat 87, 6439 AP Doenrade

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op donderdag [illegible] augustus a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Doenrade.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.
Piet zal bijzonder herdacht worden tijdens de avondmis van woensdag 21 augustus a.s. om 19.00 uur in bovengenoemde kerk.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met grote verslagenheid vernamen wij dat op 17 augustus is overleden, onze medewerker

Piet Bastin

In hem verliezen wij een goede medewerker. Onze blijken van medeleven gaan uit naar zijn familie, die wij veel sterkte toewensen.

Directie en medewerkers
Kosa Industrieel Sittard BV
All-Stuff/Limoges Import BV
Power Supply BV

†

Na een leven vol van liefde en eenvoud, hebben wij met respect en diepe bewondering voor zijn moed en wilskracht, afscheid moeten nemen van mijn hele fijne man, onze lieve vader, schoonvader en onze gezellige opa

Chrit Custers

echtgenoot van

Annie van Sprang

Hij overleed thuis, na een liefdevolle verzorging, op de leeftijd van 70 jaar.

Catsop: **A. Custers-van Sprang**
Nijmegen: **Antoinette en Hans Wouters-Custers**
Jan, Chris, Gijs
Maastricht: **Truus en Rob Courteus-Custers**
Mirte, Noortje
Familie Custers
Familie Van Sprang

6181 JT Catsop-Elsloo, 18 augustus 1991
Het Einde 8

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op vrijdag 23 augustus om 10.30 uur in de Mariakerk te Elsloo.
Gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk.
Donderdagavond om 18.45 uur wordt de rozenkrans gebeden en aansluitend de h. mis gelezen in de St. Augustinuskerk (oude kerk) te Elsloo.
De overledene is opgebaard in de rouwkamer van uitvaartcentrum Daemen, Heirstraat 41 te Elsloo.
Bezoek dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.
Mochten wij iemand vergeten zijn, dan hopen wij dat deze annonce als kennisgeving beschouwd wordt.

Met ontsteltenis hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze penningmeester

Chrit Custers

Zijn vriendschap en trouw voor onze vereniging zullen voor altijd een voorbeeld blijven.

Bestuur en leden
[illegible] Catsop

Catsop, augustus 1991

†

Op 17 augustus 1991 overleed in Kerkrade in de leeftijd van 71 jaar plotseling mijn lieve man, onze vader, schoonvader en opa

Mathieu Wachelder

echtgenoot van

Mia Wiertz

In dankbare herinnering:
Kerkrade: **Mia Wachelder-Wiertz**
Amsterdam: **Kit en Alexander**
Kerkrade: **† Cor**
Nijmegen: **Jack**
Bert en Ingrid
Annemiek en Marc
en kleinkinderen
Familie Wachelder
Familie Wiertz

17 augustus 1991
Grupellostraat 17, 6461 ET Kerkrade

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op donderdag 22 augustus om 14.00 uur in de dekenale kerk van St. Lambertus te Kerkrade-Centrum, gevolgd door de begrafenis op de centrale begraafplaats Schifferheide.
Voor vervoer is gezorgd.
Geen condoleren.
Woensdagavond om 19.00 uur wordt de overledene bijzonder herdacht in de eucharistieviering in bovengenoemde kerk.
De dierbare overledene ligt opgebaard in het streekmortuarium, St. Pieterstraat 145, gelegen op het terrein van de Lückerheidekliniek te Kerkrade-Chèvremont.
Gelegenheid tot afscheid nemen van 18.00 tot 19.30 uur.
Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieve deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

†

Dankbaar dat wij hem zo lang in ons midden hadden, maar ook bedroefd om het afscheid, delen wij u mede, dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, in de leeftijd van 83 jaar, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, overgrootvader, broer, zwager, oom en neef

Leonard Joseph Somers

weduwnaar van

Maria Carolina Erven

Heerlen: **Michel en Tini Somers-Rutjens**
Winnipeg (Can.): **Anna en Piet Peerenboom-Somers**
Carly en Jamy, Ron en Jeannette
Rotterdam: **Matthieu en Ans Somers-Leerink**
Denis, Paul, Steven
Cambell River (Can.): **Louis en Heather Somers-Lindsey**
Colin, Ian
Kunrade: **André en Sophie Somers-Roy**
Yvonne en Lou
München (D.): **Mia en Herbert [illegible]-Somers**
Max, [illegible]
Winnipeg (Can.): **[illegible]**
[illegible]
Jody, [illegible]
Kunrade: **[illegible]**
[illegible]
Klimmen: **Marion Somers**
en zijn achterkleinkinderen
Familie Erven
Familie Somers

Voerendaal, 18 augustus 1991
Corr.adres: Kunderberg 32, 6367 AL Voerendaal

De uitvaartdienst zal plaatsvinden op donderdag 22 augustus a.s. om 11.00 uur, in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand te Kunrade, waarna begrafenis op de r.k. begraafplaats te Voerendaal.
Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur. Woensdag om 19.00 uur avondwake in voornoemde kerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen, dagelijks van 18.00 tot 18.30 uur in het mortuarium van de begrafenis- en crematievereniging Voerendaal, Kerkplein 43, Voerendaal. Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

†

Diep bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmede hij ons gedurende zijn leven heeft omringd, geven wij kennis dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, onze goede en zorgzame vader, schoonvader en opa

Henk ten Haaft

weduwnaar van

Ellie van Schaik

op de leeftijd van 73 jaar.

In dankbare herinnering:
Kinderen en kleinkinderen

18 augustus 1991
Markstraat 21, 6431 LK Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaats hebben op woensdag 21 augustus om 14.00 uur in de Kleine St. Jan te Hoensbroek, gevolgd door de crematie te Heerlen.
Bijeenkomst in de kerk. Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.
Heden dinsdagavond om 19.00 uur avondwake in voornoemde kerk.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

†

Heden is zacht en kalm in de vrede van Christus, gesterkt door het h. sacrament der zieken, in de gezegende leeftijd van 87 jaar van ons heengegaan onze lieve en zorgzame oom

Mathieu Gijsens

Uit aller naam:
Kinderen Gerards en oma Gerards-Pittie

Gulpen, 18 augustus 1991
Corr.adres: Voerenweg 24, 6247 EK Gronsveld

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op donderdag 22 augustus a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Brigida te Noorbeek.
Woensdagavond zal om 19.00 uur een avondwake in voornoemde kerk gehouden worden, waar tevens gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Mathieu is opgebaard in het mortuarium Walpot, Kerkstraat 1/a te Eijsden. Bezoek dagelijks van 19.00 tot 20.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

†

De zon scheen,
de bloemen bloeiden
de vogels floten
en toen werd het stil.

Moegestreden, maar dankbaar voor de vele mooie dingen waarvan hij in dit leven heeft mogen genieten, is na een liefdevolle verzorging thuis, kalm en vredig van ons heengegaan, mijn allerliefste man, onze lieve vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Hubert Jozef Odekerken

begiftigd met de Pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice en van de St. Gregoriusvereniging

echtgenoot van

Marie Thérèse Adrienne Stassen

Hij overleed in de leeftijd van 74 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.
Wij bevelen hem in uw gebed aan.

Heerlerheide: **Mevr. Ria Odekerken**
Hamburg: **John Odekerken**
Yvonne Odekerken-Kessels
Christophe
Anouk
Bennebroek: **Brigitte Odekerken**
Hanneke Raats
Brussel: **Etienne Odekerken**

Heerlerheide, 18 augustus 1991
Bokstraat 31, 6413 AR Heerlen

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op vrijdag 23 augustus a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Cornelius te Heerlerheide, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats van Heerlerheide.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Het rozenkransgebed, gevolgd door de avondmis, wordt gehouden op donderdag 22 augustus a.s. om 18.45 uur in voornoemde kerk.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Met grote droefheid geven wij u kennis van het overlijden van onze zeer geachte secretaris van het ere-bestuur, de heer

H.J. Odekerken

In grote dankbaarheid zullen we hem als een goede vriend blijven gedenken.

Koninklijke Fanfare St. Joseph
Heerlerheide 1882

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze zangersvriend en ere-voorzitter

Hub Odekerken

Hij zal in onze herinnering blijven voortleven als een fijn en bescheiden mens, met veel inzet voor en betrokkenheid bij ons koor.

Dirigent, bestuur en leden
parochieel zangkoor St. Caecilia
Heerlerheide

†

Wij geven u met droefheid kennis van het plotseling overlijden van mijn lieve man, pap en opa

Joep Vink

echtgenoot van

Lucie de Ree

Hij overleed in de leeftijd van 70 jaar.

Stein: **L. Vink-de Ree**
Stein: **Regien en Theo [illegible]-Vink**
Karlijn, Loek, [illegible]
Martinique: **Truus Vink en Yann Monnet**
Stein: **Marleen en Piet Stijnen-Vink**
Jelmar
Familie Vink
Familie de Ree

6171 AL Stein, 18 augustus 1991
Steinerbos 3

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op vrijdag 23 augustus om 11.00 uur in de St. Jozefkerk te Kerensheide-Stein.
Gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk.
Donderdagavond om 19.00 uur wordt de avondmis gehouden in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkamer van uitvaartcentrum Daemen, Heirstraat 41 te Elsloo-Stein. Bezoek dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.
Mochten wij iemand vergeten zijn, dan gelieve deze annonce als kennsigeving te beschouwen.

†

Wij geven u kennis, dat op 63-jarige leeftijd van ons is heengegaan, mijn lieve vrouw en onze nicht

Marietje Versfeld-Roosen

Heerlen: **Erhard Versfeld**
Oosterhout: **M.B. Thijssen-Roosen**
Zoetermeer: **J. Roosen**

19 augustus 1991
Schandelerboord 9, 6415 PX Heerlen

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op vrijdag 23 augustus om 14.00 uur in de parochiekerk H. Hart van Jezus te Heerlen-Schandelen, waarna om 15.30 uur de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.
Marietje is opgebaard in het uitvaartcentrum Dela, Grasbroekerweg 20 te Heerlen, alwaar dagelijks bezoekgelegenheid is van 18.00 tot 19.00 uur.

†

In de vrede van Christus overleed zacht en kalm, na een rijk en welbesteed leven, voorzien van het h. sacrament der zieken, in gelovige overgave aan God, mijn dierbare zorgzame broer

Louis Willem Anton Laurent Klotz

* 3-2-1902 † 18-8-1991

Roermond: **Johanna Klotz**

Hoogstraat 8, 6049 BP Herten-Roermond

De eucharistieviering zal worden gehouden vrijdag 23 augustus om 11.00 uur in de Onze Lieve Vrouwe Munsterkerk te Roermond, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de r.k. begraafplaats „Tussen de Bergen".
Schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur in de kerk.
Donderdag tijdens de avondmis van 18.30 uur wordt voor hem gebeden in bovengenoemde kerk.

†

Je hebt nu rust gevonden,
al is vol droefheid ons hart.
Je lijden moeten zien,
niet afdoende kunnen helpen,
dat was onze smart.

Aan haar die altijd in bescheidenheid voor anderen klaar stond, onverbrekelijk en innig verbonden met haar man, schoonmoeder, zusters en broers, schoonzusters en zwagers, nichten en neven, zullen wij altijd de gelukkigste herinnering bewaren.
Vlak na haar 70ste verjaardag is zij, na een dapper gedragen lijden en gesterkt dor het h. sacrament der zieken, van ons heengegaan.

Bernardina Hubertina Haagmans

echtgenote van

Johannes Cornelis Keulen

Treebeek: **J.C. Keulen**
Familie Haagmans
Familie Keulen

6446 XH Brunssum, 18 augustus 1991
Engerstraat 9

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op donderdag 22 augustus a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van St. Barabara te Brunssum-Treebeek, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium Nedermaas te Geleen.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene woensdag 21 augustus a.s. om 19.00 uur in de kapel van de zusters aan de Zonnestraat te Treebeek.
Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van het St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum, dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

†

In dankbare herinnering aan wat zij voor ons en velen betekende, hebben wij geheel onverwacht, afscheid moeten nemen van onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Anny Bok

weduwe van

Bertus Berkers

Zij overleed in de leeftijd van 69 jaar.

België: **Bart Berkers en kinderen**
België: **Louis Berkers**
Roswita Berkers-Bücheim en kind
Brunssum: **Ger Berkers**
Familie Bok
Familie Berkers

19 augustus 1991
Treebeekplein 119, 6446 VJ Brunssum

De crematieplechtigheid zal gehouden worden op donderdag 22 augustus a.s. om 13.30 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Bijeenkomst in de ontvangkamer van het crematorium om 13.15 uur, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van het St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum, dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

De plechtige eerste jaardienst voor mijn onvergetelijke echtgenoot, onze lieve vader, schoonvader en opa

Sjef Hendriks

zal worden gehouden op zondag 25 augustus a.s. om 10.00 uur in de dekenale parochiekerk St. Gregorius te Brunssum.

Mevrouw H.J.G. Hendriks-de Rooij
Kinderen en kleinkinderen

Wij danken u voor uw medeleven tijdens de ziekte en bij [illegible] overlijden en condoléances, bloemen, h. missen en begeleid[illegible] naar de laatste rustplaats van

Jan Wouters

Kinderen, klein- en
achterkleinkinderen Wout[illegible]

Munstergeleen, Vloedgraaf 15

De zeswekendienst is op zaterdag 24 augustus a.s. om 19.00 [illegible] in de St. Laurentiuskerk te Spaubeek.

OVERLEDEN

† **Maria Hanrats,** 61 jaar, Schoolstraat 14, 6071 CD Swalmen. De euc[illegible]ristieviering zal worden gehouden heden, dinsdag 20 augustus, [illegible] 11.00 uur in de kerk van de H. Lambertus te Swalmen.

† **Hubertus G. Geurts,** 87 jaar, echtgenoot van Maria K. Heynckes, M[illegible]broek 119, 6042 KM Maalbroek. De plechtige uitvaartdienst zal pla[illegible]vinden heden, dinsdag 20 augustus, om 11.00 uur in de parochiekerk [illegible] O.L.V. van Goede Raad en de H. Jozef te Asenray.

† **Maria J. Sniekers,** 91 jaar, weduwe van Christiaan H. Evers. Co[illegible]adres: Posthuisstraat 19, 6051 AN Maasbracht. De plechtige eucha[illegible]tieviering vindt plaats heden, dinsdag 20 augustus, om 11.00 uur in [illegible] parochiekerk van St. Gertrudis te Maasbracht.

† **Lei Hendriks,** 53 jaar, echtgenoot van Griet Beurskens, Kleine L[illegible] 22, 6088 CV Roggel. De plechtige eucharistieviering heeft reeds pla[illegible]gevonden.

† **Ritchie Ligthart,** 26 jaar, Roermond. De begrafenis heeft in beslo[illegible] kring plaatsgevonden.

† **Lei Creemers,** 62 jaar, weduwnaar van Mia Vossen. Corr.adres: H[illegible]gen Paet 16, 6081 DH Haelen. De eucharistieviering zal worden geho[illegible]den woensdag 21 augustus om 11.00 uur in de Tomaskerk te Roermo[illegible] (Donderberg).

† **Henri (Horry) Boelen,** 61 jaar, echtgenoot van Lieke Jongen, Mat[illegible] Heugenstraat 9, 6227 AV Heer. De plechtige eucharistieviering za[illegible] houden worden op woensdag 21 augustus om 10.00 uur in de paroch[illegible]kerk van St. Petrus Banden te Heer.

† **Giel Janssen,** 65 jaar, echtgenoot van Riet Wilhelm, Scharnerweg [illegible] 6224 JA Maastricht. De plechtige eucharistieviering zal gehouden w[illegible]den op woensdag 21 augustus om 14.00 uur in de parochiekerk van [illegible] H. Antonius van Padua te Maastricht-Scharn.

† **Marcel Hustinx,** 77 jaar, echtgenoot van Cornelia Schrijnemake[illegible] Corr.adres: Koningsplein 21a, 6224 EC Maastricht. De plechtige u[illegible]vaartdienst zal worden gehouden op woensdag 21 augustus a.s. om 11[illegible] uur in de parochiekerk van het H. Hart, Koepelkerk te Maastricht.

Vandaag is het een jaar geleden dat wij af[illegible] moesten nemen van onze lieve moeder, sc[illegible] moeder en oma

Catharina Geertrui[illegible] Koreman-Jansen

weduwe van

Johannes Koreman

Wij gedenken haar in de plechtige jaardie[illegible] gehouden zal worden op zondag 25 augustu[illegible] 11.00 uur in de parochiekerk Verschijning [illegible] Onbevlekte Maagd te Molenberg-Heerlen.

Kinderen, kleinkinderen
achterkleinkinderen

Heerlen, augustus 1991

Wim Engelen Ruslandkenner bij uitstek

Brood en kolen gaan boven de perestrojka

HEERLEN – „Als de nieuwe machthebbers middels harde maatregelen het distributiesysteem op gang krijgen en er weer volop eten voorradig zal zijn, dan zal naar mijn mening het Russische volk weer buigen en gewoon doorgaan. Lijdzaamheid is een kenmerk bij uitstek van deze mensen. En de doorsnee Rus komt ook moe van zijn werk, wil eten op tafel en voetbal op tv. Met een lege maag is het moeilijk discussiëren."

Aan het woord is Wim Engelen, gepassioneerd Ruslandliefhebber. Tegen een decor van honderden boeken over dat ene land vertelt de docent Russisch hoe hij aangeslagen de hele dag al aan het scherm gekluisterd zit. „Onvoorspelbaar, dat is een term die prima bij de USSR past. Ik ben er voor het laatst in juni geweest en hoewel de spanning constant voelbaar was, had ik werkelijk niet gedacht dat het zo snel tot een uitbarsting zou komen."

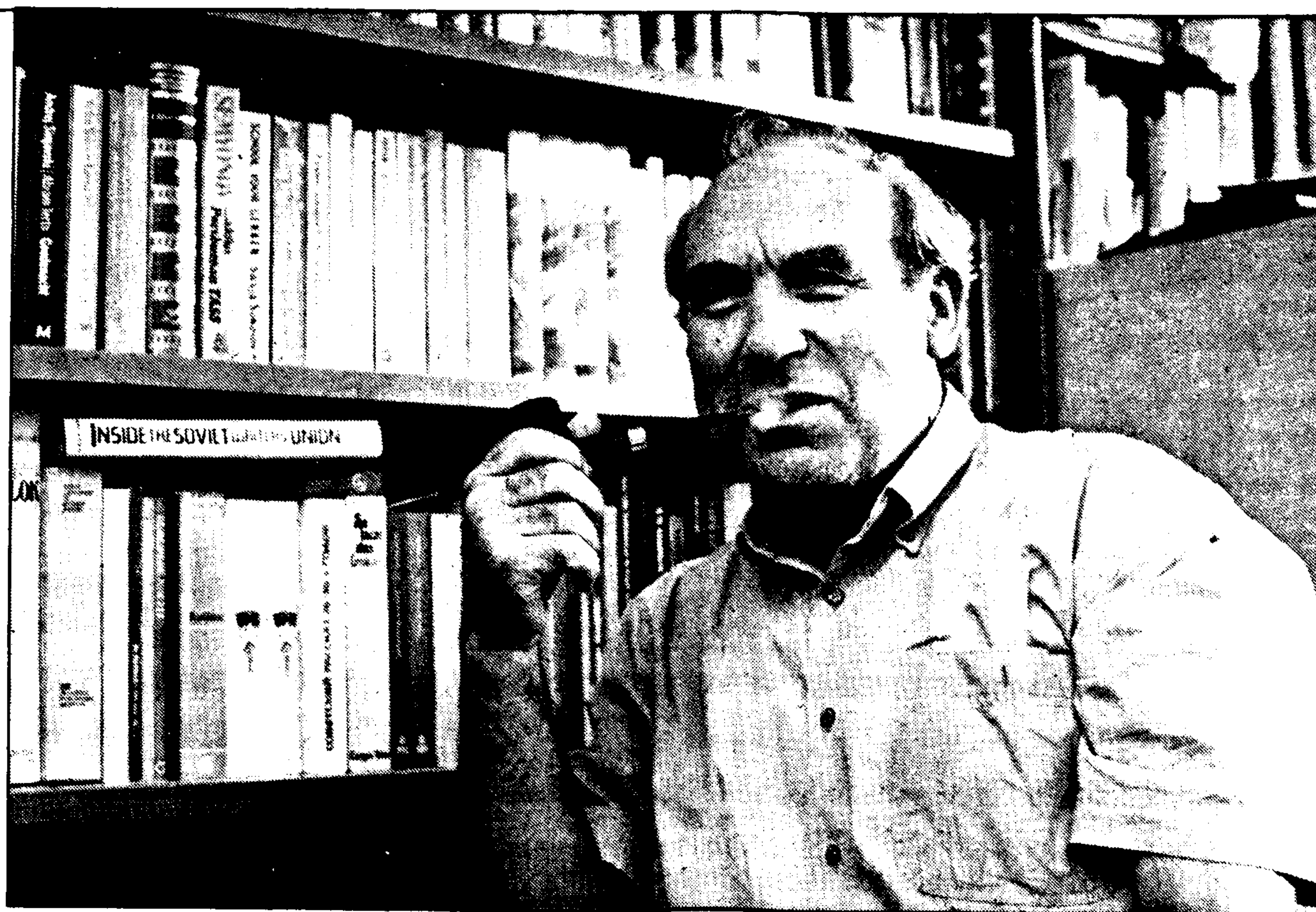
De voorliefde voor Rusland dateert al uit de vroege jeugdjaren van Engelen. „Terwijl in de hongerwinter de granaten om ons heen insloegen, leerden de ontsnapte Russische krijgsgevangenen die bij mijn ouders ondergedoken waren, mij de eerste Russische woorden. Later heb ik dat weer opgepikt en ben enthousiast gaan studeren. Nu geef ik zelf les op de volksuniversiteit in Heerlen en Geleen en begeleid groepen die in de USSR willen rondreizen. „Door al die reizen heb ik veel kennissen en kontakten opgedaan. Het is een prachtig volk, creatief en gastvrij. Een ding hebben ze echter niet geleerd, zelf initiatief nemen. Men wacht af, na de zoveelste vernieuwing of staatsgreep kijkt men de kat uit de boom en schikt zich. Een burgeroorlog lijkt daarom ook niet waarschijnlijk."

„Ik zou er een lief ding voor over hebben om daar nu te zijn en deze historische ontwikkelingen van dichtbij mee te maken. Als ik de beelden op tv zie, de tanks in de volle straten, mensen die discussiëren met de militairen of zelfs met hen op de vuist gaan, dan associeer ik dat sterk met de Praagse revolutie in 1968. Het gewone volk heeft niets te makken, als de militairen achter de staatsgreep staan en de controle uitoefenen op de media, dan zullen alle protesten in de kiem gesmoord worden. En dan kan Boris Jeltsin alleen nog maar vanaf een tank kan gaan staan schreeuwen en hopen dat iedereen via de telefoon of mond op mond-reclame tot actie overgehaald kan worden. Maar ik betwijfel of zijn populariteit voldoende is om grote stakingsacties op touw te zetten. Je weet het natuurlijk nooit in de USSR, want daar gebeuren de vreemdste dingen," vertelt Engelen.

„Gorbatsjov is vreselijk gestruikeld over de perestrojka, die veel te traag tot stand kwam. Bij militairen en ambtenaren die bang waren voor hun positie werd hij steeds minder populair. Ook het volk begon te morren en sommigen verlangden aarzelend terug naar vroegere tijden waar er ondanks het strenge regime wel brood op de plank was en het leven voorspelbaar gestructureerd. Maar wat er gebeurd is door de glasnost, dat zal zelfs de donkerste dictatuur niet kunnen terugdraaien. Niemand kan mij wijs maken dat een volk dat eenmaal de totale vrijheid in literatuur, films of theatervoorstellingen heeft mogen meemaken, zich weer laat kapittelen. Maar als de tijd van Brezjnjev weer terugkeert is dat doodzonde van al die creatieve impulsen die er de laatste jaren zijn opgebloeid. Van hardrock tot experimenteel toneel, alles was weer mogelijk. Dan moet je er toch niet aan denken dat je bij de grens weer op je literatuur gecontroleerd wordt," aldus de kenner.

In september hoopt Engelen weer met studenten van de Volksuniversiteit op reis te gaan naar Rusland. Tijdens het gesprek gaat het eerste verontruste telefoontje al. Of ze nog gaan? „Ik denk dat men in de USSR het geld te hard nodig heeft en daarom de toeristen zo veel mogelijk tegemoet zal komen. Ik wil in ieder geval gaan, tenzij er uiteindelijk toch een hevige burgeroorlog uitbreekt. Maar dat verwacht ik niet. Waar ik wel benieuwd naar ben is wie er uiteindelijk de sterke man in die nieuwe groep is. Want die Jananev is natuurlijk maar een stroman. Ik tip op Poego, de minister van binnenlandse zaken," zegt Engelen na een ferme trek aan zijn Moskouse pijp.

angeli poulssen

● *Gepassioneerd Ruslandliefhebber Wim Engelen was in juni in Rusland: „De situatie was gespannen. Maar dat het zo snel tot een uitbarsting zou komen, had ik niet verwacht."* Foto: FRANS RADE

Als protest tegen regeringsvoorstellen wao

Stakingen verwacht in zestig bedrijven

Van onze verslaggever

HEERLEN – De Limburgse vakbondsacties tegen de wao-voorstellen van het kabinet zullen in tenminste vijftig tot zestig bedrijven uitlopen op 24-uursstakingen. Dat is de bijdrage die het Limburgse district van de Industriebond FNV denkt te leveren aan het landelijke protest, dat gecoördineerd wordt door de drie vakcentrales.

Vertegenwoordigers van onderwijspersoneel, ambtenaren en werknemers in de gezondheidszorg konden gisteren nog niet zeggen welke vorm hun verzet tegen de aangekondigde maatregelen zal hebben. Voorzover men niet op vakantie is, gaat het overleg deze week van start.

De FNV houdt donderdag een vergadering om de ideeën van de verschillende bonden binnen de centrale te inventariseren. De Limburgse Industriebond is begonnen met het verspreiden van 25.000 pamfletten onder werknemers en heeft haar kaderleden een uitnodiging gestuurd voor een bijeenkomst in de Sittardse schouwburg op 3 september.

Videoscherm

Minimale actievorm is de algemene werkonderbreking op Prinsjesdag, tijdens de twee uren van de troonrede en de plechtigheden daaromheen. Onder andere de ambtenarenbond Abvakabo zegt een groot videoscherm in het centrum van Heerlen te willen opstellen, zodat demonstranten gezamenlijk de troonrede kunnen volgen.

De Industriebond van het FNV roept haar kaderleden op de komende dagen de actiebereidheid te peilen. Districtshoofd Harm Duursma: "We kijken in de eerste plaats naar de bedrijven waar we een actieve achterban hebben. De mate waarin een bedrijf mensen meer of minder ziek maakt zodat ze in de wao terecht komen, kan ook meetellen bij de selectie van de ondernemingen waar we gaan staken."

Duursma verwacht dat er in de periode van 17 september tot 5 oktober bij vijftig tot zestig Limburgse bedrijven langer durende stakingen worden georganiseerd.

Gezond

'De werkgevers zijn het met de plannen van het kabinet eens,' schrijft het FNV in een oproep aan leden. 'Het kabinet wil in de bestaande cao-afspraken ingrijpen, dat is voor ons aanvaardbaar.' De vakbond stelt vervolgens dat zij betere plannen heeft: gezond werken, korter werken, een lagere werkdruk en betere werkomstandigheden.

Het kabinet deed vorige maand het voorstel de Wet Arbeidsongeschiktheid en de Ziektewet te veranderen. De ingreep in de wao betekent kortere en lagere uitkeringen, de voorgestelde wijziging in de Ziektewet zou elke werknemer bij een ziekmelding een vakantiedag kosten. Volgens de regering gaan de premies voor de ziekte-uitkeringen teveel omhoog, waardoor de (bruto) lonen stijgen en arbeid te duur wordt. Het gevolg is werkloosheid, aldus de regering.

Koningin tijdens opening AZM in golfkarretje

HEERLEN – Koningin Beatrix rijdt aanstaande vrijdag tijdens de officiële opening van het Academisch Ziekenhuis Maastricht in een golfkarretje. De wagen wordt op verzoek van het AZM uitgeleend door Golfcar-Holland BV, een onderdeel van Autocentrum Collaris BV in Heerlen. De koningin is nog altijd slecht ter been na een kuitbeenbreuk, opgelopen tijdens een wandeling in Portugal ruim twee weken geleden. Ze moet nog enkele weken gips om haar rechterbeen dragen.

Volgens directeur Wiel Collaris hebben diverse prominente personen al eens eerder gebruik gemaakt van een door hem geleverde golfkar. „Nee, het is zeker niet de eerste keer. Prins Bernhard bijvoorbeeld werd in een wagen van ons rondgereden tijdens de opening van de RAI en Frank Sinatra toerde een paar jaar geleden links en rechts door Ahoy. De heren wilden zeker niet echt in een rolstoel gaan zitten. Het is een wat elegantere manier van vervoer zal ik maar zeggen."

De Golfcar is overigens een produkt van Hyundai. Collaris: „De koningin krijgt een electrisch aangedreven wagen. Er is ook een benzine-versie, maar dat lijkt me natuurlijk wat vervelend rijden binnen in een gebouw."

● *Bob Hering heeft zich vreselijk geërgerd aan het optreden van premier Lubbers.* Foto: PETER ROOZEN

Japan-deskundige Bob Hering hekelt optreden premier:

'Lubbers had niet naar herdenking moeten gaan'

Van onze verslaggever

STEIN – „Lubbers had vorige week nooit naar de herdenking bij het Indisch Monument in Den Haag mogen gaan. Hij had de Japanse premier Kaifu bij diens bezoek aan Nederland in juli heel duidelijk moeten zeggen dat het leed van de Indisch-Nederlandse slachtoffers in de Tweede Wereldoorlog niet zomaar kan worden vergeten. Japan heeft de vierjarige bezetting van Indonesië helemaal niet opgenomen in de geschiedenisboeken. Dat had Lubbers Kaifu keihard onder de neus moeten wrijven. Dat kost toch niets?"

Aan het woord is professor Bob Hering. Hij is als geschiedkundige verbonden aan de Australische James Cook-universiteit en verblijft nu in Stein om te werken aan een studie-opdracht. Hering is Japan-deskundige en een goede vriend van Hoensbroekenaar Piet Koot, die via de stichting 'Nu of Nooit' ijvert voor de uitbetaling van achterstallige salarissen van slachtoffers van de Japanse kampen.

Boekholt

Hering staat volledig achter 'Nu of Nooit' en heeft zich net als Koot vreselijk geërgerd aan het bezoek van Kaifu en het optreden van Lubbers. Ook hebben beiden grote moeite met de opstelling van kolonel Boekholt, die vond dat de Nederlandse premier wel degelijk aanwezig mocht zijn bij de herdenking in Den Haag. Boekholt is lid van het comité van het Indisch Monument.

„Zo'n Boekholt stelt zich op als de vertegenwoordiger van alle Indisch-Nederlandse groeperingen. Dat mag hij van mij best, maar hij mag met zijn zogenaamde ordedienst niet meteen als de spreekbuis van het menselijk leed optreden. Boekholt heeft zelf niet eens in een kamp gezeten! Van de pakweg 28 organisaties waren er toch zestien die vonden dat Lubbers moest wegblijven. En dat vind ik ook."

Volgens Hering had de minister-president juist pressie moeten uitoefenen op Japan in plaats van te suggereren dat de kwestie van de Japanse ereschulden aan Indisch-Nederlandse oorlogsslachtoffers als afgedaan moet worden beschouwd. Lubbers ontkent overigens dit te hebben gesteld.

Australië

Hering: „Het aangerichte leed is gewoonweg niet te betalen, dat op de eerste plaats. Maar kijk eens naar Australië en Nieuw-Zeeland. Die landen hebben het wel aangedurfd om Japan te boycotten. En dan drijft Australië bijvoorbeeld heel wat meer handel met Japan dan Nederland. Neemt u van mij aan: er is geen belangrijk Nederlands bedrijf in Japan te vinden. Wel anderom! De Japanners proberen hier in Europa juist vaste voet te krijgen. Ik ben van mening dat Lubbers die situatie veel meer had moeten uitbuiten."

De geschiedkundige merkt vervolgens fijntjes op dat Japanners keihard zijn. „Ook in de handel. Je moet gewoon niet bang zijn." Piet Koot valt hem emotioneel bij. „Die Kaifu zegt nog eens doodleuk dat niet alleen Japan schuld treft, maar ook de Verenigde Staten. Die man legt een krans en daarmee is voor hem de kous af. De taak is volbracht, alles is vergeten en vergeven. Ik begrijp dat niet. Lubbers moet dat toch ook weten."

Bundeling

Hering en Koot hopen tenslotte dat de commotie van de afgelopen weken er nu toe heeft bijgedragen dat alle Indische-Nederlandse organisaties eindelijk meer gaan samenwerken. Koot: „De stichting 'Nu of Nooit' heeft altijd geprobeerd een eenheid te bewerkstelligen onder de Indisch-Nederlanders. Misschien dat er nu een bundeling van krachten ontstaat. En onze strijd voor een behoorlijke uitkering voor vooral ook de oorlogsslachtoffers in Indonesië gaat door. Die leven per slot van rekening in veel ellendiger omstandigheden."

Staatsgreep heeft geen gevolgen voor Reforger-oefening

HEERLEN – De staatsgreep in de Sovjet Unie is niet van invloed op de Reforger-oefening die eind deze week van start gaat. Bij die oefening worden 6.700 Amerikaanse soldaten van Schiphol waar ze aankomen, via Limburg naar Duitsland getransporteerd. Het is voor de 22ste keer dat zo'n oefening gehouden wordt. „De totale oefening is voorbereid toen we nog niets wisten van de gebeurtenissen in de Sovjet Unie. Er bestaat dus totaal geen verband tussen beide gebeurtenissen," aldus een woordvoerder van de Koninklijke Landmacht, die het transport van de militairen begeleidt.

De soldaten gaan bij Venlo en Eygelshoven de grens over. Er wordt materieel meegenomen over zee. In de Sloehaven te Vlissingen arriveren zo'n 500 voertuigen voor de oefening. Manschappen die via Eygelshoven de grens overgaan krijgen materiaal uit de materieeldepots te Brunssum en Eygelshoven. Vanaf maandag 26 augustus rollen de wagens en tanks uit de opslagplaatsen.

Inmiddels is op het Julia-terrein in Eygelshoven een kampement ingericht waar de voorbereidingen voor de Reforgeroefening – met de naam 'Certain Schield' – plaatsvinden. Behalve de VS doen ook Nederland, België, Groot Brittanie en Duitsland mee aan de oefening.

Volgens de woordvoerder van het Nederlandse leger hebben de legereenheden veel aan de Reforgeroefeningen. „Tijdens de crisis in de Golf bleek de ervaring van vorige oefeningen erg nuttig."

De oefeningen zijn er vooral op gericht de troepen in Centraal Europa te versterken. Maar de opgedane ervaring kan ook ingezet worden om troepen uit Europa naar andere delen van de wereld te verplaatsen.

Dode in Mook

MOOK – Bij een met knipperlichten beveiligde overweg in Molenhoek bij Mook is gistermorgen om zeven uur de 42-jarige C. v.d. Sanden uit Nijmegen om het leven gekomen toen de personenauto die hij bestuurde gegrepen werd door de personentrein Venlo/Nijmegen. De man werd op slag gedood.

Politie tast nog in het duister

Moord Zeswegen geen afrekening drugscene

Van onze verslaggever

HEERLEN - De politie acht het niet waarschijnlijk dat de vermoorde Nico Schormans, die vrijdag in de wijk Zeswegen is gevonden, het slachtoffer is van een afrekening in de drugscene. „We weten wie daar de grote jongens zijn en het slachtoffer behoorde daar niet toe", aldus een woordvoerder. Het onderzoek naar de moorzaak wordt 'op volle oorlogssterkte' voortgezet.

In kringen van druggebruikers stond het slachtoffer bekend als een 'speedfreak'. De politie wilde dit echter niet bevestigen, maar sprak eerder al wel het vermoeden uit dat de man drugverslaafd was.

Een buurvrouw van het slachtoffer zegt: „Ja, hij was wel verslaafd, maar ik heb er nooit last van gehad en hij heeft hier drie jaar gewoond. Hij zei altijd vriendelijk gedag en met wat zich bij mensen binnenshuis afspeelt, bemoei ik me niet."

De vermoorde man leidde volgens zijn buren een teruggetrokken bestaan. „Het was bekend dat hij het, zeg maar, moeilijk had met het leven", aldus een buurman. „Hij liep er de laatste tijd ook weer wat afwezig bij, een beetje triest. Maar hij gaf nooit last, en ik kan het weten want hij heeft nog een tijdje onder me gewoond. Hij is altijd een correcte buur geweest."

Hoewel sectie inmiddels heeft bevestigd dat de 33-jarige Schormans met meerdere schoten uit een vuurwapen om het leven is gebracht, heeft niemand in de buurt iets gehoord. „Als ik de tv aanheb, hoor ik niets bij de buren", zegt de buurvrouw. „En misschien hebben ze wel een geluiddemper gebruikt", oppert een ander.

De politie lijkt ook nog volledig in het duister te tasten omtrent de toedracht van de moord. Vier leden van het 25-man sterke recherchebijstandsteam onderwierpen gistermorgen de woning aan de Cambriumstraat aan een grondig onderzoek. Ook het buurtonderzoek werd voortgezet.

Een extra moeilijkheid bij het onderzoek is, dat Schormans twee weken voordat zijn ontzielde lichaam in zijn woning werd gevonden, niet meer is gezien. Wanneer in die tussenliggende tijd de fatale schietpartij precies heeft plaatsgegrepen, is nog onbekend.

Naar aanleiding van het nieuws van de moord is wel een aantal tips bij de politie binnengekomen. Volgens een woordvoerder hadden die vooral betrekking op de auto van het slachtoffer. Die werd vrijdagavond laat aangetroffen in Hoensbroek.

Politie heeft geen tijd....

HEERLEN – De politie van Heerlen heeft in het afgelopen weekeinde verschillende mensen die eigenlijk aangifte wilden doen van inbraken, diefstal of vernielingen, naar huis moeten sturen. Er waren geen agenten aanwezig die de aangiften konden opnemen.

De Heerlense gemeentepolitie kampt met een tekort aan personeel. Door vakantie en vanwege het feit dat veel politiepersoneel zich bezighield met een Heerlense moordzaak, kwam het normale politiewerk in het gedrang.

De politie werd in het weekeinde veelvuldig opgeroepen om te bemiddelen bij ruzies of bij geluidsoverlast en waar alarminstallaties gingen loeien, moest ook een kijkje genomen worden. Verder werden nog 54 aangiften gedaan van inbraken, diefstal, vernielingen en mishandelingen. De mensen die aangifte kwamen doen, moesten lang wachten voordat ze iemand van de politie te spreken kregen en een aantal van hen werd zelfs naar huis gestuurd, eenvoudigweg omdat de politie geen tijd voor hen had. Hen werd gevraagd op een later tijdstip terug te komen.

De Heerlense politie heeft inmiddels laten weten dat ze gang van zaken betreurt, men hoopt echter ook op begrip van de bevolking voor deze situatie.

Limburgs Dagblad

sport

Nieuws over val Gorbatsjov bereikt ploeg net te laat

Noodtoestand treft Oranje-volleyballers

LENINGRAD/HEERLEN - Grote onzekerheid over het lot van de Nederlandse sporters in Rusland, onbegrip, verbazing en vooral ongeloof bij de Sovjetsporters in het buitenland. De staatsgreep in de Sovjetunie heeft ook in de sportwereld voor heel wat opschudding gezorgd. Communicatie met personen in Rusland per telefoon is onmogelijk. De leiding van de volleybalbond probeerde gisteren tevergeefs contact te krijgen met de Oranje-equipe, die in de ochtend naar Leningrad was afgereisd. Urenlange pogingen leverden niets op. De in het buitenland vertoevende sporters uit Rusland gaan een ongewisse toekomst tegemoet. „Ik maak me nu echter vooral zorgen over mijn familie in Minsk", vertelde schaker Boris Gelfand in Brussel.

De Nederlandse volleybalploeg is gisteren in alle vroegte vertrokken naar Leningrad, waar enkele uren later de noodtoestand werd afgeroepen. Nederland doet deze week mee aan het toernooi om de Savin Cup. Tot gisteravond laat had de ploegleiding nog geen contact met het thuisfront gehad. Zeker is, dat het gezelschap om 12.00 uur is geland in Leningrad.

De ploeg verzamelde zich gisteren rond 06.30 uur 's ochtends op Schiphol, ongeveer op dezelfde tijd dat de eerste berichten over de staatsgreep in de Sovjetunie de media haalden. Het is onbekend of de ploeg toen op de hoogte was van de gebeurtenissen.

Bondsvoorlichter Arnie Mensink: „Ik denk dat men van niets wist, maar dat weet ik natuurlijk niet zeker. Op Schiphol konden de spelers het nieuws nog niet in de krant lezen en hoorden ze geen radio".

De vlucht naar Leningrad ging over Helsinki. Een poging om manager Gerard Verhalle op het vliegveld van de Finse hoofdstad te bereiken, mislukte.

Op het bondsbureau wacht men op een bericht van Verhalle, die zich op de dag van aankomst in een vreemd land gewoonlijk meldt. Zelf actie ondernemen was moeilijk, omdat nog niet bekend was in welk hotel de ploeg is gehuisvest. Bovendien is het druk op de telefoonlijnen van en naar de Sovjetunie.

Voor paniek is geen reden, aldus Mensink. „Natuurlijk willen wij de familie zo snel mogelijk gerust stellen, maar dat kan pas als we contact met de ploeg hebben gehad. We gaan niet speculeren".

Vorig jaar trok Nederland zich vlak voor het begin van het toernooi om de Savin Cup terug. De ploeg werd destijds verplicht een vermoeiende treinreis van Moskou naar Tallinn te ondernemen. De hele onderneming werd afgeblazen omdat de Russische bond geen alternatief aandroeg.

Nederland bereidt zich in de Savin Cup voor op de Europese titelstrijd, die 7 september begint in Duitsland. De nummer drie van het laatste EK speelt in het sportpaleis van Leningrad in groep B, tegen Italië, Tsjechoslowakije en Finland.

Schakers

De val van Gorbatsjov weerhield oud-wereldkampioen schaken Anatoli Karpov er niet van een achterstand in zijn kandidaten-tweekamp te voorkomen. De Moskoviet peuterde gisteren in Brussel uit twee technisch verloren afgebroken eindspelen een half punt.

De val van Gorbatsjov had Karpov, naast beroepsschaker ook beroepspoliticus, geschokt en verrast. Hij had het nieuws vernomen via de Amerikaanse televisiezender CNN. De opmars van het leger naar de Baltische staten weigerde hij aanvankelijk te geloven. Hij wil maandag absoluut de bijeenkomst van het Congres van Volksafgevaardigden bijwonen. In dat geval dient de oud-wereldkampioen de tweekamp in de reguliere acht partijen te beslissen. Bij verlenging eindigt de match mogelijk pas maandag.

Karpov is een conservatief politicus. In zijn periode als wereldkampioen (1975-1985) was hij de lieveling van het establishment en de protegé van Breznjev, wiens regeerperiode de geschiedenis inging als het tijdperk van de stagnatie. Breznjev speldde Karpov de Lenin-orde op, de hoogste onderscheiding in de Sovjetunie, en riep hem uit tot Held van de Sovjetunie. Na het verlies van zijn wereldtitel aan Kasparov en de opkomst van Gorbatsjov verloor Karpov veel aan invloed. Desondanks slaagde hij er in een zetel in het congres te bemachtigen en werd hij benoemd tot voorzitter van het vredesfonds, een comité voor ontwikkelingshulp.

Mark Dvoretski, de trainer en secondant van Joesoepov, reageerde cynisch. Hij vroeg zich af bij welke ambassade hij zich zou melden voor de aanvraag van politiek asiel. „Ik denk dat ik voorlopig maar bij Joesoepov in München ga wonen. Kan iemand mij het adres van de Duitse ambassade geven". Boris Gelfand maakte zich zorgen over zijn familie in Minsk. Hij had vergeefs getracht telefonisch contact op te nemen.

De tweekampen in het Sas Royal Hotel worden gevolgd door twee journalisten uit de Sovjetunie. De verslaggever van Radio Moskou merkte maandagmiddag dat Moskou zonder aankondiging de lijn met Brussel had verbroken. Pogingen om de verbinding te herstellen liepen op niets uit. Maandagmorgen had hij nog kort contact met zijn redactie. „Mij werd verteld dat Gorbatsjov zwaar ziek was en dat Janajev promotie had gemaakt. Toen ik om details vroeg, werd mij te verstaan gegeven niet door te vragen".

● *Nederland en de Sovjetunie behoren tot de wereldtop in het volleybal. In Leningrad zouden beide ploegen elkaar deze week opnieuw ontmoeten.*

Sovjetatleten 'gevangen' in eigen land

TOKIO - In Tokio heerst na het afzetten van president Gorbatsjov onzekerheid over de deelneming van Sovjetrussische atleten aan de wereldtitelstrijd, die zaterdag begint. Volgens de enkele al in de Japanse hoofdstad aanwezige officials uit de Sovjetunie zal alles afhangen van het al of niet doorgaan van de vluchten.

„De aankomst van het vliegtuig met de ploeg is voor woensdag in Nagoya vastgesteld", aldus trainer Vadim Zelitsjenoek in Tokio. „Ik hoop, dat de vliegvelden in ons land na de gebeurtenissen van gisteren open blijven."

Vijfennegentig geselecteerden bevinden zich nog in een trainingskamp in Vladiwostok. Vier atleten, onder wie wereldrecordhouder polsstokhoogspringen Sergej Boebka, trainen in Moskou. Zelitsjenoek: „Omdat er in Moskou militairen worden ingezet vrezen we problemen." Igor Terovanesian, de vroegere wereldrecordhouder verspringen en chef d'equipe in Tokio, verklaarde: „Ik ben volledig verrast door de gebeurtenissen. Ik hoop, dat ik de mensen in Vladiwostok aan de telefoon kan krijgen voor overleg."

De Internationale Amateur Atletiek Federatie (IAAF) heeft intussen de Sovjetrussische delegatie aangeboden voor een chartervliegtuig te zorgen.

Frans Maassen enige Limburgse prof bij WK

DEN HAAG - Gerrie Knetemann heeft de definitieve selectie bekend gemaakt voor de strijd om de wereldtitel wielrennen op de weg voor beroepsrenners die zondag 25 augustus in Stuttgart plaats vindt. De bondscoach voegde aan het achttal Rooks, Theunisse, Maassen, Breukink, Talen, Bouwmans, Van der Poel en Schurer het kwartet De Vries, Siemons, Den Bakker en Van Orsouw toe. Knetemann wees ook drie reserves aan; Harmeling, De Koning en Tolhoek.

De selectie zal nog één voorbereidingswedstrijd rijden. Morgen neemt de groep deel aan Veenendaal-Veenendaal, een koers over 210 kilometer.

De Belgische WK-selectie ziet er als volgt uit: Criquielion, Van den Abbeelen, Museeuw, Van Itterbeeck, Peeters, Roosen, Vermote, De Wolf, Van Hooydonck, Dernies, Verdonck, Van Lancker en Dhaenens. Reserves: Moreels en Baguet.

Ingrid Haringa beslist vanmiddag of ze morgen deelneemt aan de tijdrit voor ploegen over vijftig kilometer. De tweevoudige wereldkampioene op de baan neemt na de laatste training een besluit. Bondscoach Piet Hoekstra heeft vijf vrouwen geselecteerd voor de rit tegen het uurwerk, waarin het Oranjekwartet de wereldtitel verdedigt. De selecties zijn: ploegentijdrit vrouwen 50 km: Monique de Bruin, Knol, Haringa, Schop en Westland. Ploegentijdrit mannen 100 km: Den Braber, Ten Kortenaar, Koerts en Voskamp, reserve Kil. Vrouwen individueel weg: Van Moorsel, Overgaag, Schop, Vink, Dijkstra en de Rooy. Amateurs individueel weg: Dekker, Meys, Tak, Groenendaal, Hoffman en Compas.

Kuiper weg bij Telekom

STUTTGART - Hennie Kuiper verlaat aan het einde van dit seizoen de Duitse wielerploeg Telekom. Dit heeft manager Winfried Holtmann in Stuttgart bevestigd. Voor de zakelijke leider van het enige Duitse professionele team is na 31 december ook geen plaats meer.

Kuiper wordt vrijwel zeker opgevolgd door Walter Godefroot. De Belg heeft mondeling al een overeenkomst bereikt met de telefoonmaatschappij.

Volgens Holtmann verdwijnen Kuiper en hij niet uit het metier. De 50-jarige journalist en organisator van wielerevenementen heeft vergevorderde plannen een tweede Duitse wielerploeg te formeren. „Op dit moment onderhandelen we met sponsors. Kuiper wordt ook bij de ploeg betrokken, maar niet als ploegleider". Holtmann ontkende dat Kuiper zou overstappen naar Tulip, waar zijn vroegere meesterknecht José de Cauwer chef d'equipe is.

Russische meesters voor tachtig gulden naar Brunssumse club

Zeventig uur reizen voor een dampartij

Van onze medewerker
EDDY BUDÉ

BRUNSSUM - Damvereniging DIOS heeft op de spelersmarkt een grote slag geslagen. De ijzersterke Russische meesters Igor Rybakov (34) en Mark Schulman (40) gaan, zolang de toestand in de Sovjetunie het toelaat, de kleuren van de Brunssumse tweedeklasser met ingang van de nieuwe competitie verdedigen. Een treinreis van 72 uur moet het tweetal zich getroosten voor het spelen van een dampartij. De kosten voor DIOS bedragen per wedstrijd slechts tachtig gulden: de prijs van een retourtje Minsk-Heerlen.

DIOS-voorzitter Ernst Witjes is erg in zijn nopjes met de komst van de Russen. „Met deze twee versterkingen erbij hebben we zeker geen degradatiezorgen meer. Sterker, ik denk zelfs dat we een potentiele kandidaat zijn voor het kampioenschap. De contacten zijn gelegd via eerdere uitwisselingen, ondermeer het Brunssum-toernooi. Overigens benaderden Rybakov en Schulman ons zelf met het verzoek om voor DIOS in de competitie uit te kunnen komen. Z'on kans kun je niet voorbij laten gaan".

● *De twee Russische aanwinsten van DIOS, Mark Schulman (links) en Igor Rybakov.* Foto: JEAN SNIJDERS/MEDIASERV

Igor Rybakov, woonachtig in Gomel, een plaatsje nabij Minsk, vindt het niet erg om zo lang te moeten reizen voor een damwedstrijd. „We vertrekken op donderdagavond en komen zaterdagmorgen in Brunssum aan. Voor ons is het een hele ervaring om in de Nederlandse competitie te mogen uitkomen. Bovendien is voor een Rus een reis naar het buitenland nog altijd een voorrecht. Daar hebben we graag een paar uurtjes voor over", zegt Rybakov, die in het Fair Play-toernooi op een twaalfde plaats en in het laatste Russische kampioenschap op een verrassende tweede plaats eindigde.

DIOS overweegt het tweetal ook in te zetten voor trainingen voor het eerste team. „Het zijn gediplomeerde trainers en daar moeten we eigenlijk gebruik van maken. Rybakov is zelfs leraar op een damschool in Minsk. Ik denk dat het voor de uitstraling van DIOS en misschien wel heel Limburg een goede zet is dat we Russische spelers hierheen halen. We kunnen van hen veel leren en het brengt wat leven in de brouwerij".

De Limburgse primeur van een Russische speler valt overigens het Geleense De Vaste Zet toe. Vorig jaar bleek grootmeester Alexander Presman een belangrijke troef, hoewel promotie naar de hoogste landelijke klasse op het nippertje werd gemist. Mark Schulman: „Steeds meer Russen besluiten bij Nederlandse clubs te gaan spelen. De markt begint inmiddels verzadigd te worden. Ik kom nu al enkele jaren in Brunssum en ben er altijd uitstekend opgevangen. Het wordt eindelijk eens tijd om wat terug te doen".

Oorzaak vertrek uit Tour stond al eerder vast

PDM loog om bestwil

HILVERSUM - PDM-kopman Erik Breukink heeft gisteravond in het NOS-televisieprogramma Sport Journaal toegegeven, dat de renners en ploegleiding moedwillig de waarheid over de dramatische aftocht uit de Tour de France hebben achtergehouden. De betrokkenen wisten vrij snel dat het middel Intralipid, dat in bedorven toestand werd toegediend, naar alle waarschijnlijkheid de oorzaak was van het geruchtmakende vertrek. Afgesproken werd, dat tegen de buitenwacht over 'voedselvergiftiging' zou worden gesproken totdat definitief zekerheid bestond over de ware toedracht van de massale ziekmelding.

„We moesten allemaal hetzelfde verhaal naar buiten brengen", bekende Breukink. „Ik had daarover grote twijfels. Ik heb de ploegleiding gezegd dat ik het er niet mee eens was. Ik had mij echter aan de regels te houden. We vertelden leugens om bepaalde mensen in bescherming te nemen. Ik had liever meteen verteld hoe het in elkaar stak".

Volgens manager Manfred Krikke is bewust gewacht met het vertellen van de waarheid. „We hadden wel aanwijzingen in de richting van het Intralipid, maar geen zekerheid. Het kostte veel tijd om de laatste twijfel weg te nemen. Daarom heeft het zo lang geduurd". Krikke zegt dat het conflict met Breukink inmiddels is uitgepraat. „Het vertrouwen is hersteld. Wat ons betreft, blijft hij de komende jaren bij PDM".

Breukink was minder stellig over zijn toekomst. „Ik wil nog een aantal dingen met de PDM-leiding goed doorpraten. Er hebben zich al veel ploegen bij mij gemeld, maar ik ben nog nergens concreet op ingegaan. Ik wil eerst sportief weer op mijn oude niveau komen".

Krikke bevestigde de breuk met ploegarts Wim Sanders uit Geleen, onder wiens verantwoording het legitieme middel via injecties werd toegediend. „Hij heeft de eer min of meer aan zichzelf gehouden".

Brunssum houdt rekening met terugkeer Russische dammers

BRUNSSUM - De organisatie van het Brunssumse Fair Play-damtoernooi hield gisteravond serieus rekening met de terugkomst van een deel van de Russische deelnemers naar ons land. Zondag en maandag aanvaardden circa dertig Russen de treinreis naar hun vaderland maar gezien de explosieve situatie aldaar wordt het niet onwaarschijnlijk dat een aantal spelers onderweg rechtsomkeer maakt.

Simon Elzinga, een van de organisatoren reageerde geschokt op de ontwikkelingen in Moskou. „Bijna twee weken waren Russische dammers onze gasten. Zelf had ik er zes in huis. Dit is voor hun natuurlijk een hoogst onplezierige situatie en ik voel me erg met hun lot verbonden. De kans is aanwezig dat er sommigen tijdens de reis besluiten terug te komen. In dat geval zullen we hen met open armen ontvangen".

De Russische nummer een en twee Alexander Schwartzman (Moskou) en Igor Rybakov (Gomel) en bondstrainer Wadim Bulat (Minsk), die na 'Brunssum' niet naar huis terugkeerden en komende week tijdens het internationale toernooi van Nijmegen van de partij zijn, waren gisteren de hele dag voor de televisie gekluisterd. „Ik wist niet wat ik hoorde toen ik het nieuws uit Rusland vernam. Het is in het begin allemaal moeilijk te bevatten. Met een val van Gorbatsjov was wel het laatste waar ik rekening mee hield. Het is niet te hopen dat de soepelere condities om naar het buitenland te reizen weer aangescherpt worden. Dat zou voor ons een ramp betekenen", reageert een geëmotioneerde meester Wadim Bulat.

Igor Rybakov overweegt na het toernooi van Groningen niet terug te keren naar zijn geboorteland. „Op dit moment (gisteravond laat, red) is de situatie erg onoverzichtelijk. Ik wacht af hoe de zaken zich ontwikkelen. Het is een grote vraag hoe het volk en de republieken zich zullen opstellen. Als het een complete chaos in de Sovjet-unie wordt, denk in dat ik in Nederland blijf. Ik ben van plan voor DIOS uit Brunssum uit te komen en als ik weer naar mijn land terugga kom ik er misschien niet meer uit. Met mijn papierje van electrotechnisch ingenieur moet ik hier toch ergens aan de bak kunnen komen".

De organisatie in Brunssum wacht intussen op berichten van de afgereisde Russen. Simon Elzinga: „Scheidsrechter Alexander Chekovskoj heeft beloofd onmiddellijk te faxen als hij thuis komt. Elk moment verwacht je een telefoontje van een of ander station dat ze terugkomen".

Paternina ter ziele

MADRID - De Spaanse profwielerploeg Paternina houdt waarschijnlijk aan het eind van het seizoen op te bestaan. De sponsor, een producent van Rioja (wijn), wil de aandacht volgend jaar richten op de Olympische Spelen in Barcelona en de wereldtentoonstelling in Sevilla. Bij Paternina rijden de Nederlanders René Beuker en Dik Dekker.

MVV-Sparta op 29 augustus

MAASTRICHT - Het eredivisieduel tussen MVV en Sparta is verplaatst naar donderdag 29 augustus (aanvang 20.00 uur). Tegen de oorspronkelijke datum van 28 augustus maakten de Limburgse autoriteiten bezwaar. Op die dag worden in Maastricht tal van festiviteiten gehouden.

Watersport

RUBBERBOOT met 20 pk Johnsson bb.-motor en trailer, ƒ 3.900,-. 04450-3617.

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Huish. artikelen

IJSKAST ƒ 95,-; wasautom. ƒ 195,-; gasfom. ƒ 95,-; diepvr. ƒ 195,-. 045-725595

Te k. electro FORNUIS, pr. ƒ 60,-; 1 ketel en inmaakglazen; midi-set. Tel. 045-427029 of 423333.

Te k. volaut. WASMACHINE AEG met losse centrifuge, ƒ 100,-. Tel. 045-721448.

Diversen

Te k. nw. AARDAPPELEN v.a. 40 ct p.kg. Fritesaardappelen altijd voorradig. Veendrick, ing. Kasteel Amstenrade.

Gebit gebroken! TANDTECHNISCHE praktijk voor nieuwe gebitsprothese en reparaties. Akerstr. Noord 328, Hoensbroek. 045-228211.

Te koop stalen LEGBORDSTELLING 30, 40 en 70 cm diep met 5 legborden, v.a. ƒ 75,- p.mtr. Rockmart, Kissel 46a, Hrl. 045-723142.

Te koop 4 TUINSTOELEN met kussens, wit. Tev. portipotty. Tel. 045-457326.

06-lijnen

Trio Sex
VOLSLANKE Linda 50 cpm
06-320.320.14

Sex Trek?
Anja zal je helpen 06-320.326.56 of kies lesbi hard porno 06-320.321.99 - 50 ct p/m

Kleed me aan
Sexspel, praat om te spelen, win een sex orgie. Een fout, sex is je straf 06-320.323.90 - 50 ct p/m

Striptease
Sexspel, jij bepaalt wat zij uittrekt. De grootste sexcomputer 06-320.322.80 50 ct p/m

Knelt je broek al? Moet
Sonja
het voor je afmaken? 06-320.331.08 - 50 ct p/m

wendy ga liggen
ontspan je en doe met je handen wat Wendy je vraagt ... 06-320.331.03 - 50 ct p/m

!!Erotifoon!!
Pas als ik je shirt losknoop, weet ik wat je wil!! (50 ct.p.m.)
06-320.320.12

Sex-Adressen
Via keuze menu, snel de juiste dame kiezen, elke dag serieuze adressen verwacht Live door de dames ingesproken. 06-96.85 (50 cpm)

SSSSSSS Sex Meisjes 22222 2 handen vol! 50 cpm
06-320.320.22

Lesbische
meisjes en vrouwen in zijde lingerie. Ze leren elkaar Grieks, vrijen, 69,.... Je kunt gluren of meedoen en wisselen wanneer je maar wilt. 50 cpm.. 06-320.320.37

Erox connection
Livesex gesprekken. De Madam verbindt je door naar de lekkerste meiden die alle standjes met je doen We helpen je snel. 50 ct p/m. 06-95.06

Effe Vlug!!!
Kies uit 5 standjes! 50 ct p/m Grieks, Frans, nr. 68 etc.
06-320.33.123

Hard, Hard!
Ze loopt buiten in een regenjas met alleen nylons eronder. Ze knoopt 'm open. Grijp 'r. 50 cpm 06-320.326.17

Op z'n Frans!
Jij staat tegen de muur. Ik zak langzaam door m'n knieen. Jij zit onder de lippenstift. 50 cpm 06-320.326.19

Sex op z'n Grieks
Kies je prooi zelf. 50 cpm
06-320.327.17

Lesbi meisje
Klein en strak. De vrouw ziet dat ik een zwart doorzichtig slipje aan heb. Dan doet ze m'n rokje omhoog. Pak me. 50 cpm 06-320.330.92

Meisje in een witte
Doorzichtige
jas, zonder slipje eronder, ze bukt. 50 cpm. 06-320.330.93

Val je voor dominante vrouwen. 50 ct p/m
06-320.332.32

bel meesteres
Donkere vrouw. Ik ben een strak rokje aan het passen. Tussen het gordijn door kun je alles zien. Grijp me maar achter. 50 ct p/m
06-320.323.46

Lekkere vrouwen!! 50 cpm
06-320.321.34
Ik weeg 100 kilo, 1.65 lang en DD-cup. Zal ik jou eens verslinden schat.

Wil je meer zien dan kijk je bij Pearle.

Wie nu bij ons een bril koopt, krijgt er een tweede gratis bij, inclusief glazen (zie de voorwaarden in de bon). Een prachtige kans dus om 'ns een wat gedurfder montuur te proberen. Of juist iets heel serieus, voor op het werk. Keuze genoeg, want Pearle heeft een enorme collectie in vele prijsklassen, waaronder internationale topmerken.

Bovendien krijgt u altijd een vol jaar garantie op breuk en beschadiging van montuur en glazen. Wat natuurlijk ook geldt voor uw gratis tweede bril. Maar we doen meer voor u: ● gratis montuurreparatie ● gratis 6-punts controle ● monturen in vele prijsklassen ● gratis ultrasoon reinigen ● contactlenzen twee maanden op zicht.

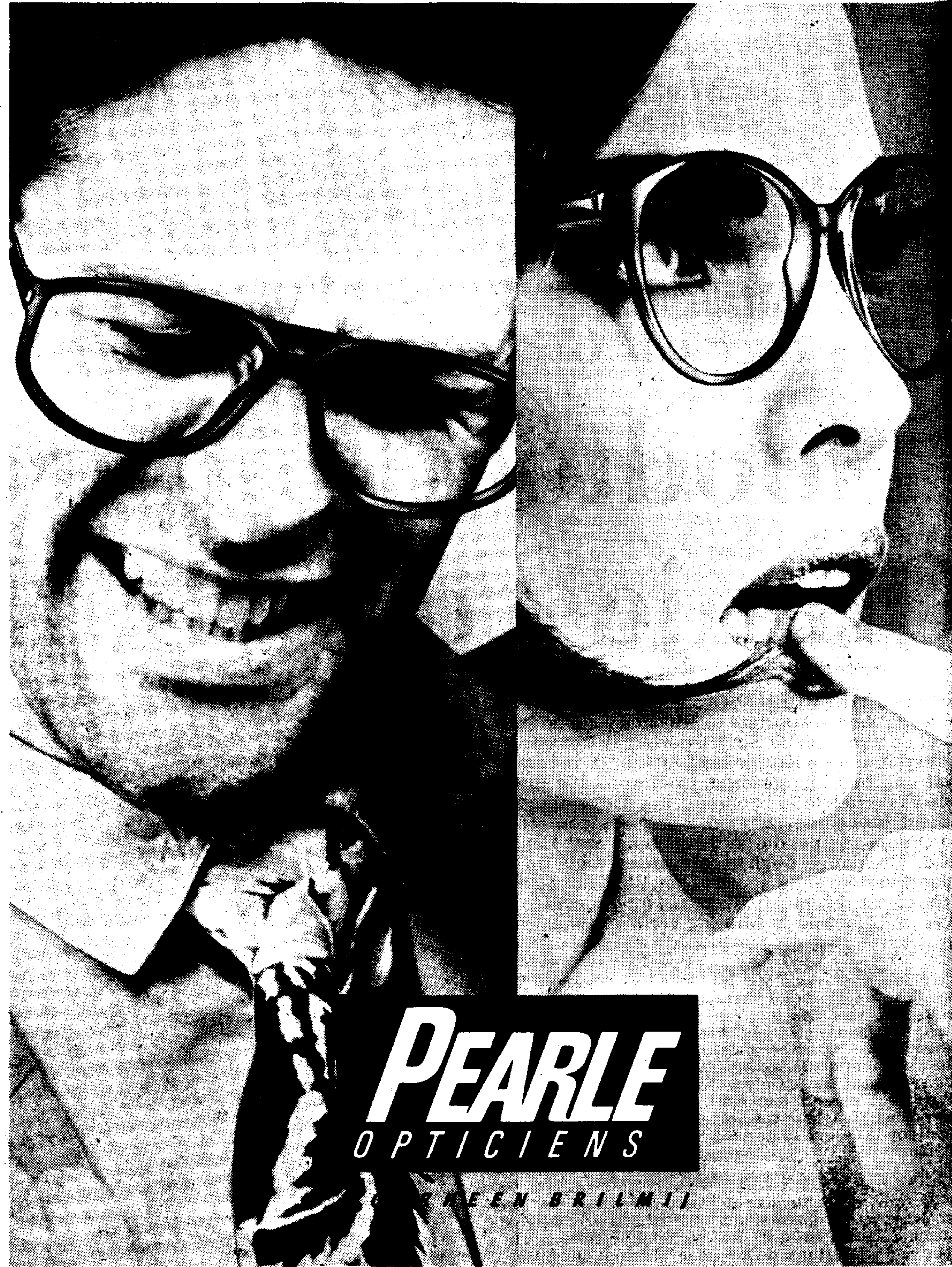
Knip dus snel de bon uit en neem 'm mee naar uw Pearle opticien.
Die zorgt dan meteen voor een vakkundige gratis oogmeting.

Bon voor 'n tweede bril gratis

Deze aanbieding is geldig t/m 28 september 1991.

- De gratis bril is bestemd voor dezelfde persoon die ook de eerste (betaalde) bril gaat dragen.
- Het montuur van de bril die u wel betaalt mag niet goedkoper zijn dan ƒ 100,-.
- Het montuur van de gratis bril komt uit de collectie monturen met het rode labeltje.
- In de gratis bril gaan normale, blanke glazen in dezelfde sterkte als in de eerste (betaalde) bril.
- Wilt u meer (variabel, ontspiegeld, anti-kras, kleur, enz.) dan geldt een toeslag.
- Geen andere kortingen te zelfder tijd.
- Op beide brillen 1 jaar garantie.

Deze bon is geldig bij alle Pearle en Pearle Express winkels in heel Nederland.

Beek, In de Makado (ingang Oost) • Heerlen, Geleenstraat 15 • Maastricht, Vrijthof 16a • Sittard, Tempelplein 7b (naast EDAH)

Buurvrouw
pakt haar buurmeisje. Ze heeft een kort rokje en geen BH aan, ze blaast de kaars uit en leert haar Grieks. 50 ct p/m
06-320.323.56

Meisjesporno
50 ct.p.m. 06-320.320.52

Ruige Porno
50 cpm HARD*HARD
06-320.320.53

Live - Sex
Bel ze en ontmoet ze 06-320.324.98 (50 ct p/m)

Sex, Sex, Sex!
Wij bemiddelen nog steeds gratis in sex. Ook escort en privé, live sexgesprekken. 06-320.330.71, 50 cpm

Homo Jongeren
Heb jij trek in een heet afspraakje met een knul? Bel nu en je zit direkt apart met een boy 06-320.322.16 - 50 ct p/m

Prive-Kontakt
Maak een opwindend afspraakje. Met een lekker meisje of een heet stel. Of met een stoere bink 06-320.322.33 Direkt apartlijn 50ct

Waarom
wachten? Zoek nu snel de vriend of vriendin van je dromen. Bel de afspreeklijn 06-320.320.33 - 50 ct p/m

Maak vanavond een hete
Sexafspraak
06-320.320.44 - 50 ct p/m

Direkt snel-sexcontact
live-afspreeklijn
06-320*320*55 - 50 ct p/m

Hete meiden zijn op zoek
*** Prono Dating ***
06-320*321*44 - 50 ct p/m

Bisex kontaktlijn
ook voor trio-sexkontakt. 06-320*325*01 - 50 ct p/m

Mooie Sabrina
ligt te zonnen, zelfs haar strakke tangaslipje trekt ze uit 06-320.323.44 - 50ct p/m

De heetste meiden hoor je op de advertentielijn 50 ct p/m
06-320.325.80

Sexbezoekje
Bij wulpse Annet. Trio! 06-320.320.95 - 50 ct p/m

"Carolientje,
ik ben zo ondeugend." 06-320*324.01 - 50 ct p/m

100 hete meisjes zoeken
sexkontakt
06-320*326*66 - 50 ct p/m

Twee meisjes
Bel Suzanne en hete Lisa 06-320.330.56 - 50 ct p/m

Blonde Natasja doet het met 2 buurjongens 06-320*327*77 - 50 ct p/m

Meegluren:
Linda heet en opgewonden 06-320*330.67 - 50 ct p/m

Sexadressenlijn
Elke dag nieuwe adressen van hete dames/meisjes 06-320.330.60 - 50 ct p/m

Vrouwtje
Jolanda, is heet en wild 06-320*329*33- 50ct p/m

Zoek je een Heet meisje? Bel 06-320*326*33 - 50cpm

Escort-Kontakt

Marietje
in haar strakke rokje. 06-320.321.20 - 50 ct p/m

Wendy
ondeugend in de auto!! 06-320.327.99 - 50 ct p/m

Stoute sexafspraakjes
Meisjes Kontakt
06-320.330.16 - 50 ct p/m

Tessa is zo'n lekker
Meisje
06-320*328*88 - 50 ct p/m

Nieuw: direkt apart met een strenge man of met onderdanige man
S.M. voor twee
06-320.329.99 - 50 ct p/m

De Flirtbox
Flirten met z'n tienen 06-320.330.01 - 50 ct p/m

Homo:
Zoek je 'n hete jongen? Bel 06-320*330*18 Inspr 01720-22484 - 50cpm

Sex kontaktlijn
luister naar hete meisjes die een lekkere jongen zoeken voor het vervullen van hun sexwensen 06-320.330.66 - 50 ct p/m

Vluggertje
Kim verwent je na de les. 06-320*330*32 - 50 ct p/m

Homo
Jongens onder elkaar. Hoor ze lekker tekeer gaan. 06-320*330*88 - 50 ct p/m

Bi-Sex Prive
Direkt apartlijn voor trio, jongens en hete meisjes 06-320.330.46 - 50 ct p/m

Als Chantal uit de douche komt zijn er plots 2 mannen. De handdoek valt. "Jij bent mooi zo naakt...
kom maar...
06-9587 50 cpm.

Nee laat dat..schaam je. Weg jij! Maar als de vriend van haar man zo heerlijk doorgaat geeft ina bevend toe 50 cpm
06-320.326.71.

Haar man laat de hond uit. Lydia en de man op kamers een spannend
Vluggertje
Toch voor en achter, gebukt. 06-320.330.61 (50 cpm)

Oh Wim, wat is je hand warm. Toe maar.. het mag wel, iets hoger.. Daar ja, dit vind ik zo prettig 50 cpm
06-320.326.72.

Triosex-
Kontaktlijn 06-320.320.92 - 50cpm Ook voor partnerruil.

Angela op een luxe jacht. Een drankje. Als ze
naakt ontwaakt
zijn er 2 mannen bij haar... 06-320.330.17 (50 cpm)

De vrouw strijkt de nylons glad aan de
mooie benen
van een dame in de paskamer. Dan knielt ze!! 06-320.330.19 (50 cpm)

Nu is het tijd voor een hete sexafspraak met een hitsig meisje!!
Tippellijn
06-320.330.79 - 50 ct p/m

Vakantie
Midden in de nacht staat de rijzige slanke vrouw, plots naakt voor Evy. Lesb. 06-320.340.01 (50 cpm)

Haar man kijkt
Steeds wilder leert Ellen Grieks te ondergaan met de knul uit de advertentie. Oh toe, jaaaah. 06-320.340.06 (50 cpm)

Bi-sex
voor twee direkt apart met een heet meisje of met een lekkere jongen 06-320.330.87 - 50 ct p/m

Als ze
bloot op 'n bank
zit gebeuren er plots vreemde dingen. 06-320.340.25 (50 cpm)

Michele's avontuur met een mooie maar wrede
Lesbienne
In haar kelder maakt ze kennis met SM v. vrouwen. 06-320.340.41 (50 cpm)

Een fries blondje verkocht ons haar
Lifecassette
Ze kopen wij ze graag bij Nijholt. Pb 5086 R'dam. t.a. v. Jolande 06-320.340.55 (50 cpm)

****Gay - Prive****
Jij wilt voor vanavond snel en discreet een opwindend afspraakje regelen? Bel dan Gay Prive, want daar zit je direkt apart, en als je met een andere boy wilt spreken druk je op de knul. Succes!! 06-320.322.75 - 50 ct p/m

Wat een vreemde hometrainer. Als haar enkels en polsen vastzitten komt
De sensatie
voor blonde Anja. 06-320.340.88 (50 cpm)

Frits heeft zijn eerste
echte ervaring
als de blonde buurvrouw begerig knielt om het te... 06-320.323.86 (50 cpm)

Rosie Relatielijn
Voor modern sexcontact op 06-320.324.50 (50 cpm) Hoor je wensen van paren en dames. In Rosie aug. zie je hun naaktfoto's.

Partnerruil
Prive, direkt apart met mannen en vrouwen die zin hebben in een spannende sexruil!!! 06-320.330.91 - 50 ct p/m

Wip-in-box
heet zo omdat er heel wat ge.. wordt op 06-320.324.60 Leuk toch? Trouwens, de Lijf-sex-box daar durven ze ook, en..... jij mag best meedoen op 06-320.324.90. (50 cpm)

Het leven begint bij de 40. Ook het sexleven. Op de
40plus box
fijn en ongedwongen met leeftijdsgenoten. 06-320.327.28 (50 cpm)

Voor de spiegel moet ze zich omdraaien. Voor 't eerst ziet ze hoe 2 mannen
Grieks
met haar gaan doen. 06-320.323.85 (50 cpm)

De Ruilsexbox
Snel resultaat, geen geschrijf, geen gewacht, veel plezier nog deze nacht. 06-320.326.99 (50 cpm)

Nieuw
S.M. Prive De direkt apart kontaktlijn. Bel snel voor 'n strenge sexafspraak 06-320.322.17 - 50 ct p/m

Over echt alles praten ze op de
Pornobox
Sex/hete sex en gloeiende sex. Ervaring krijg je op.... 06-320.330.51 (50 cpm)

Verrassing voor de vrouw. Thea op bed. Lang zal ze leven en nog veel meer met haar 2 lievelingen 50 cpm.
06-320.326.90.

2 opgewonden hete meisjes
Alles uit
06-320.330.34 (50 cpm)

Monique
Ze trilt van sex-genot 06-320.330.97 (50 cpm)

Pascale (klusjes in huis)
Keukensex
06-320.330.98 (50 cpm)

Zoek jij een lekkere boy?
De Homo/bisex
computer 06-320.330.95 (50 cpm)

Verlangend sluipt de mooie vrouw in haar kleinste slipje naar de knul met
de zweep
06-320.321.30 (50 cpm)

Als Tom werkt, haalt Elna die knul binnen met die stevige benen.
Hij mag alles
bij haar..... 06-320.321.32 (50 cpm)

Wulpse Loesje
Hoor haar tekeer gaan 06-320.330.96 (50 cpm)

Kontakt/Clubs

Boys voor heren
Tel. 045-228713

Escort-Service
Aachen
Tel. 09-49241532229.

Privéhuis
Donna
Christien, Nieuw Angela en Marleen. Ook nursing, SM en Grieks. Inl. 04746-5826/5830.

Privé Daisy
Altijd goed en niet te duur. Tel. 045-229091. Tev. leuk meisje welkom

Katja's Privé
Ook escort. 045-423608.

G.G.D.
Geslachtsziektenbestrijding
24 uurs infolijn
Tel. 045-740136

Love
met alle 8 sexy meisjes, onbeperkt relaxen voor ƒ 200,-all-in.
Geop. ma. t/m vr. 12-24 uur. Balth. Florisstr. 37 hs Amsterdam, 020-6762176.
Gastvr. gevr. ca. ƒ 3.000,- p/mnd. vast loon, soc. voorz. bonus reg. en interne woonruimte.
Voorproefje 06-340.310.51

045-326191
Escortservice all-in.

Prive ook S.M.
Tel. 045-254508

Sacha's Escort
V.a. ƒ 100,- all-in
Tel. 06-52980255

Nu Tilly Lola
Vanaf 10 uur, ook zat. en zond. 045-721759.

Escort Service
voor een leuk meisje bij u thuis of hotel v.a. 18 t/m 3 u. Tel. 045-422685

Club Denise
ontvangt u in een aangename sfeer, er zijn meerdere leuke meisjes. Tevens escort. Industriestr. 13, Spekholzerheide v.a. 18 t/m 3 uur. Tel. 045-413887

Peggy Privé
Nieuw meisje aanwezig Ma. t/m vr. 11.00-22.30, woensd. tot 19.00 uur. Tev. assist. gevr. 046-374393.

Diana Escort
045-320323

SM Rachel
SM zoals 't echt hoort Meesteres Rachel, meesteres Anita Pr. Hendriklin 312, Brunssum. Tel. 045-274810

Club Amorosso
met nieuw: MICHELLE, tev. Nikki, Debby, Tanja, Claudia en Angela. Onze gastvrouw Louise heet u van harte welkom. Rijksweg Zuid 105, Geleen. Tel. 046-756335 (Nieuwe meisjes altijd welkom).

Madame Butterfly
'n gezellige bar op de Hommert 24, Vaesrade-Nuth

Privé Yvonne
8 Super sexy meisjes in pikante lingerie, drankje, film en gezelligheid gratis, geop. 11-24uur. zon. 15-23uur. Kapelweg 4, Kerkrade. Tel. 045-425100.

Exclusieve privé Club
NU NIEUWE MOOIE MEISJES AANWEZIG!!!
Keuzen uit 6 tot 9 meisjes. Open van ma-vrij van 12.00-24.00 uur. Huize Mergelland. Dr. Poelsplein 33, Simpelveld (Vanaf markt 150 mtr. richting Boscherhuizen). Discrete parkeerplaats. Tel. 045-445120.

Heren naar Liberta
Privé-club voor al uw fantasieën
8 à 10 Nederlandse en exotische schoonheden maken uw dromen werkelijkheid. Voortdurend nieuwe meisjes aanwezig. Gezellige bar met intieme dansvloer en naaktdansen. Open sex is mogelijk. 3x relaxen voor één prijs. Gratis drankjes. Maak vooral ook gebruik van ons bubble-bad, ook kamer met spiegels. Discrete parking.
Open: maandag, dinsdag en donderdag van 12.00-02.00 uur; woensdag en vrijdag 12.00-18.00 uur. Maaseikerweg 24, Susteren, 300 m va. A-2 richting Susteren. Info Privé-club 04499-4346.

ƒ 50,- all-in
U kunt zich maar op één manier overtuigen! 045-423608.
Nieuw!!....... Nieuw!!....... Nieuw!!....... Nieuw!!....... totale

Ontspanningsmassage
op water, door een of twee meisjes. Tel. 045-353489.

Club Nirwana
Mooie meiden: topgemotiveerd!
NIET GOED! GELD TERUG GARANTIE!
7 dagen per week van 22.00 tot plusm. 05.00 uur. Nieuwstraat 147, Kerkrade. Tel. 045-463323.
TEVENS TOPESCORT-SERVICE!

Club Mirabelle
Stijl, gezelligheid en bovenal topservice! Spetters van meiden.
Geopend van 22.00 tot 05.00 uur.
Na ons: kun je de rest vergeten!!!!!
Burg. Franssenstraat 4, Kerkrade. Tel. 045-42
LUXE ESCORT-SERVICE!

Nieuw Escort
Priscilla en snel bij u thuis of in hotel
☎ **045-428849**

Vera
Privé, tel. 04754-85818.

Buro Geleen
Met nieuwe adressen. Bem. Privé adr. 046-748768

Yvonne/Hanny
Relaxen
Massage. Tel. 045-754285.

Relaxen bij:
Vanessa
Tel. 045-459992.

Relax bij:
Monique
Tel. 09-49.241175330.

Love Escort
Tel. 045-320905

Wilt U een perfekt
Lesbisch Trio
of show?? 046-749662

Privéhuis Lydia
Denise en Monika Terug in Geleen 046-749662, 11-23 uur.

Vanessa
en haar vriendinnen privé en escort. Tel. 045-215814. Tevens meisjes gevraagd

Met nieuwe adr
Buro Yvon
Tel. 046-5232

2 films tegelijk
Videocl
045-718067 meisje Frans mogel

Rosi - bi en v. ec Aziatische Salm v.a. 21.00 uur. 045

Iris Esco

St. Tropez
net iets ander Putstr. 40, Sitt ied. dag geop. 21

Escort vo genieter
dag en nacht be Tel. 045-419384. Tevens meisjes ge

Anita Priv
Tel. 045-3525

Uw huis op dit fo de krant kost minder dan een hypotheekrent verkoopt sneller

Je huis in de kra brengt me over de vlo

Recreatiepark
Forellenkwekerij
Visvijvers

Foreldorado

GULPEN

Entreeprijs inclusief gebruik van alle attracties !

Het gezinspark bij uitstek !

Euverem 1-5 6271 PJ Gulpen Tel.: 04450 - 3215

Uitgelezen tactiek aan basis wereldtitel zweefvliegen

Baer Selen in de wolken

● *De kersverse wereldkampioen Baer Selen ziet het zweefvliegen als een denksport.*

Van onze medewerker EDDY BUDÉ

VENLO - Een denksport op hoog niveau, dat is volgens Baer Selen de beste omschrijving van zweefvliegen. „Steeds ben je bezig met het verwerken van nieuwe informatie. Als de grondploeg doorgeeft dat de wind zwakker wordt of dat onweer of regen op komst is, heeft dat invloed op de tactiek. Na een paar uur vliegen ben je de geestelijke uitputting nabij", zegt de 36-jarige Limburger, die verleden week in de Amerikaanse staat Texas beslag legde op de wereldtitel zweefvliegen in de standaardklasse.

Afgelopen weekend werd Baer Selen, woonachtig in Nuenen, op grootse wijze onthaald door veertig clubgenoten van de Venlose Zweefvliegclub. In 1978 had de vliegtuigbouwkundig ingenieur met als specialisatie aerodinamica hetzelfde huzarenstukje geleverd. „Zeven keer heb ik nu aan een WK deelgenomen. Iedere keer is het weer afwachten hoe het loopt. In Uvalde hebben we dagelijks verschillende opdrachten moeten uitvoeren. Gelukkig presteerde ik vrij constant. Want als het ook maar een dag flink tegenzit, kun je de eerste plaats verder wel vergeten".

Diegene die de trajecten, meestal tussen de 300 en 600 kilometer in drie- of vierhoeksvorm, zo snel mogelijk aflegt, trekt aan het langste eind. „Het juist inschatten van de luchtstromingen is een van de belangrijkste en moeilijkste aspecten van de sport. Wie dat het beste in de vingers heeft, gooit hoge ogen. Voor het WK had ik me goed voorbereid. Om genoeg vlieguren te maken nam ik aan een heleboel wedstrijden in het binnen- en buitenland deel. Ik denk dat ik de topvorm op het juiste moment te pakken had".

Baer Selen, die in de eindstand de Pool Prejziack met twintig minuten nipt voorbleef, bracht vier weken in Texas door. „Een week was ik bezig met invliegen van een gehuurd vliegtuig. Dat is erg belangrijk, want elke machine heeft weer zijn eigen trekjes waar je aan moet wennen. Nee, geld heb ik er niet aan overgehouden. De reis en het verblijf hebben me zelfs enkele duizenden gulden gekost", aldus Selen, die zich bij DAF bezighoudt met de weerstandsvermindering van vrachtauto's.

Als Bear Selen boven de wolken vliegt, vergeet hij de hele wereld. „Zweefvliegen heeft iets bevrijdends. Natuurlijk geniet ik van de vaak fraaie vergezichten. Tijdens de wedstrijd heb ik daar echter weinig oog voor. Dan is het resultaat het enige dat telt. Voor onverwachte gebeurtenissen dien je voortdurend op je hoede te zijn. Zweefvliegen zal altijd een hobby blijven waarin ik wel zo goed mogelijk wil presteren. Komend jaar staat het EK in Hongarije weer op het programma. Daar ga ik me vanaf nu weer langzaam op richten".

Gross hekelt dopingcontrole

ATHENE - Olympisch zwemkampioen Michael Gross is ontevreden over de dopingcontrole bij de Europese titelstrijd in Athene. Het aantal testen van 62 vindt de Duitse oud-wereldkampioen veel te weinig.

„Het is slechts een-derde van de noodzakelijke hoeveelheid", meent Gross, die na de mondiale titelstrijd in januari zijn loopbaan beëindigde en als journalist in de Griekse hoofdstad aanwezig is. „Ik weet dat het een geldkwestie is, maar de financiën mogen bij een dermate belangrijk onderwerp eigenlijk geen rol spelen."

Gross twijfelde niet aan de gesteldheid van de Duitse zwemploeg. „Ik ben er zeker van, dat 99,9 procent van de Duitse afvaardiging geen verboden middelen gebruikt. Er zijn de laatste maanden tijdens trainingskampen veel dopingtesten uitgevoerd. Dat heeft geholpen het probleem op te lossen. Over andere Europese landen, waar nog niet stelselmatig op doping wordt gecontroleerd, heb ik mijn twijfels. Op dat terrein is nog veel werk te doen."

oefenvoetbal

VANDAAG:	
Heerlen-Roda JC 2	19.30 uur
EHC-veritas	19.00 uur
Limburgia-Waubachse Boys	19.30 uur
DVO-Doenrade	19.00 uur
SVH '39-Linne	19.30 uur
St. O'berg-Heythuysen	19.00 uur
FC ODA-Victoria	19.30 uur
RKHVC-Brevendia 2	19.00 uur
Roosteren 2-RKVVB	19.00 uur
RKESV-Wilhelmina '08	19.00 uur
Steyl-Vesta	19.30 uur
Stevensweert-RKVB	19.00 uur
Crescentia-SSE	19.30 uur
RIOS '31-Roosteren	19.00 uur
Thorn-Laar	19.00 uur
Putbroek-KOC	19.00 uur
Eindse Boys-RKSVO	19.00 uur
PSV '35-VOS	19.00 uur
Sp.Leeuwen-Q.Boys	19.30 uur
MORGEN:	
Schuttersveld-Weltania	19.00 uur
Swift '36-Roggel	19.00 uur
RKSVN-Bieslo	19.30 uur
Panningen-Brevendia	19.30 uur
MHD-Boekoel	19.00 uur
FC Ria-SHH	19.30 uur
Tiglieja-EVV	19.30 uur
Nunhem-Swalmen	19.00 uur
Eiker Boys-Buggenum	19.00 uur
Budel-DESM	19.00 uur
VRIJDAG:	
Schuttersveld-SVN	19.00 uur

lotto

HEERLEN - Uitbetalingen sportprijsvragen: **Lotto 33:** Eerste prijs: 1 winnaar, bruto 362.610,50. Tweede prijs: geen winnaar. Derde prijs: 126 winnaars, elk bruto 1396,90. Vierde prijs: 4905 winnaars, elk 35,80. Vijfde prijs: 64.427 winnaars, elk 5,00. **Toto 33:** Eerste prijs: 188 winnaars, elk 61,00. Tweede prijs: 2443 winnaars, elk 2,50. Derde prijs: 10.901 winnaars, elk 2,50.

Net geen brons voor Jongejans

ATHENE - Het Europees kampioenschap schoonspringen van de drie-meterplank heeft bij de mannen zelden zo'n spannend verloop gekend als dat van Athene. In de finale bemoeiden zich liefst zeven atleten tot het einde met de medailleverdeling, maar uiteindelijk prolongeerde de Duitser Albin Killat met overmacht zijn titel.

Achter zijn rug bleef het tot de laatste waterspat onzeker, wie met het andere eremetaal zouden gaan strijken. Dankzij een iets hogere moeilijkheidsgraad van de laatste sprong slaagden de Zweed Joakim Andersson en de Italiaan Davide Lorenzini.

De Nederlandse gegadigde Edwin Jongejans kwam 2,2 punten tekort voor zilver en 1,45 voor brons. Bij een sport als schoonspringen is dat verschil ten vingerknip of een kromme teen.

● NEW YORK - De Zweed Magnus Gustafsson heeft zich afgemeld voor de open Amerikaanse titelstrijd tennis, die volgende week maandag in New York begint. De nummer tien van de wereldranglijst kampt met een armblessure. Hij moet minstens enkele weken rust houden.

Laurien Vermulst en Frans Göbel in halve finale

Rienks met Zwolle weer bij wereldtop

WENEN - Met Henk-Jan Zwolle op het roeibankje van Ronald Florijn heeft Nico Rienks weer aangepikt bij de wereldtop in de dubbeltwee. De Olympische kampioen stelde zich met zijn nieuwe partner kandidaat voor een medaille bij de WK in Wenen na een indrukwekkende overwinning in de serie. Deze kwam aan het einde van een uiterst succesvolle eerste dag voor Nederland. Alle vijf boten gingen naar de halve finales.

Zwolle en Rienks troefden in een rechtstreeks duel de Amerikanen McKibben en Burden af, die hen vorig jaar in Tasmanië uit de finale hielden. Op de finishlijn bedroeg het verschil ruim zeven seconden. „We waren tot twee tempoversnellingen in staat", legde Rienks uit, „de tweede versnelling was niet eens meer nodig, maar we deden het toch om onze mogelijkheden op dit water uit te testen."

„Alles gaat volgens plan", zei Henk-Jan Zwolle. Na drie jaar „meer tobben dan toppen" in de skiff vindt hij het een verademing in de dubbeltwee te roeien. „Het hele seizoen gaat het al lekker."

Met klinkende overwinningen in hun series zetten de lichte skiffeurs Laurien Vermulst en Frans Göbel de Weense wereldkampioenschappen voor Nederland uitstekend in. Vermulst kon zich, zoals alle andere lichte ploegen met uitzondering van Göbel, een tweede of derde plaats permiteren om de halve eindstrijd te bereiken. De eerzuchtige Utrechtse wilde in de serie met minder dan de eerste plaats geen genoegen nemen. Zij was dan ook superieur aan de Duitse Ingrid Hätscher en de Italiaanse Francesca Bentivoglio.

Frans Göbel was zichtbaar in zijn nopjes met de overwinning in zijn serie op de Belgische vice-wereldkampioen Wim van Belleghem. Hij moest per se winnen om rechtstreeks door te stoten naar de halve eindstrijd. Hij startte traag maar heerste vanaf het duizendmeterpunt.

Het ging niet overal even goed: de lichte dubbeltwee. Daan Boddeke en Jan van Bekkum hadden hun serie fluitend kunnen winnen. Zij wilden dat ook graag, maar het werd een moeizame derde plaats achter Australië en Italië.

● *Laurien Vermulst bereikte op de Donau in Wenen de halve finale in de klasse lichte skiff.*

Zware enkelblessure Evelyne Dullens

Ralph Boesten in achtste finale

Van onze medewerker

MAASTRICHT - Op de eerste dag van het laatste toernooi van het Limburgs Top Tennis Circuit, het BSO-de Burght toernooi, hoefden de B 1-spelers nog niet in actie te komen. In de B-2 afdeling plaatste Ralph Boesten zich in de achtste finale. Hij versloeg Yoeri Voyacek in drie sets (3-6, 6-2, 6-4). De Maastrichtse student Stefan Havermans was niet opgewassen tegen Daniel Jongen (6-3, 6-2).

● SITTARD - Evelyne Dullens is weer uit de roulatie. Tijdens een trainingsstage aan de Belgische kust zwikte haar linkerenkel om waardoor haar enkelbanden afgescheurd zijn. De bekende Belgische sportchirug Martens heeft nieuwe banden gemaakt van pezen. Nog drie weken loopt zij in een gipsverband, waarna het zeker nog zes weken duurt voordat zij weer terug in het wedstrijdtennis zal zijn.

● WEERT - Slechts een Limburger heeft de eerste ronde van de kwalificatie van het Ray Prickers Open Grass A-toernooi in Weert overleefd. Pascal Savelkoul versloeg Dennis Kaltofen uit Nieuwegein met 6-4, 6-0.

● DEN HAAG - Drie Limburgse dames hebben in het Thor RW-toernooi de beslissende ronde van de kwalificatie van het vier sterren A-toernooi gehaald. Yvonne Kraus schakelde de vierde Limburgse uit met 6-3, 2-6, 7-6. Inge Slangen (6-2, 6-4 winst tegen Marleen Smit) en Frauke Joosten (7-6, 6-1 zege over Angela van Namen) zijn de twee anderen die vandaag voor hun beslissende partij staan.

sport in cijfers

WATERPOLO

Athene, EK vrouwen, tweede dag: Groep A: Sovjetunie - Hongarije 3-15 (1-4 1-6 1-1 0-4), Griekenland - Italië 4-11 (2-1 0-3 1-1 1-6). Stand: 1. Hongarije 2-3 (23-11), 2. Italië 2-3 (19-12), 3. Sovjetunie 2-2 (13-22), 4. Griekenland 2-0 (11-21). Groep B: Duitsland - Frankrijk 4-8 (0-3 0-1 3-1 1-3), Nederland - Groot-Brittannie 20-2 (4-0 5-2 7-0 4-0). Stand: 1. Nederland 2-4 (31-5), 2. Frankrijk 2-4 (12-6), 3. Duitsland 2-0 (7-19), 4. Groot-Brittannië 2-0 (4-24).

PANAMERIKAANSE SPELEN

Havana, laatste dag **boksen** papiergewicht: Lopez r.s.c 1e ronde Sanchez. vlieg: Ramos w.o.p van Serradas. bantam: Carrion w.o.p. van Allende. veder: Mesa w.o.p. van Friday. licht: Gonzalez w.o.p. van Brooks. lichtwelter: Steve Johnson w.o.p. van Ruiz-Burgess. welter: Hernandez w.o.p. van Gregory Johnson. zwaarwelter: Lemus ko 1 ronde Gimenez. midden: Garbey r.s.c. 2e ronde Chris Johnson. halfzwaar: Solano r.s.c. 2e ronde Rivas. zwaar: Savon r.s.c. 1e ronde Briggs. superzwaar: Balado r.s.c. 1e ronde Arroyo.
Volleybal Vrouwen, finale: Cuba - Brazilië 3-1 (8-15 15-6 15-9 15-6). Derde plaats: Peru - Canada 3-0 (15-13 15-9 15-2). Mannen, finale: Cuba - Brazilië 3-0 (15-9 15-12 15-8). Derde plaats: Argentinië - Verenigde Staten 3-1 (17-15 6-15 15-6 15-10).
Zwemmen mannen, 1500 m vrij: 1. Kostich 15.21,36. 200 wissel: 1. Karnaugh 2.00,92. 4x100 m wissel: 1. Verenigde Staten 3.42,84. Vrouwen, 50 m vrij: 1. Topham 26,01. 200 m rug: 1. Trimble 2.15,80. 200 m vlinder: 1. Gottlieb 2.12,35.
Top medaille-ranglijst, goud, zilver, brons, totaal 1. Cuba 140-62-63-265 2. Verenigde St. 130-125-97-352 3. Canada 22-46-59-127 4. Brazilië 21-21-37-79 5. Mexico 14-23-38-75 12.Suriname 1-2-1-4.

PAARDESPORT

Schaesberg, Limburgs LKB-kampioenschap, **dressuur,** D-E zwaar: 1. Bianca Westerhof, 2. Kluskens, 3. Romy Lemmens. D-E midden 2: 1. Nancy Holthuysen, 2. Cindy Vullings, 3. Edith Peelen. D-E midden 1: 1. Carolien Holthuysen, 2. Eugene Coenders, 3. Wendy Vorstermans. D-E licht 1: 1. Claudia Mohr, 2. Doris Arts, 3.Eric Verheyen. C Midden 2: 1. Melanie Mordas. D-E Beginners: 1. Twiggy Schlangen, 2. Rianne Verheyen, 3. Katja van Heugten. Midden 1: 1. Linda Bocken, 2. Anka Fraaye, 3. Jose Houben. C Licht 2: 1. Anja Goertz, 2. Joep Derks, 3. Katja Hendriks. C Licht 1: 1. Yvonne Peeters, 2. Linda Bexkens, 3. Sandra Peeters. C Beginners: 1. Kirsten Goossens, 2. Diana Wegers, 3. Babs Kapel. B Licht 2: 1. Leonie Amendt, 2. Merijn Luykx. B Licht 1: 1. Janick Ickenroth, 2. Inge Coenen, 3. Mirjam van Ommen. B Beginners: 1. Manja Mathijsse, 2. Tessa van der Aa, 3. Eefje Peeters. A Licht 2 : 1. Kelly Niens. A Licht 1: 1. Karin Winnen, 2. Susan de Wit, 3. Anouk Bankers. A Beginners: 1. Annemieke Keunen, 2. Eugenie Starmans, 3. Esther Lommen.
Springen: D Zwaar: 1. Chantalle Timmermans, 2. Mathijs van Asten, 3. Solange Kurvers. E Midden: 1. Cindy van Pol. D Midden: 1. Erik Gielen, 2. Hanny Verdellen, 3. Edwin Verdellen. E Licht: 1. Anouk Jans, 2. Linda Billekens, 3. Inge Holtermans. D Licht: 1. Chantalle Lankveld, 2. Petra Breuren, 3. Joyce Smeets. D Beginners: 1. Petra Breuren, 2. Simone Willems, 3. Audry Pauli. C Zwaar: 1. Chantalle van Lumich, 2. Serge Peeters, 3. Mathijs van Asten. C Midden: 1. Joze Houben, 2. Joyce Mulleners, 3. Katja Hendriks. C Licht: 1. Sabine Franken, 2. Chantal Mommers, 3. Patricia Smulders. C Beginners: 1. Zefanja Habets, 2. Lucinda Huyskens, 3. Patricia Straube. B Zwaar: 1. Ralph van Veghel. B Licht: 1. Janick Ickenroth, 2. Marijn Tacken, 3. Sandra van der Rijdt. B Beginners: 1. Joke Stappers, 2. Mirjam van Ommen, 3.Debbie Michels. A Licht: 1. Anouk Bankers. A Beginners: 1. Marieke Meusen.

SCHAKEN

Brussel, kwartfinales kandidatentoernooi, tweekampen over acht partijen. Afgebroken partijen, vijfde ronde: Anand-Karpov 1/2 - 1/2. Zesde ronde: Karpov-Anand 0 - 1. Stand: 3 - 3. Overige standen na zes ronden: Short-Gelfand 3 1/2 - 2 1/2, Timman-Kortsjnoi 4-2, Ivantsjoek-Joesoepov 3 1/2 - 2 1/2.

TENNIS

Weert, Ray Prickers Grass Open: kwalificatie 1e ronde heren: Crok - Koning 6-3, 6-3; Savelkoul - Kalthoven 6-4, 6-0; Dijkman Dulkes - Lacroix 6-2, 7-6; Bok - van de Berg 6-0, 6-0; Abramsen - van Nieuwkerk 6-2, 3-6, 6-3; Fouchier - van Bavel 6-4, 6-1; van Veen - Voorbraak 7-6, 6-4; P. van de Weele - M. van de Weele 6-2, 3-6, 6-4; dames: Wissink - Ruitenberg 6-4, 6-1; Maas - Steenbakker 6-0, 6-2; Schenk - Gerlach 6-0, 6-1; Slotboom - van Doorn 6-4, 6-3; Bootsma - Rietra 6-4, 6-4;

Maastricht, BSO/de Burght toernooi: HEB2 Arets - Willems 7-5, 6-1; Hendrix - Dijkstra 6-2, 6-2; Jongen - Havermans 6-3, 6-2; Ra.Boesten - Vojacek 3-6, 6-2, 6-4; DEB2 Houben-Kramer - Wetzels 6-1, 6-3; Romein - Houben 6-3, 6-0; HEC1 Schaepkens - Knols 6-4, 6-3; Brouwers - Wockenfuss 7-6, 5-7, 6-2; de Jonge - van Lier 6-2, 6-2; Bentele - Kerkhoffs 5-4 opgave; Surtel - Been 6-1, 6-2; Snijders - Stoffens 6-2, 6-2; DEC1 Horsch - Pirson 3-6, 6-2, 6-3; Wetzels - Groot Zwaaftink 6-3, 6-0; Bingen - Brouwer 6-1, 6-1;

Ranglijst Limburgs Top Tennis Circuit (na zeven van de acht toernooien): HEB1 1/2 Bokhorst en Koch 161; 3 van Oppen 134; 4 Hos 124; 5 de Jong 110; 6 Verberkt 109; 7 Udwadia 72; 8 van den Donk 65; 9 Klinkers 62; 10 Beurskens 60; 11/12 Wassen en Schalken 53; DEB1 1 Brutsaert 122 (winnares); 2 Kriescher 87; 3 Tielman 84; 4 Leenen 71; 5 Beltgens 64; 6 Kraus 62; 7 Davidse 44; 8 L.Mostard 38; 9 Joosten 33; HEB2 1 Stoelers 139; 2 Wouters 133; 3 Poulissen 99; 4 Gronenschild 94; 5 Franssen 87; 6 Schalken 85; 7 Eck 84; 8 Merry 71; 9 Kukilski 58; DEB2 1 Vingerhoeds 101 (winnares); 2 Wouters 78; 3 I.Mostard 73; 4 Sangers 66; 5 Salden 59; 6 Verhoeve 55; 7 Smeets 34; 8 Rietra 28; HEC1 1 Peters 154 (winnaar); 2 Obers 128; 3 van Welsem 124; 4 Brasse 119; 5 Meertens 117; 6 Coumans 105; 7 Schuurhof 103; 8 van den Hoek 99; 9 Cox 89; 10 Verheijen 80; DEC1 1 Wouters 118 (winnares); 2 Verhoeve 97; 3 Drunkcs 74; 4 Coenemans 68; 5 van Someren Brand 62; 6 Ickenroth 55; 7 van Arensbergen 49; 8 Gulikers 41;

WIELRENNEN

Geetbets Profs: 1. Neskens 155 km in 3.59.00, 2. Spaenhoven op 0.23, 3. Huyghe z.t., 11. Jakobs, 19. Van Loenhout allen z.t. als Ganoev.

Krajicek stijgt vier plaatsen

MONTE CARLO - De overwinning op Stefan Edberg in de derde ronde van het toernooi in New Haven heeft Richard Krajicek vier plaatsen doen stijgen op de wereldranglijst. De nationale kampioen is nu 34ste. Krajicek trok zich in de kwartfinales van het toernooi tegen de Amerikaan Derrick Rostagno terug wegens een blessure aan de rechterknie. De Hagenaar zal in de loop van de week beslissen of hij uit zal komen in de open Amerikaanse titelstrijd, die maandag op Flushing Meadow begint. Vier Nederlanders maken deel uit van de top vijftig op de computerlijst. Naast Krajicek, Mark Koevermans (39ste), Jan Siemerink (42ste) hoort daar nu ook Paul Haarhuis bij. Hij steeg tien plaatsen naar de 44ste positie.

Aouita loopt alleen 1500 meter

RABAT - Said Aouita zal tijdens de zaterdag in Tokio te beginnen wereldtitelstrijd atletiek alleen op de 1500 meter uitkomen. De Marokkaan, die vier wereldrecords op zijn naam heeft staan en vorig jaar een operatie aan een kuitbeen onderging, maakte onlangs in Monte Carlo indruk met een tijd van 3.33,28 op de 1500 meter. Zijn grootste concurrent is de Algerijn Nouredine Morceli, die met 3.31,00 de seizoensranglijst aanvoert.

Busreis Fortuna naar Waalwijk

SITTARD - De supportersvereniging van Fortuna Sittard heeft een busreis georganiseerd naar Waalwijk, waar zondag de ontmoeting RKC-Fortuna wordt afgewerkt. Liefhebbers kunnen zich donderdag tussen 18.30 en 20.00 uur in stadion De Baandert opgeven voor de trip. Leden betalen 14 gulden, niet-leden 19 gulden. Vertrek Geleen 11.30 uur, Sittard 11.45 uur.

Cuba wint prestigestrijd

HAVANA - Cuba heeft de prestigestrijd tijdens de Panamerikaanse Spelen met rivaal de Verenigde Staten ruimschoots gewonnen. De Cubanen bleken na de laatste wedstrijden tien gouden medailles meer te hebben gewonnen dan de Amerikanen. Dat de Verenigde Staten tot een veel hoger totaal aan goud, zilver en brons kwamen, 352 tegen 265, deerde geen Cubaan. De overwinning voor de Cubanen in het medailleklassement werd verzekerd door de tienvoudige winst bij het boksen. De snelste overwinning werd geboekt door zwaargewicht Felix Savon, de man die ook Arnold Vanderlijde herhaaldelijk dwars heeft gezeten. De arbiter stopte het gevecht tegen de Amerikaan Shannon Briggs als in de eerste ronde.

'Positieve' roeier actief in Wenen

WENEN - De onlangs bij de Panamerikaanse Spelen op doping betrapte Mexicaanse roeier Joaquin Gomez kwam gisteren normaal in actie bij de wereldkampioenschappen in Wenen. Joaquin Gomez hangt hoe dan ook een schorsing boven het hoofd. De strafcommissie van de wereldroeibond FISA wacht het rapport uit Havana af. Dit wordt elk moment verwacht. Hij werd in Cuba betrapt op efedrine, die in door hem gebruikte neusdruppels voorkwamen. Omdat het hier een lichte vorm van doping betreft, zal zijn straf niet hoger uitvallen dan zes maanden tot een jaar.

Opnieuw goud Bianca Westerhof

LANDGRAAF - Tijdens de Limburgse kampioenschappen voor ponys, die door Kring Zuid van het gewest Limburg op de drafen renbaan Limburg werden gehouden, heeft de gouden EK-pony Fuego van Bianca Westerhof zich nog een keer van zijn beste zijde laten zien. Met het behalen van de titel in de klasse D Zwaar verhuist de pony binnenkort naar het Belgische Brasschaat. Daar zal de pony aan een nieuwe periode in zijn leven beginnen bij een 12-jarige amazone die hem al bijna een jaar op afstand heeft gevolgd. Overigens zal Westerhof haar NKB-titel nog verdedigen en rijdt zij tijdens de NKB-kampioenschappen met Tineke Bartels een pas de deux. Bij het springen werd niet huizenhoge favoriete Solange Kurvers kampioen, maar Chantal Timmermans uit Tegelen die tijdens het EK reserve was. EK-springer Mathijs van Asten werd tweede terwijl Solange Kurvers met de bronzen medaille genoegen moest nemen.